

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

4
G.DİMİTROV

İŞÇİ SINIFI
HAREKETİ
ÜZERİNE

G.DİMİTROV İŞÇİ SINIFI HAREKETİ ÜZERİNE

SORUN YAYINLARI

GEORGİ DİMITROV
İŞÇİ SINIFI HAREKETİ ÜZERİNE

SORUN YAYINLARI

Yeni Dizi : 4

Birinci Baskı : Ağustos 1980

***G. Dimitrov'un BKP tarafından yayınlanan Eserler'i Cilt :
I - VIII Bulgarca / İngilizce aslından Türkçeye çevrilmiştir.***

GEORGI DİMİTROV

İŞÇİ SINIFI HAREKETİ ÜZERİNE

Türkçeye çeviren : IŞIK BAŞARMAN

SORUN YAYINLARI

Boyacı Ahmet Sokak Nurlbey Han K/3 No: 307

Cemberlitas/İst.

Yazışma ve İsteme Adresi: P.K. 231 Aksaray/İst.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

SORUN YAYINLARI

YENİ DİZİDEN BASILMAKTA OLAN ESERLER :

- 1 — SSCB TARİHİ Cilt : I B. Boy, resimli**
- 2 — SSCB TARİHİ Cilt : II » »**
- 3 — SSCB TARİHİ Cilt : III » »**
- 4 — İŞÇİ SINIFI HAREKETİ ÜZERİNE
G. Dimitrov**
- 5 — MARKSİST - LENİNİST PARTİNİN
TEMEL EĞİTİM DERSLERİ
Yeniden gözden geçirilmiş eklerle B. Boy 2. Baskı**

İÇİNDEKİLER

sayfa

BİR MAYIS'DAN SONRA	7
BULGARİSTAN'DA SENDİKALARIN GEREĞİ VE ÖRGÜTLENMELERİ	13
SENDİKALAR VE MUHALİFLERİMİZ	29
SENDİKA HAREKETİNİN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ ...	35
DOK İŞÇİLERİ GREVİNDEN ALINACAK DERSLER ...	45
BUDAPEŞTE KARARI	49
ALÇAKLARIN ŞENLİĞİ	54
«ÜCRETLER İÇİN SAVAŞ» BROŞÜRÜNE ÖNSÖZ	57
BALKAN SAVAŞI VE İŞÇİ HAREKETİ	59
BİRLİĞE DOĞRU	63
BELEDİYE VE BUCAK MECLİSLERİ VE İŞÇİ SINIFI SENDİKALARIN ÖDEVLERİ	
1. GEÇMİŞTE SENDİKALAR	70
2. SAVAŞ BOYUNCA SENDİKALAR	73
3. SENDİKAL MÜCADELENİN SONUÇLARI	76
4. SENDİKAL MÜCADELENİN YENİ KOŞULLARI ...	78
5. SİYASAL İKTİDAR İÇİN MÜCADELE	81
6. SENDİKAL TARAFSIZLIK	82
7. SENDİKALARIN YENİ ÖDEVLERİ	83
8. SONUÇ	85
SENDİKALAR VE PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ ...	86
ULUSLARARASI KIZIL SENDİKALAR KONSEYİ ADINA BÜTÜN RUS SENDİKALARI DÖRDÜNCÜ KONGRESİNE SESLENİŞ	90

BALKANLARDA SENDİKAL HAREKET	93
ULUSLARARASI KIZIL SENDİKA HAFTASI	
ARİFESİNDE	99
İKİNCİ PROFİTERN KONGRESİNİN ONUNCU	
OTURUMUNDAKİ BİLDİRİ	104
BİRLEŞİK İŞÇİ CEPHESİ	107
BÜTÜN DÜNYA İŞÇİLERİNE İKİ DİLEKÇE	112
TÜM DÜNYANIN ÇALIŞAN KİTLELERİNE, BALKAN	
DEVLETLERİNDEKİ İŞÇİLERE VE KÖYLÜLERE ...	115
BULGARİSTAN'DA SINIF MÜCADELESİNİN ŞİDDET-	
LENDİRİLMESİ	118
BULGARİSTAN'DA SENDİKA BİRLİĞİ İÇİN	
MÜCADELE	121
FAŞİZMLE VE SARI SENDİKALARLA SAVAŞ YOLLARI	129
BULGAR TÜTÜN İŞÇİLERİNİN GENEL GREVİ	138
ULUSLARARASI PROLETER BİRLİK	
GÜNÜMÜZÜN YÜCE BUYRUĞU	142
N O T L A R	154

Bu yıl işçi bayramı bütün büyük kentlerimizde az rastlanır bir coşkunlukla kutlandı. İşyerleri ve fabrikaların baştan başa boşalması, günlük gazetelerin ve diğer yayınların çıkmaması, örgütlenmiş yoldaşlarının mücadelesine karşı düne kadar ilgisiz olan önemli sayıda işçinin, 1 Mayıs gösterilerine katılması; bütün bunlar bu yılın İşçi Bayramına eşsiz bir gösteri ve ajitasyon niteliği veriyor.

Bu büyük tarihsel, siyasal günde yalnızca sınıf dayanışmamızı ve proleter isteklerimizi, bütün dünya proleterleriyle birlikte duyurmakla ve var olan kapitalist düzene karşı ispatlamakla kalmadık, bunun yanında saflarımızı sıkılaştırma, gücümüzü ölçme, aldığımız yolu gözden geçirme ve Bulgar sosyalist işçi hareketinin bütün iniş çıkışlarına karşın düzenli gelişmekte ve ilerlemekte olduğuna inancımızı pekiştirme mutluluğuna eriştik.

Sofya, Plovdiv, Ruse, Sliven, Pleven ve proletaryanın yoğun olduğu diğer merkezlerdeki sendika örgütleri ve partimiz, geçtiğimiz yıl boyunca işçiler arasında yürütülen enerjik ve ısrarlı propaganda sayesinde eğitim ve örgütlenme çalışmalarında olduğu kadar, çalışma koşullarının iyileştirilmesinde, işçi hareketi yolunun yabancı etkilerden ve burjuvazinin sistemli olarak karşımıza çıkarmaya çalıştığı engellerden temizlenmesinde önemli başarı sağladılar. Önceleri işçiler arasındaki sınırsız sömürüye duyulan yoğun hoşnutsuzluğun kendiliğinden dışavurması sonucu sık sık ortaya çıkan grevler, son zamanlarda daha iyi çalışma koşulları için örgütlü mücadele ve sınıf eğitimi için iyi bir okul niteliğini kazanmaktadır. Bu grevler, pratik sonuçları çok sınırlı olmakla birlikte, işçileri eğitmede ve örgütlemekte çok yararlı oldular. Partimizin bayrağı altında yürütülen siyasal

mücadelede etkin bir rol alan işçilerin sayısı gittikçe artıyor. Gerek meslekler yasasına karşı yapılan Aralık Gösterileri, gerekse Kadın ve Çocuk Emeği yasasının uygulanması, yaygınlaştırılması ve buna eklemeler yapılması istemlerinin ileri sürüldüğü 19 Şubat'taki kitlesel işçi protesto mitingleri, işçilerin gelişen siyasal bilincini kanıtıyor. 1 Mayıs'ın hemen ertesinde, bu gelişme Sofya basım işçilerinin sarı basına karşı verdikleri mücadelede, sarı basının tipik temsilcisi olan Şangov'un *Veçerna Pošta* (Akşam Postası)nda da farkedilebilir.

Ama bütün bu başarılar belirtilirken, örgütümüzce epeyce iş başarılmış olmasına karşın, yapılanların gene de yeterli olmadığı unutulmamalıdır. Gelecekteki işçi mücadelesinin başarılı örgütünün oluşturulmasında zorunlu olan bilinç düzeyine disipline ve yoğunluğa erişmek için çok daha fazlası gerekmektedir.

Bulgaristan'da sendika üyelerinin oranı çok düşüktür. Sosyalist propagandanın hâlâ ulaşamadığı yüzlerce kadın ve erkek işçi, henüz örgüt ve örgütlü mücadele düşüncesinden yoksundur. *Fabrikalardaki* sendika üyelerinin sayısı önemsizdir. Bütün sendikalarımızda ancak *birkaç kadın işçi* var. Dahası, özellikle Sofya ve Varna'da, Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'nce değil, bazı küçükburjuva fraksiyonlarca yönetilen sendikalar var. Çoğu sendikalarımız, örgütsel ve mali bakımdan zayıf oldukları için sendikal görevlerini düzensiz ve yetersiz yapıyorlar. Öbürleri pekişme süreci içindeler ve daha ayakları üzerinde sağlamca duramıyorlar. Bazı parti örgütlerinde proleter unsurlar yetersiz temsil ediliyor. Büyük bir yetişmiş işçi ajitatör ve propagandacı kıtlığı var. Belirli kentlerdeki işçiler arasında sosyalist eğitim sistem-siz, giderek baştan savma yapılıyor. Basınımızın sürümü ve dolayısıyla işçi kitleleri üzerindeki etkisi sınırlı. Birçok sendikalı işçi, *Novo Vreme*'ye abone olamadıkları gibi, sendikaların yayın organı *Rabotniçeski Vestnik*'i (İşçi Gazetesi) almayan örgütlü işçiler (bazı sendikalarda, sayıları az değil) bile var.

Dahası, Bulgar işçileri korkunç koşullarda yaşıyor ve çalışıyorlar. Uzun çalışma günü, düşük ücretler, atelye ve fabrikalardaki sağlığa zararlı koşullar, gece ve tatil günleri çalışma, kadın ve çocuk emeğinin geniş ölçüde kullanılması, yoğun işsizlik, sömürüye karşı önemli yasal engellerin olmayışı; bütün bunlar geniş işçi kitlelerinin insanca yaşamasını olanaksızlaştırıyor; onları yozlaşmaya itiyor, gelişimlerini örgütlenmelerini ve sınıf bilinçlerini engelliyor. Aşırı çalışma ve yetersiz beslenme ile gevşeyen ve tükenen işçinin, işçi örgütü için iyi bir üye olamayacağı, açıkça bilinen bir gerçektir. İşçinin yorucu işinden sonra dinlenme şansı yoktur; toplantılara, derslere düzenli olarak katılamaz, okuyamaz; yoldaşlarıyla özgürce buluşamaz, örgütüne daha çok ilgi gösteremez ve işçilerin örgütlenme ve eğitim çalışmalarına etkin olarak katılamaz. Çoğu sendikalar ve eğitim dernekleri, toplantılarını ve eğitim saatlerini çok seyrek olarak düzenlemek zorunda kalıyorlar; çünkü üyelerinin çoğu günde 12 - 15, bazan 17 saat çalışıyor ve tatil günleri düzenli dinlenemiyorlar. Sendikalarımızın mali güçsüzlüğü ve pekişmelerindeki yavaşlık, her şeyden çok sendika çalışmalarına, propagandaya ve yardımlaşmaya engel oluyor; bu da üyelik ödentilerinde önemli bir artmaya izin vermeyen düşük ücretlerden ileri geliyor. Bundan ötürü, işçi örgütlerinin gereği gibi gelişmesi için daha iyi çalışma koşullarına ve gerçek bir iş yasasına kavuşmak, *hayati bir zorunluluktur.*

Öte yandan, işçi sınıfımızın huzursuzluğu, örgütü, bağımsız ve uzlaşmaz toplumsal ve siyasal bir güç olarak yasal yoldan kurulması, burjuvazinin dikkatini çekti ve onu; güçlerini seferber etmeye, sosyalist harekete karşı saldırgan tavır almaya yöneltti. Meslekler Yasasının uygulanması, Yurttaşlar Yasası taslağının hazırlanması, şimdiki hükümetin «toplumsal politikası»¹; genellikle, işçi hareketini son ve doğal amacından -bugünkü kapitalist sömürüyü yok etmekten- saptırmayı, burjuva sisteminin sınırlarını zorlamayan ödevlerle yetindirmeyi amaçlıyor. Ve tıpkı tek tek kapitalistlerin Batıdan en yetkin üretim araçlarını -teknolojinin son ürünlerini- ithal etmeleri gibi, bujuvazi de sosyal demokrasi

ile dövüşün en modern yollarına başvurmaktadır. Bütün burjuva organlar ve bakanlıklar bu «tehlikeli düşman»ın ortadan kaldırılmasıyla ciddi olarak ilgilenmektedir. Burjuva basın, özellikle sarı basın, işçileri bilgisiz bırakmak ve kurulu düzenle uzlaştırmak için, aldatıcı yayın yapmaktadırlar. Ortodoks Kilise Meclisi, sosyalizme karşı «bilimsel» kitapçıklar çevirip yayınlamakta ve binlercesini parasız dağıtmaktadır. Genei eğitsel konuların yayınlarında, marksizmin «çürüklüğü» ve «ütopik karakteri» konusunda halk konferansları düzenlenmektedir. Ve hükümet organı *Nov Vek* (Yeni Çağ) kendi partilerini, işçilerin savunucusu ve velinimetini gibi göstererek onlara öğüt vermekte ve sosyalist örgütleri bırakıp kendi bayrakları altında toplanmaya çağırmak için her fırsattan yararlanmaktadır. Hükümet ajanları *Zubatov yöntemleri*² Bulgaristan'a getirmek için acele ettiler. Demiryolu işçilerini bağımsız örgütlerinden ayırmak için bir Demiryolcular Birliği kurdular. Radikal Demokratlar Partisi de, işçileri sosyal - demokrasi'ye karşı burjuva saflarında örgütlemek için işçi kitlelerinin içine sızmaya hazırlanıyor. Ayrıca, Endüstri Birliği³ tek tek sanayicilerin yararına olan girişimlerle yetinmeyip daha da ileri gidiyor: Kapitalist sınıfı sosyalist hareketin saldırısından korumak istiyor. Kadın ve Çocuk Emegi Yasasının uygulanmasına kesinlikle karşı çıkarak grevlerin yasayla yasaklanması için direniyor. Meslekler Birliği⁴ de eli, kolu bağlı durmuyor. O da oklarını işçilere doğrultup olanaklı bütün yolları deneyerek onları «meslek örgütlerinin etkisi altına almaya» ve sosyalist sendikalarda örgütlenmelerini önlemeye çalışıyor.

Ama şurası açıktır ki, biz de; hem çalışma koşullarının iyileştirilmesi, hem işçi hareketi yolunun temizlenmesi, hem de burjuvazinin gerici darbelerinin savunulabilmesi ve işçi sınıfımızın şimdikinden daha güçlü örgütlere kavuşması için gerekli olan uzun dönemli, yoğun sendikal ve siyasal mücadelelerin eşiğindeyiz.

Parti ve sendika örgütleri, bugün uluslararası sosyalist bayramın kutlanmasından sonra, şimdiye kadar elde edilen

başarılarından güç alarak, işçilerin örgütlenmesi ve sosyalist eğitimi için yaptıkları çalışmalarını iki kat enerjiyle sürdürmeli, kadın ve erkek fabrika işçilerini saflarına çekmek için, ne denli zor olursa olsun, ellerinden geleni yapmalıdırlar. Örgütler, yüce sosyalist etkinlik için, ellerindeki bütün güçlerden verimli ve uygun biçimde yararlanarak her şeylerini ortaya koymalıdırlar.

Propaganda açısından 1 Mayıs çok önemlidir. Kutlama hazırlıkları, 1 Mayıs öncesi toplantılar, konferanslar, çağrılar ve özellikle 1 Mayıs gösterileri, işçi kitlelerini uyardı; örgütlü işçilerin hareketi, mücadeleleri ve istekleri doğrultusunda belirli bir ilgi yarattı. Yeni işçileri kendilerine çekme konusunda işçi örgütlerinin eline, az raslanır bir fırsat geçti. İşçi örgütleri yalnız harekete geçmekle kalmayıp içeriğinin baştan başa sosyalistçe olmasına da önem vererek propagandalarını daha etkili biçimde düzenlemelidirler. İşçi ajitatörlerinin işçi örgütlerini güçlendirmek ve 1 Mayıs sonrası kaynaşmasından yararlanmak için çaba gösterip işçiler arasına girmeleri gerektiği gibi; Parti örgütleri, sendikalar ve eğitim dernekleri de düzenli toplantılar ve konferanslar yapmalıdırlar. Sendikaların ideolojik ve örgütsel bütünleşmeyi gerçekleştirmeleri, yeni militanları kendi saflarına katmaları ve emek ve sermaye arasındaki bütün çatışmaların verimli bir biçimde sonuçlandırılması için, ilkelere uygun günlük çalışmalar en enerjik biçimde yürütülmelidir. Şu anda bütün görevlilerin, bütün Parti ve sendika üyelerinin bütün çabalarını ve yeteneklerini proleter davaya adanmaları gerekmektedir.

Böylece, bilgisizliğe ve burjuva etkisine karşı mücadelede, tek tek kapitalistlere ve devlete karşı işçileri sosyal-demokrasi bayrağı altında toplamak, burjuvazinin bütün organlarına karşı daha iyi çalışma koşullarına ve işçi yasalarına kavuşmak ve işçi hareketinin yolunu temizlemek için, işçilerin sosyalist örgütleri, işçi sınıfının gittikçe daha büyük bir kesimini yanına çekecek, daha güçlü bir etken durumuna gelecek, zaferden zafere koşacak ve proletaryanın yüce

hedefine -insanlığm bugünkü ekonomik, siyasal ve ruhsal baskıdan kurtarılması hedefine- gittikçe daha çok yaklaşı- caktır.

Novo Vremé, No. 5, 1906

İmza : G. D.

G. Dimitrov, Eserler

cilt: 1 sayfa: 10 - 18

Bulgaristan Komünist Partisi
(BKP) tarafından 1951 yılında
yayınlanmıştır.

BULGARİSTAN'DA SENDİKALARIN GEREĞİ VE ÖRGÜTLENMELERİ

I

Ülkemizde sendikaların oluşturulması sorununun ortaya atılışı yeni değildir. Daha 1894'de Sosyal - Demokrat Parti'nin o sıralarda huzursuzlaşmış olan basım işçilerini örgütleme çabalarının bir sonucu olarak Sofya'da, taşra şubeleri ile birlikte Merkezi İşçi Sendikası kurulmuştu. Bununla birlikte, Sofya genel basım işçilerinin grevinden ve Ruse ve Varna'daki grevlerden sonra, bu yeni kurulmuş sendika *parçalandı*; daha başlangıçta basım işçilerinin anarşik hareketiyle yıkıldı. 1900'de basım işçileri sendikası yeniden kurulup Sofya'da birkaç sendika örgütü oluşturulunca, bunların taşradakilerle birleştirilmeleri sorunu yeniden ortaya atıldı. O sırada, daha ileri Batı uluslarında olduğu gibi, önce birkaç sendikanın kurulması ve Genel İşçi Sendikasının da ondan sonra bunların arasından çıkması düşünülüyordu. İlk olarak; nalbant, marangoz, terzi ve benzeri birliklerine bir örnek olmak üzere basım işçileri birliğini oluşturmak için çaba gösterildi. Ne var ki bu çabalar kapitalist üretimin zayıf gelişimi içinde aşılamaz engellerle karşılaştı. Tüm ülkeye dağılmış olan ve gerçekte eğitim halkalarını oluşturan küçük sendika grupları, güçlü bir sendika örgütü kurmak için doğrudan ve güçlü bir ihtiyaç duymadılar. Sendikaların temelini oluşturması gereken Sofya sendika birlikleri zayıf, güvensiz bir durumda ve ilk sağlamlaşma evrelerindeydiler. Sendika örgütlenmesi pratikte yalnızca zanaatçı işçileri etkiledi. Sendika örgütlü mücadelenin ilk aşamasındaydı. Ülkemizin küçük burjuva özelliğinden dolayı, o zamana kadar, hemen hemen bütünüyle küçükburjuvazi içinde siyasal propagandaya dalmış olan Sosyal - Demokrat İşçi Partisi, artık işçi hareketinin ihtiyaçlarına daha ciddi ilgi göstermeye başlıyordu. Öte yandan, Parti saflarında sağ-

Kanat Sosyalistlerinin doğurduğu burjuva etkisine karşı verilen ölesiye mücadele ve arkasından gelen 1903'deki Parti ve Sendikanın birbirinden ayrılması⁶ olayı yerel sendika birliklerinin ya sendikalarda ya da Genel Sendika içinde birleştirilmesi sorununu bir dereceye kadar geri plana itiyordu.

Deney açıkça gösteriyor ki, sendikal hareket içinde o zaman baş belirleyici koşullar altında ayrı ayrı sendikalar oluşturmak olanaksızdı. Sendika birliklerinin bir bütün içinde birleştirilmesi için tek örgütlenme biçimi *Genel Sendikaydı*. Sağ - Kanat Sosyalistleriyle ayrılmamızdan sonra, o sırada daha da güçlenmiş olan işçi hareketi, sendikaların birleştirilmesi çağrısında bulununca, 1904'de Genel İşçi Sendikası'nın temeli atılmış oldu. Dahası, pek çok kentte ayrı ayrı sendikalar kurma olanağı bulunmadığı için, işçilerin sendikalarda örgütlenmeye geçmelerini sağlamak amacıyla karma sendikalar kuruldu.

Sendikaların kuruluşuna önyak olan Genel Sendika onların işlevlerinin çoğunu yüklenmek zorunda kaldı. Ama çeşitli unsurları içeren bileşimlerinden dolayı bir sendika örgütünün görevini yeterince yerine getiremeyen karma sendikalar gibi Genel Sendika da, ülkemizdeki sendikal hareketin örgütlenmesinde, birleştirilmesinde ve genel olarak sınıf mücadelesinin şiddetlendirilmesinde oynadığı çok önemli role karşın, birbirinden bağımsız sendikaların işini başarıyla ve yeterince yerine getiremez. Bu birbirinden bağımsız sendikalar ne kadar erken kurulur ve kendi işlevlerini Birlik'ten alıp doğrudan kendilerini üstlenirse, bu işlevler o kadar başarıyla gerçekleştirilir, Genel Sendika da *sendika hareketinin genel örgütleyicisi ve önderi olarak, çoğu hâlâ örgütlenmemiş olan fabrika işçilerinin geniş kitlelerini örgütlemek ve kendi bayrağı altına toplamak olan özel görevine kendini daha bütünüyle adayabilir*.

Geçen yılki Sendikalar Kongresinde sendikalar sorunu yeniden gündeme getirildi. Kongre, fazla ayrıntıya inmeden, böyle birliklerin yeni koşullardaki *gerekliliğini ve yararlılığını* ilke olarak benimsedi ve *gücü yeten yerel sendika birliklerine sendika kurmalarını* salık verdi. Bu amaçla sendi-

ka komitesi o yıl içinde özel bir sendika kuruluş taslağı hazırladı. Sofya Basım İşçileri Sendikası, sorunu ayrıntılarıyla inceledikten sonra, diğer basım işçisi gruplar ve taşradaki karma sendikaların basım işçisi kesimiyle anlaşarak *basım işçileri sendikası*nın temellerini attı. Bütün bunlardan sonra, bu yıl, Dördüncü Sendika Kongresi özellikle sendikaların oluşturulması sorunuyla uğraşacak ve bu çizgide sendika kuruluşlarına kesin bir yönerge vermesi gerekecektir.

Herkesin açıkça bildiği gibi, bugün sorun birkaç yıl öncekinden epeyce farklı koşullarda ortaya konmaktadır. Fabrikaların sayısı; kapitalist üretimin gelişmesi, bazı el zanaatlarının az çok kapitalist üretim biçimine geçmesiyle önemli derecede arttı ve daha çok işçi çalıştıran büyük atelyeler açıldı. İşçilerin sürekli olarak, bir kentten diğerine, bir üretim dalından diğerine kayması, Sofya ve taşra işçilerinin çıkarları arasındaki sıkı bağı çok açık göstermektedir. Genelde işçi hareketi ve özelde sendika hareketi kitlesel nitelik kazanmaktadır. Şimdi mücadele yalnızca çeşitli patronlara karşı değil, onların örgütleri olan meslek ve endüstri birliklerine de yönelmiş durumdadır. Bu saydıklarımız aynı zamanda polis, ordu, ticaret ve sanayi odaları ve benzerleri gibi bütün devlet organlarının desteğine güveniyorlar. Bir örnek vermek için, diğer birçok grevden ayrı olarak, *pernik Madencileri Grevi*⁶ ve *Genel Demiryolu İşçileri Grevi*⁷ gösterebiliriz. Tek tek grevler ücret ayarlamaları için bir mücadeleye dönüyor. Tütün, dokuma ve öteki fabrika işçileri arasında şimdiden güçlü bir hareket var. Patronlar, grevçilerin hareketine karşı çıkmak için aralarındaki parti ayrılıklarına bakmadan birçok şeye ek olarak -karşısında savışmamız gereken- *işçilerin grevlerine karşı ortak bir blok*⁸ oluşturdular.

Öte yandan birliğimize üye yazılan işçi sayısı önemli ölçüde arttı. *Sendika* birliklerinin sayısı, *karma* sendikalarından daha büyük hızla artıyor. Sendika birliklerinin pek çoğu daha şimdiden kendilerine yeter duruma geldiler. Önceki gibi *eğitim* örgütü olmaktan hızla çıkıp çalışma koşullarını iyileştirmeye ciddi olarak çalışan ve ücretli emeğe kar-

şı sürekli sınıf mücadelesi geliştiren *gerçek sendika birliklerine* dönüşmekteler. Bununla birlikte, burada, bu örgütler, kendi işkollarında ulusal temelde örgütlenmiş işçilerin gücünden yararlanmadıkları için yani, *sendikalaşmadıkları* için, kendi işkollarında işçiler arasında etkilerini yayma, acımasız sömürüye karşı daha başarılı kavga verme konusunda *olanaksızlıklarla* karşılaşmaktadırlar.

Bu yeni koşullar altında, sendika hareketi yeni bir örgüte gerek duymaktadır. Yürürlükteki durumu korumak, genelde işçi hareketinin gelişimini engellemek demektir; ve bu besbelli ortadadır. Bir grev gereği gibi örgütlenmeli, bütün ülkede aynı işkolundaki işçilerin dayanışmasından, maddi ve manevi desteğinden güç almalı ki, hem ideolojik, hem pratik açıdan başarılı olabilsin. Ama bu, yani bütün ülkeye dağılmış aynı işkolunda çalışanların örgütlü bir bütün oluşturması; çabalarını, araçlarını biraraya getirip aynı amaca yönelmelerıyla zamanında ve başarıyla gerçekleştirilebilir. O zaman olası her grev için koşulların değerlendirilmesi daha kesin ve belirli olacaktır; çünkü Birlik; üretim koşulları, örgütlü ve örgütsüz işçi sayısı konusunda istatistiki verilere dayanarak yalnız yerel olarak değil ulusal olarak da bir grevin başlatılıp başlatılmaması konusunda en iyi kararı verebilecektir. Sendikalar olunca, şimdiye kadar görüldüğü gibi oldukça hazırlıksız ve çoğu zaman da anlamsız grevlere gidilmeyecek, grevlerde zorunlu örgütlenme daha kolay sağlanacaktır. Sendikalarca yürütülen grevlerde patronlar taşrada işe alınan işçilerden grev-kırıcı olarak yararlanmaya ya da işletmelerini öbür kentlere taşımaya belbağlayamayacaklardır; çünkü Ulusal Sendikalarla karşı karşıya olduklarını bileceklerdir.*

Dahası, hemen bütün başarısız grevlerde başarısızlığın ana nedenlerinden biri, örgütlü işçi oranının az, patronların, bugüne kadar aralarında bol bol grev-kırıcı buldukları örgüt-

* 1898'de Paris'deki genel basım işçileri grevi sırasında, bir kısım basım işçileri, örgütlenmemiş işçilerin bulunduğu taşraya taşınarak işçi isteklerini kabul etmekten kurtuldular.

süz işçilerin ise çok sayıda olmasıdır. Güçlü ve sürekli etki-
mizle bu işçi kitlelerini saflarımıza çekebileceğiz. Ondan son-
radır ki, sendikalar şimdiki farklı sendika birlikleri ve özel-
likle karma sendika kuruluşları yerine kendi işkollarındaki
işçiler arasında hem sözlü olarak hem de basın yoluyla ge-
niş sosyalist propagandayı çok daha iyi sürdürebileceklerdir.
Onların çekici güçleri daha da büyüyecektir: 1) Çünkü bü-
tün kentlerden işçileri kucaklayacaklar; 2) Çünkü karma
sendika birliklerinin bile kurulamadığı kentlerdeki eğitim
gruplarının üyeleri olanlar ve kentlerden çok uzakta yer alan
fabrikalardaki işçiler bile birliklere katılabilecek ve böyle-
likle onların mali ve manevi gücünü önemli derecede artıra-
caklardır. Böyle işçiler; Bourgas, Aitos, Karnobat, Novaza-
gora, Harmanlı, Çirpan, Kazanlık, Gorna Oryahovitsa, Gab-
rovo, Radomir, Samokov, Trun, Breznik, Peştera, Koşerino-
vo, Panagyurişte. Toutrakan, Belyovo, Banya, Kostenest,
Sestirimo, Dolna Banya ve diğer yerlerde bulunabilir. Bun-
lar arasında herhangi bir sendika birliğinin üyesi olmayan
(terziler, ayakkabıcılar, marangozlar, nalbantlar, basım işçi-
leri ve benzerleri) beş - altı yüzün üstünde örgütlenmiş işçi
vardır ve 3) Çünkü sendikalar, işçilerin yararına daha başa-
rılı kampanya uygulamalarını üstlenebilecek, propaganda ve
ajitasyonlarıyla daha geniş örgütsüz işçi kitlelerine ulaşabi-
leceklerdir.

Bütün bunlar; partilerinin teori ve pratiğini benimsedik-
ten sonra, işçiler arasındaki etkinliklerinin mirasından yok-
sun kalan Radikal Demokratların etkisi altında Sağ - Kanat
Sosyalist Partisi'nin dağılmakta olduğu bugünlerde, Sağ -
Kanat Sosyalistlerinin sağlam unsurlarını saflarımıza çekme
ve saflarımızda tutma konusunda çok yardımcı olacaktır.

Öte yandan, bütün sendika işlevlerini (örgütlenme ve grev
finansmanı, işsiz, hasta ve geçici işlerde çalışan işçilere yar-
dımçı olma, propaganda, ajitasyon ve benzeri) çeşit çeşit
sendika birliklerinden daha iyi yerine getiren sendikalar, iş-
sizlikle, işçi sınıfının bu korkunç düşmanıya çok daha ba-
şarılı savaşacaktır. Kapitalist üretimin bir ürünü olan işsiz-
lik, bu düzen sürdükçe bütünüyle giderilemeyecektir. Ama

işçi örgütü, işsizliğin korkunç sonuçlarını geniş ölçüde hafifletecek durumdadır. Buna, işsizlere ve geçici işçilere yardımcı olarak, işbulma büroları örgütleyerek ve işe alınma koşulları üzerine istatistik veriler toplayarak ulaşılır. Bununla birlikte, amaca varmak için, sendikanın merkezileşmiş güçlerine ve fonlarına gerek vardır.

Sonuç olarak, sendika örgütleri ve işçilerin sendikal mücadelesi açısından sendikaların kurulması *zorunluluğu* bir *buyruktur*.

Ama hepsi bu kadar değil. İyi bilindiği gibi sendikal mücadeleyle çalışma koşullarında yapmaya uğraştığımız iyileştirmeler, *kendi başlarına bir amaç değildir*, ama *ücretli köleliğin* bütünüyle ortadan kalkması için genel sınıf kavgasını şiddetlendirmede ve daha başarılı yürütmeye yalnız bir *araçtır*. Bu tek doğru bakış açısından sendikal hareket, kurtarıcı sınıf mücadelesinin ilerlemesine yardımcı olduğu için son derece değerlidir. Ama bu mücadelenin çıkarları, sendika birliklerinin hızla sendikalar içinde toplanmasını gerektirmektedir.

Bugünlerde işçi sınıfı önemli ve çetin anlar yaşıyor; siyasal etkinliği olabildiğince sınırlandırılmıştır; gerici yasalarla karşı karşıyadır. Gerici el zanaatları yasası; grevlere karşı, devlet işçileri birliğine karşı ve basına karşı çıkarılan gerici yasalar yanında çok yumuşak kalıyor. Yönetimdeki ve muhalefetteki burjuvazi, saflarını sıklaştırıp işçilerin örgütlenmesine ve mücadelelerine karşı ortak davada birleşiyor. Bizden ve ona karşı mücadelemizden kendini örgütlemeyi öğrendi; ama şimdi, devletin de desteğiyle bu konuda bizi aşmayı deniyor. Burjuvazi biz işçilerden daha yüksek sınıf bilinci gösteriyor. Çalışan sınıfın bir kesimi çeşitli burjuva kampanyalarıyla, adı çıkmış demagogların ve küçükburjuva politikacıların ardı sıra bloklara sürüklenirken, burjuvazi kurtarıcı hareketimize karşı yasalar çıkarıyor ve *grevlere karşı bir blok* oluşturuyor.

Gerek işçi sınıfının haklarını yenilemek ve korumak, gerek burjuvazinin darbelerini savuşturmak, işçiler arasındaki etkisini durdurmak, gerekse Bulgar proletaryasının varolu-

şu ve sınıf mücadelesi için daha uygun koşullar elde etmek amacıyla merkezileştirilmiş fonları ve güçleri olan sendika örgütlerine gerek vardır. Sosyal demokrasi bayrağı altında işçi sınıfının bütünleşmiş bloku, örgütlenmiş işçilerin hareketine karşı olan yönetici ve muhalif burjuvazinin bloku karşısına çıkmalıdır. Bunun için zorunlu bir ön koşul, sendika gruplarının ve bütün ülkeye dağılmış işçilerin sendikalarda birleşmesidir. Sendikalar daha geniş işçi kitlelerine sızacak, onlar üzerindeki etkilerini genişletip derinleştirecek, onların mücadelelerinin daha bilinçli ve başarılı olmasına yardım edecek ve sosyal demokrasi bayrağı altında bütünleşmelerini sağlayacaktır. Böylece Bulgar proletaryasının genel sınıf mücadelesi daha birleşik ve güçlü olacaktır.

Böylece, ayrıntıya inmeden görülüyor ki, kurtuluşçu işçiler hareketinde olduğu gibi sendikal mücadelenin çıkarları da ısrarla; Genel İşçi Sendikası'nın bir parçası olarak sendikaların oluşturulmasını gerektiriyor.

Doğaldır ki, bu yeni örgüt yalnızca, şimdi ya da yakında birliklere dönüşebilecek sendikal kuruluşları; örneğin, basım işçilerinin, maden işçilerinin, terzilerin, ayakkabıcıların, marangozların, tütün işçilerinin, dokuma işçilerinin ve benzerlerinin sendikal birliklerini içerecektir. Sendikaların oluşmasından sonra bile, sendikalara dönüşme olanaksızlığı yüzünden birçok sendika birliği şimdiki durumlarında kalacaktır. Bu sendika birlikleri zamanla, uygun koşulların yaratılmasıyla sendika içinde birleşeceklerdir.

Bulgaristan'da sendikaların nasıl örgütlenmesi gerektiğini gelecek sefere göreceğiz.

II

Sendikaların örgütlenmesi sorunu, onların amaçlarına, niteliklerine ve görevlerine sıkı sıkıya bağlıdır.

İyi bilindiği gibi, sosyalist sendika örgütleri, burjuva sendikaların tersine, kapitalist sömürünün çerçevesi içinde daha iyi çalışma koşulları için mücadele etme özel amacını benimserler ve aynı zamanda bütün çabalarını işçi sınıfının genel siyasal örgütünün (sosyal demokrasi) bayrağı al-

tında sömürünün kendisini *kökten* yok etmeye yöneltirler. Sosyalist sendika örgütleri yalnızca bugünkü koşullar altındaki profesyonel mücadeleleriyle ve kapitalist toplumun sınırlarını zorlamakla yetinemezler; çünkü bilirler ki kapitalist toplum sürdükçe: 1) İşçi sınıfının bütün yaşam alanlarında gerçek, uzun süreli ve genel bir düzelme olamaz ve 2) Düzelme ve reformlar ne olursa olsun, işçiler varoluşları alabildiğine güvencesiz aşağı ve sömürülen bir sınıf olarak kalacaklardır. Bugün varolan kapitalist sistem içinde yapılabilecek reformlar; işçi sınıfına ve topluma genellikle acı çektiren üretimde anarşi, rekabet, işsizlik ve benzeri gibi bu sistemin kendinden doğan bazı temel bozukluklarla başedemez. Bunun içindir ki, sosyalist sendikalar bütün güçleri ve fonlarıyla kapitalist sömürünün sınırlandırılması yolundaki mücadelede, işçi sınıfının, *ücretli köleliğin yıkılması, emeğin özgürlüğü ve sosyalizmin zaferi* uğruna olan genel mücadelesinde etkin bir rol alır.

Bununla birlikte, savaşıyan işçi sınıfı, bütün burjuvaziyle, onun ekonomik ve siyasal örgütleriyle, devletiyle ve devletin çeşitli organlarıyla karşı karşıyadır. Bütün bunlar *kesinlikle merkezileştirilmiştir* ve şu tek, genel amaca yöneliktir: *Burjuvazinin ekonomik ve siyasal gücünü pekiştirmek ve kurtarıcı işçi hareketine sürekli darbeler indirerek onun tarihsel yükümlülüklerini yerine getirmesini önlemek* Burjuvazi amacı için, devletin merkezileşmiş siyasal gücünü kullanarak işçi sınıfının haklarına tecavüz eder, işçi hareketini bastıran bir dizi yasalar çıkarır ve özellikle sınıf kavgasının kritik anlarında işçi örgütleriyle örgütsüz işçilere, işkence ve zor uygular. Aynı zamanda demagoji ve iflas etmiş bilimi yanında bazı ayrıcalıklar ve pek önemli olmayan reformlar aracılığıyla, belirli tabakaları ve bir kısım işçiye etkisi altına alarak ve onları kendi sınıfsal amaçları için sınıf bilinçli işçilerin hareketine karşı kullanarak işçi sınıfını ayartmaya ve örgütsüzleştirmeye uğraşır.

Bu koşullarda, işçi hareketi korunacak, kararlılık kazanıp başarıyla yükümlülüklerini yerine getirecek ve son hedefine ulaşacaksa *merkezileştirme* zorunlu koşuldur; yani,

işçiler ortak bir bayrak altında örgütlenmeli, çabaları ortak hedefe yönltilmeli, ortak bir mücadele güdülmeli, başka bir deyişle, *burjuvazinin merkezileştirilmiş güçlerine, daha da merkezileştirilmiş işçi sınıfı güçleriyle karşı çıkılmalıdır*. Sınıf bilincine varmış proletarya, genel mücadelesinde merkezileşme ilkesine bundan ötürü bağlı kalır.

Sendikal hareketin sosyal - demokrasinin etkisi altında işçi sınıfı hareketi olarak geliştiği bütün ülkelerde, sendikalar *merkezileşme ilkesine* göre örgütlenir. Merkezileştirilmiş sendika bütün ülke işçilerini kapsar. Ortak tüzüğü, ortak kasası, ortak merkezi yönetimi ve benzeri vardır. Almanya, Avusturya, İtalya ve benzeri yerlerde güçlü sendikaların pek çoğu merkezileşmiştir. Varolan koşulların Bulgaristan'dakine çok benzediği komşu Sırbistan'da bile, sendikalarda merkezileşmiş bir örgütlenme biçimi benimsenmiştir. Sendika hareketinin gelişiminde belirleyici ana eğilim; sendika örgütlenmesinin her yerde, sınıf bilinçli bir hareket haline geldiği ve sosyalist öze derinden kaynaştığı ölçüde, merkezci çizgilerde ilerlemesidir. Diğer ülkelerdeki sendikal hareketin tarihsel deneyi gösteriyor ki, merkezi sendika örgütlenmesinde işçilerin mücadelesi çok *güçlüdür*, çünkü *birleştirilmiştir*. Ve bu oldukça açıktır. Merkezileşmiş bir birlikte belirli bir işkolunun ortak bir örgütü, ortak bir ilkesi, ortak bir önderliği olan işçiler, çabalarını ortak bir amaca yönelterek, her zaman, hızlı ve ortak bir eyleme geçebilirler. Merkezileşmiş birliklerde, genellikle işçi sınıfı düşmanlarının yararlandığı farklı kesimlerin eylem ayrılığı ve bölünmesi önceden safdışı bırakılır. Bundan ötürü, tüm burjuvazinin tek tek patronlarının, patron örgütlerinin ve devlet güçlerinin, işçi sınıfı hareketine karşı savaşmak için merkezileştiği ölçüde; işçilerin de merkezileştirilmiş sendikalarda örgütlenmesi, bütün güçlerinin tek bir *bütünde* birleşmesi ve hep birlikte silahlarını; bugünkü burjuva devlet, çeşitli kapitalist örgütler, tröstler ve benzeri olarak somutlaşan güçlü ve iyi örgütlenmiş düşmanlarına gereken hızla yöneltmeleri zorunlu olur.

Merkezileşmiş birliklerin yanında, bazı ülkelerde *fede-*

ratif birlikler de vardır. Belirli tarihsel ve siyasal koşullardan dolayı, bu örgütlenme biçimi özellikle Fransa'da gelişmiştir. Federatif birlikler, kendi tüzüğü, önderliği ve kasası olan bağımsız sendika birliklerinden oluşur. Özel terimler üzerinde birleşirler, bunun dışında her sendika birliği kendi çalışmalarında tam özerkliğini korur. Herhangi bir anda tek bir sendika birliği federasyondan ayrılabilir, ona karşı olduğunu bile ilan edebilir. Federatif birliğin merkezileşmiş birlik kadar sağlam ve kalıcı bir örgüt olamayışı bundan ötürüdür. Federatif birliğin güçleri sınırlı ve dağınıktır. Safalarında ne ortak bir bilinç, ne de güçlü bir disiplin vardır ve mücadelenin çetin anlarında kesin bir eylem birliği sağlayacağına güvenilemez. Federatif örgütlenme biçimi burjuvazinin daha çok işine gelir; bu da boşuna değildir. Sendikal harekette bu biçim örgütlenmenin tarihini incelersek, bunun her zaman, bir yandan burjuvazinin işçi örgütlerini kendi elinde tutma çabalarının, öte yandan da ortak sınıfsal çıkarlarının bilincinde olmayan ve kendi kişisel ve grup çıkarlarını işçi hareketinin genel çıkarlarına bağımlı kılmayı reddeden işçilerin bilinçsizliğinin ve bencilliğinin sonucu olduğunu görürüz. İşçilerin *federatif örgütlenmesi* düşüncesinin kaynağı ile *sendika birliklerinin tarafsızlığı* düşüncesinin kaynağı aynıdır. İşçi hareketi sosyal - demokrasiye karşı tarafsız kaldığında ve federatif bir örgüte sahip olduğunda, burjuvazi işçilere karşı olan hedeflerine çok kolay ulaşabilir; çünkü bu durumda işçi sınıfı dağınık olduğu için mücadele sırasında bütün güçlerini etkin olarak seferber edemez ve kullanamaz; ayrıca çeşitli sendika gruplarının dağınıklığı ve *özerkliği*, burjuvaziye; onlar arasında daha zayıf olanları yanlış yönlendirme ve onları federasyonun kendisine, kurtarıcı işçi hareketinin tümüne karşı kışkırtma gücünü verir. Burjuvazi sendika birliklerinin tarafsızlığıyla olduğu kadar, federatif örgüt biçimiyle de sendika hareketini *işçi sınıfının kurtuluş etkeni olmaktan çıkarıp kapitalist sömürü sistemini pekiştirmeyi ve işçi sınıfının ücretli köleliğinin bir etkeni durumuna getirmeyi amaçlar*.

Bulgaristan'da sendika birlikleri yalnızca sosyal - demok-

rasinin etkisiyle oluşmadı; büyük ölçüde kendi kendini yarattı. Burjuvazi, işçileri (burjuvazinin -çn.) kendi bayrağı altındaki sendikalarda örgütlemeyi ancak şimdi düşünmeye başlıyor. Öte yandan Bulgaristan sendika birlikleri daha kuruluşları sırasında sosyalist niteliğe, diğer ülkelerdeki sosyalist sendika hareketi örneğini izleyen sınıf örgütleri niteliğine sahiptiler. Burjuvazinin farklı fraksiyonlarının örgütlediği sendika *tarafsızlığı* tam bir fiyaskoya uğradı. Özellikle şimdi, ülkemizdeki yeni siyasal koşullarda, yani burjuvazinin işçi hareketine karşı bilinçli ve sürekli olarak sınıfsal ve gerici bir politika güttüğü şu günlerde, tarafsızlığın kesin tutarsızlığı belli oluyor. Bugüne kadar en modern ve denenmiş örgütlenme biçimlerini ve mücadele yöntemlerini başarıyla benimsemiş olan sendikal hareketimiz, bugünkü tarihsel ve siyasal koşullarımızda, sendikaların federatif örgütlenmesi gibi hareketin doğru gelişmesini ve hızla bütünleşmesini engelleyecek ve onu burjuvazinin işçi düşmanı niyetlerine peşkeş çekecek bir örgütlenme biçimini benimseydi, büyük ve bağışlanmaz bir yanılgıya düşerdi.

Aynı zamanda, tek tek zayıf parçalarını başarıyla geliştirebilmesi için güçlü merkezi organlara büyük ihtiyacı olan işçi hareketinin kendi zayıflığından ötürü, merkezileşme, ülkemizde daha da zorunludur. Sendikalarımız merkezizetçi ilkelere dayanırsa, daha büyük mali olanaklarla, moral güçlerle ve yetkin organlarla, üyelerinin sınıf bilincini yükseltmek için daha verimli bir propaganda ve ajitasyon uygulayabilecekler ve onları önyargılardan ve siyasal yanılgılardan kurtarabileceklerdir.

Merkezileştirilmiş biçim, üretim durumumuzla da baştan başa uyumludur. Taşradaki işkollarındaki sendikaların pek çoğunda yaşayabilecek sendika birlikleri oluşturulamaz; çünkü örgütlenebilecek işçi sayısı bu amaç için yetersizdir. Ve federatif örgütlenme, zararlı olmadığı varsayılsa bile, en azından merkezi sendika birliklerinin varlığını bir önkoşul olarak gerektirir.

Bununla birlikte, tarihsel ve siyasal koşullarımız ve Batı Avrupa sendika hareketi deneyi gözönünde tutulursa, bel-

lidir ki ülkemizde sendikalar için tek ve en uygun örgütlenme biçimi merkezileştirilmiş biçimdir. Sendikalarımız ancak merkezleşmiş örgütler olarak gereği gibi gelişecekler ve böylelikle güçlü ve militan sendika birlikleri olacaklardır.

Sendikaların örgütlenmesinin pratikte nasıl yürütüleceği Sendika Komitesince hazırlanan ve dikkatle incelenmesi için bütün sendika birliklerine gönderilen *Tüzük Taslağında* açıkça görülebilir. Buna göre sendika, basit olarak belirli bir işkolunun işçilerini yalnız bir kentte değil, ulus çapında birleştiren bir birliktir. En az yedi üyesi olan her kasabada *yerel gruplar* oluşturulacaktır. En az dört üyesi olan kasabalarda, üyelerin merkezi yönetimle ilişkisini sağlayacak *temsilciler* atanacaktır. Dörtten az üyeli yerlerde üyeler doğrudan merkezi yönetime üye kaydedilecektir. Tüzük taslağı; kasanın, bağışların, grevlerin ve diğerlerinin kontrolü ve yönetimi ile ilgili sorunların çözümünde oldukça başarılıdır.

Ama ülkemizde sendikaların oluşturulmasındaki daha önemli engellerin yanı sıra bu sorun üzerinde gelecek yazımızda da duracağız.

III

Bazıları, Bulgaristan'da yaşayabilecek sendikaların kurulması yolunda en önemli engel olarak farklı işkollarında örgütlü işçilerin *az sayıda* olmasını görmektedirler. Bununla birlikte, bu düşüncenin temelsizliğini anlamak için gerçek durumu bilmek yeterlidir. Genel sendikada örgütlü işçi sayısının çok olmamasına karşın, bazı işkollarında sendika oluşturmak için yeterli sayı vardır. Bundan dolayı, örneğin, bugün farklı sendikalarda ve karma kuruluşlarda, eğitimci işçi gruplarının yanı sıra, örgütlenmiş *290 maden, 300 dokuma, 150 tütün işçisi, 400 terzi, 120 marangoz, 390 ayakkabıcı ve 140 basım işçisi* vardır. Bu sayı daha da artırılabilir; çünkü örgütlü işçiler sözkonusu işkollarında çalışanların yalnızca yüzde dördünü oluşturmaktadır. Bu bir yana, yeni işçi kategorileri daha etkin ve örgütlü duruma gelmektedir. Örneğin taşocağı işçileri, maden işçileri, karayolu işçileri, de-

miryolcular ve benzeri. Bulgaristan'da kapitalist üretim hızla yayılıyor, geniş işçi kitleleri fabrikalarda ve diğer sanayi kollarında yoğunlaşıyor ve kitlesel sendika hareketi için koşullar oluşmuş durumda. Öte yandan, Genel Sendika, yükümlülüklerini farklı sendikalara devrettikten sonra kadın, erkek ve çocuk fabrika işçilerinin örgütlenmesine daha çok zaman ve dikkat ayırabilecek; böylelikle belirli bir sanayi kolunda yeterli sayıda işçi olmadığı için değil, işçiler arasında bugüne değin, planlanmış ajitasyon ve propaganda yürütülmediğinden, kurulmaları şu anda olanaksız olan sendikaların kurulması için gerekli koşullar yaratılmış olacaktır.

Sendikaların oluşturulmasında asıl engel, yönetim sorunundadır. Sendikalarda çok iş olduğunu ve *merkezi yönetimin* görevlerinin, örgütleyici, ajitator ve propagandacı olarak sıradan yönetimden daha çeşitli ve zor olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu görevlerin başarıyla yerine getirilebilmesi için, şu anda sendikalardaki çoğu yoldaşımızın sahip olduğundan daha geniş bilgiye ve daha büyük deneye gerek vardır. Dahası, ülkenin her yerinde *yerel yönetimler* için uygun yoldaşlar, özellikle *grupların* oluşturulmayacağı yerlerde *temsilciler* gerekmektedir. Bütün bunlar gerçekten ciddi bir engeldir; ama başlangıçta büyük ölçüde ortadan kaldırılacak daha sonra bütünüyle yok edilecektir. Şimdiden; öncelikle hızla eğitilmekte olan ve kısa sürede sendikaların yönetiminde yazman, sayman ve benzeri olarak görev alabilmek üzere hazırlanan yeterli sayıda sendika üyesi vardır. Sendika komitesi de, kendi payına, merkezi yönetimi destekleyecek ve ona gerekli bilgileri verecektir. Taşradaki gruplar ve temsilciler yerel işçiler meclisi ile eğitimci işçiler grubu yönetimlerinin işbirliğine güveneceklerdir. Şimdiki karma sendikaların çeşitli kesimleri sendikalar içinde gruplaşınca, yeni işlerinde daha yararlı olmalarını sağlayacak önceden kazanılmış deneyleri bulunacaktır.

Bir başka engel de sendikaların mali desteği sorunudur. Geniş çaplı çalışma, ücretli memurlar ve sekreterler gerektirecek; bunlar, ancak kendilerini yalnızca sendika işine adanlarsa, sendikaların gelişmesi ve pekişmesi için bütün

güçlerini ve kapasitelerini kullanabileceklerdir. Bundan başka işsizler için bürolar örgütlenmeli, sendika yayın organları çıkarılmalı ve bunların gelirleri, yıllık toplantılar, genişletilen ajitasyon ve propaganda vb. harcamaları için ayrılmalıdır. Bütün bunlar, çok doğal olarak, yeni kurulmuş sendikaların başlangıçta elinde olmayan mali fonlar gerektirir. Bununla birlikte, sendikaların her şeye karşın daha başlangıçta böyle geniş çaplı çalışmaya başlamaları gerektiğini sanmak yanlıştır. Tersine, geçici bir süre ücretli sekreterler ya da başka memurlar olmayacaktır. Şimdi sendika birliklerinde olduğu gibi, işler karşılıksız yapılacaktır. Yazman ve saymanlara yeteri kadar yardımcı verilecek, işleri daha basit düzenlenecek ve böylece sendikaların mali olanakları genişleyinceye kadar, görevlerini yalnızca boş zamanlarında ellerinden geldiğince başarıyla yerine getireceklerdir. Geçici bir önlem olarak, daha ileri bir tarihte, Sofya'da parti örgütüne ve kurulmuş sendikalar ve sendika birlikleri tarafından yaşatılan bir çeşit *sekreterlik* örgütlenebilir. Gerçekte Sofya Parti Örgütü Bürosunda, sendikaların ve sendika birliklerinin yönetsel ve örgütsel işlerinde yardımcı olacak bir ücretli yazman ve sayman bulunmalıdır. Sendikalar gelişip kararlılık kazanınca, kendi bürolarını, sekreterliklerini vb. kurmak için gerekli araçları bulacaklardır. Bunun gibi, sendikaların hepsi birden ilk anda kendi yayın organlarını çıkarmaya başlamayacaklardır. Önce genel sendika sözcüsü *Rabotniçeski Vestnik'i*, broşürleri ve özel dağıtılan genelgeleri kullanabilirler ve güçlenince kendi gazetelerini çıkarabilirler.

Üyelik ödentileri sorunu da ciddi bir engeldir. Sendikaların kurulması; şimdi diğerlerinde olduğu kadar, karma sendika birliklerinde de çok düşük üyelik ödentisi veren taşra işçilerinin ödentilerinde belli bir artmaya neden olacak. Bu artma, düşük işçi ücretleri dolayısıyla, pek çok işkolunda zor olacaktır. Ama güçlükler burada da aşılabılır. Düşük ücretli taşra işçilerine ağır gelmeyecek, aşırı az olmayan bir *ortalama* haftalık üyelik ödentisi belirlenecektir. Günümüzde, bazı bölgelerde, çeşitli kentlerde aynı işkolun-

da çalışan işçilerin ücretlerinde büyük farklar olduğu için iki tür üyelik ödentisi kabul edilebilir; *tam* ve *yarım*. Sözgelimi kırk Leva'dan az aylık alan işçiler, *yarım ödenti* verir-ken, daha fazla aylık alanlar *tam ödenti* verecek. Bundan başka, artan sendika üye sayısı sendikaların gelirini çoğaltacak ve böylece, çok yüksek olmayan *ortalama* üyelik öden-tileri bile sendikaların mali yükümlülüklerini yerine getir-mesini sağlayacaktır. Öte yandan, kapitalist üretimin geliş-mesi, sendikaların mücadelesinde olduğu kadar, zanaatçı üzerinde de etki yapacak, bütün ülkede işçilerin çalışma ve yaşam koşulları arasındaki farkları giderecek ve zamanla bü-tün üyelerin aynı kolaylıkla eşit ödenti vermesini sağlaya-caktır.

Sendikaları kurarken uğraşmamız gereken belirli başka küçük engeller de sayabiliriz; ama bunlar daha kolaylıkla giderilebileceğinden burada üzerinde durmayacağız. Yukarı-da özetlenen zorluklar gerçekten ciddidir; ama *hepsi de*, gör-düğümüz gibi, *aşılabilir*. Günümüzde Bulgaristan'da sendika kurmanın olanaksızlığına ya da *acelecilik* olduğuna hiç kim-se yeterli gerekçe gösteremez. Ne biri, ne de öbürü doğru-dur. Bu engeller yalnızca sendikaların kurulmasının zor bir iş olduğunu ve bunun başarıyla yapılmasında büyük çaba-ya, dikkate ve kararlılığa gerek olduğunu gösterir.

Dolayısıyla bu yılki sendika kongresi, sendikaların ku-rulması ve örgütlerinin karakteri sorununu baştan sona in-celedikten sonra, sendika birliklerine aşağıdaki doğrultular-da yönerge vermek göreviyle karşı karşıyadır: 1) Koşulları sendika kurmaya en elverişli işkollarına öncelik vermek; 2) Böylece kurulan sendikaları, sendika komitesince hazırla-nan *Tüzük Tasarısındaki* temel koşullara göre *merkezileş-tirmek*. Sendikalar sorunu, ülkemizde sendikal hareketin ör-gütlenmesi ve doğru gelişmesi bakımından çok büyük önem taşımaktadır. Bu konudaki notlarımıza son verirken, konu-nun sona erdiğini kabul etmekten uzak oluşumuzun nedeni budur. Bu önemli örgütsel sorun kongrede gerçekten daha derinlemesine aydınlatılacak, *sendika konferanslarında* özel-likle incelenecek, ama bunlar bile yeterli olmayacaktır. Bu-

nu bütün sendika üyelerine açıklamak için kongreden sonra, toplantılarda ve basında tartışmaları sürdürmek gerekecektir. Bize göre, diğer ülkelerdeki sendikal hareketlerin tarihi, örgütlenmesi ve mücadelesi üzerinde daha yakından ve daha ayrıntılı deneyi olan bazı yoldaşlarımızın daha geniş açıklamalarda bulunmaları gereklidir.

Ülkemizde sendikalar sorunu bir kez böylesine aydınlatılıp gerektiği gibi çözüldükten sonra, bu gösterişsiz başlangıcın Bulgaristan'da sosyalist sendika hareketinin görkemli yapısının kurulmasına büyük katkısı olacağına yürekten inanarak halen kurulmuş olan *basım işçileri* sendikası ile yan yana, *maden işçileri, dokuma işçileri, tütün işçileri, terziler, ayakkabıcılar vb. sendikalarının* kurulması yolunda cesaretle ilerleyebileceğiz.

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 1, sayfa: 109 - 130
BKP tarafından 1951 yılında
yayınlanmıştır.

Basım işçileri, maden işçileri, terziler, ayakkabıcılar ve büro işçileri sendikaları, daha işin başında olmalarına karşın, bu işkollarının çalışanlarını birleştirmede çok başarılı olmuşlardır. Bugün, sendika yılının sonunda, şimdiden terziler birliğinin 18, ayakkabı, deri ve kürk yapımcılarının 17, basım işçilerinin 5, maden işçilerinin 4 ve büro işçilerinin 5 şubesi olduğunu bildirmekten kıvanç duyuyoruz. Taşrada sendikaların etkisi hızla yayılıyor. Önceleri bir tek sendikalı işçi olmayan pek çok yerde bugün, sendika şubeleri ya da tek tek sendika üyeleri var.

Sendikaların tam yerleşmesi ve güçlendirilmesi için yapılması gereken daha çok şey olmasına karşın, şimdiye kadarki kısa çalışmaları açıkça ve tartışılmaz biçimde göstermiştir ki, çeşit çeşit sendika birlikleri yerine sendikal örgütlenmenin daha gelişmiş bir biçimi işçileri daha kolay birleştirebilir, sendika mücadelesini düzenler, yönetir ve destekleyebilir ve gelecekte de ülkemizde işçilerin kurtuluş mücadelesinde çok önemli rol oynayabilir.

En yakın muhaliflerimiz, sözde, işçi dostları ve koruyucuları, bunu çok çabuk anladılar; sosyalist işçi sendikalarının güçlenmesinin, etkilerinin yayılmasının, örgütsüz işçiler arasındaki çekici güçlerinin artmasının; herşeyin ötesinde, sınıf bilincinden yoksun işçileri, hoşnutsuzluğu; kendi kariyerist, politik niyetleri ve burjuvazinin amaçları uğruna sömürmeye çalışanlar için tehlike olduğunu farkındalar. Bundan ötürüdür ki, sendikalar kurulmaya başlayınca, Sağ-Kanat Sosyalistleri (müttefikleri olan «liberaller»ce sebatla desteklenerek) sendikalara savaş açtılar. Bütün yıl boyunca onlar hakkında türlü yalanlar yaydılar, asılsız dedikodular

yaptılar. Sendikaların aslında var olmadığını, salt sektör gruplar olduğunu, işçi kitlelerini toparlama yetenekleri bulunmadığını ve yalnızca «Sol-Kanat Sosyalist Klik»i desteklemeye hizmet ettiklerini vb. yorulmadan yineliyorlar. Ama gevezeliklerinin, bu sendikaların büyümesini ve yenilerinin doğmasını hiçbir şekilde durduramayacağını kısa zamanda anladılar. Sağ-Kanat Sosyalistlerinin «daha etkili» başka yollara başvurmalarının nedeni budur. Şimdiden, kurulmuş sosyalist sendikalara karşı kendi «özgür» sendikalarını kurma sorununu ortaya atıyorlar. Kurulacak sendikaların «dar sosyalistler»inki gibi *sektör* olmayacağı, tersine *geniş kitleleri kucaklayacak gerçek «özgür» sendikalar* olacağı konusunda çığırkanlık yapıyorlar.

Bunun gerçekte ne demek olduğunu görelim. İyi bilindiği gibi, diğer ülkelerde «tarafsız», «özgür» sendika birlikleri ve sendikalar oluşturmak için burjuva ajanları uzun süredir çalışmaktadır. Ve şu kolayca kavranabilir: İşçilerin böyle «özgür» örgütlerde örgütlenmesi burjuvazi için hayatı bir destektir; çünkü böylelikle onları kolayca aldatabilir, etki altında tutabilir, kendi çıkarları için kullanabilir, kendi ayrıcalıklarını ve işçilerin emeğinin sınırsız ve engelsiz sömürüsünü korumak için emek hareketini bölebilir ve zayıflatabilir. Ama, bu tip örgütlerin sayıları önemli ölçüde azalıyor. Acı tarihsel deneyler, işçilere öğretiyor ki, gerek sosyal demokrasiyle beraber durumlarını geliştirmek, gerek sömürüyü ve ücretli köleliği kaldırmak, gerekse burjuvaziye karşı uzlaşmaz bir mücadele verebilmek için sendikalar, *sosyalist* olmalıdır. Bugün, klasik «tarafsız» sendika birlikleri ülkesi olan İngiltere’de bile sendikalar, İngiliz burjuvazisine çok yararı dokunan «özgür» ilkelerini «tarafsız»lıklarını bırakıyorlar; sosyalizmi ve sınıf mücadelesi ilkesini benimseyerek uluslararası sosyalist proletaryanın yolunda ilerliyorlar.

Ülkemizdeki bütün burjuva partiler de, son yıllarda, «tarafsız», «özgür» sendika örgütleri kurma düşüncesinin sadık şampiyonları oldular; hepsinin işçilere salık verdiği tam anlamıyla budur. Ve bunun nedenini anlamak kolaydır. Sağ-

Kanat Sosyalistleri bu düşüncenin ateşli savunucularıdır. Sosyalist olanlara karşı etkileri altındakilere, «özgür» sendika örgütlerini kurdurmakta; sosyalist sendikaların üyelerine karşı fırsat buldukları her yerde en alçakça teröre, işkenceye girişmekte; onların gelişmelerini, pekişmelerini durdurmak için herşeyi yapmakta; böylece, işçiler arasına sızarak onları örgütsüzlüğe itmekte, morallerini kırmaya çalışmaktadırlar. İşçi sınıfının yararları, onun sendikal ve siyasal hareketi bu durumdan büyük ölçüde zarar görürken kârlı çıkan yalnızca patronlar ve tüm burjuvazidir. Bütün bunların korkunç sonuçları gözler önünde olup bu konu üzerinde daha çok durmak tümüyle yararsızdır.

Peki, bu «özgür» örgütler neyi temsil ediyorlar? İşçi kitlelerini saflarında toparlayabiliyorlar mı? Örneğin Sofya basım işçilerini, marangozları ve diğer sağ - kanat sosyalist dernekleri ele alalım. Üyeleri bizim «sekte» sendika birliklerimizinkilerden daha çok değil ve son zamanlarda hızla dağılıyor. Peki ya «birleşmiş» demiryolcular birliği ne durumda? Sürekli ideolojik iç çelişkiler ve sonu gelmeyen kişisel çekişmeler içinde, şubelerinin pek çoğu küçülüyor ve tam bir pasifliğe düşüyor. Şimdi yeni bir parçalanmayla karşı karşıyalar. Grev sırasında yeniden toparlanan demiryolcuların büyük kitlesi, onu çoktan terketti.

Birkaç ay önce bazı patronların inisiyatifi altında, «Liberaller»in ve Sağ - Kanat Sosyalistlerinin işbirliğiyle «sekte» ve işçi kitlelerini kucaklayacak güçten yoksun varsayılan bizim büro işçileri sendikasına karşı büro işçilerinin «tarafsız» ve «özgür» birliği kuruldu. Bu «tarafsız» ve «özgür» örgüte ne oldu? İki - üç aylık bir süre varlık gösterdikten sonra üyeleri arasında zimmete geçirilen birlik fonları sürentisi üzerine *çözüldü*.

Boru işçilerinin de yakınlarda buna benzer bir derneği kuruldu ama onun yazgısı da daha parlak olmadı. Büyük ölçüde «Liberaller»in ve Sağ - Kanat Sosyalistlerinin desteğinde, maden işçileri sendikasının boru işçileri kesimi üyelerini boykot etti. Üyeleri arasında alabildiğine kayıtsızlık

var. Usta- işçi üyeler belirli toplantı işlerini vb. üstlenerek birliği kişisel çıkarları doğrultusunda kullanıyorlar.

Son günlerde bizim posta telgraf sendika birliğimize karşı Sağ- Kanat Sosyalistleri «Liberaller», radikaller ve belki de populistler ve başkaları «özgür» posta-telgraf sendikasını kurmaya çalışıyorlar. «Güçlü» posta ve telgraf örgütü oldukları hakkındaki bütün gevezeliklerine karşın, *sayıca* hiç bir şey olmayıp yalnızca küçük bir «sekte» grupturlar.

Yaşamımızdan alınmış, hepimizin çok iyi bildiği bu olgular, Sağ- Kanat Sosyalistleri ve bütün burjuva temsilcilerinin bezirgânlığını yaptığı «tarafsız» ve «özgür» sendika örgütlerinin *ne işçi kitlelerini kucaklama ve onları uzun süre saflarında tutma, ne de sağlam ve başarılı biçimde işçilerin çıkarlarını koruma* yetenekleri olmadığını çok açık göstermektedir. Belirli durumlarda işçilerin dar görüşlülüğünden, sınıf- bilinci yoksunluğundan yararlanarak, kişisel ve profesyonel bencilliklerini kullanarak buna benzer çok sayıda işçiyi kendi bayrakları altında toplama başarıları da her zaman *geçici* olmuştur.

Öyleyse bunların *yavaş* fakat *güvenli* ve *kararlı* biçimde, hergün işçilerin gittikçe daha büyük kesimlerini kazanmakta olan ve örgütleyen sosyalist sendika birlikleri ve sendikalar karşısındaki işçilere göre üstünlükleri nedir? Bu üstünlük bu «özgür» örgütlerin, onları baştan başa kendi amaçları için sömüren çeşitli burjuva partilerin, kliklerin kucağına kolayca düşmeleri olgusunda bulunabilir mi? Ya da seçimlerde üyelerinin *hemen hepsinin*; Millet Meclisinde işçileri zincire vuracak partilere oy vermesi olgusunda bulunabilir mi? Ya da, son olarak; sınıf- bilincini ve dayanışmasını geliştirmedeki başarısızlıkları, sosyalist eğitim ve proleter disiplininin yoksun olmaları, bundan ötürü genellikle grup ve bireylerin çıkarları için yoldaşlarını harcamaları, örgütlerinin en temel sendika yükümlülüklerini bile yerine getiremeyeceklerini kanıtlamaları olgusunda mıdır?

Ama «özgür» sendika örgütlerinin bu karakteri bir yana bırakılırsa sorun şudur: Sağ- Kanat Sosyalistleri güruhunun, yarı ciddi sendikalarını ancak üç yerde; Sofya, Plovdiv ve

Varna'da kurabildikleri çok iyi bilindiğine göre, bizim «sekte» ve «varolmayan» sendikalarımıza karşı, hangi *gerçek ve güçlü sendikaları* bir araya toplayabiliyor? Varna ve Plovdiv'de basım işçilerinin, marangoz ve demircilerin yalnızca küçük sendikal grupları olduğuna göre, gerçekte yalnızca Sofya'dakileri. Sağ - Kanat Sosyalistlerinin kurdukları «sendikalar», örneğin basım işçileri ve demircilerinki yalnızca *Sofya derneklerinden*, Plovdiv ve Varna'daki küçük gruplardan oluşacaktır. «Kitleleri kucaklayacak» sendikalar bunlar mıdır? Belki Sağ - Kanat Sosyalistleri, topu topu üçbuçuk sempoatizanı kapsayan bir bütün işçileri sendikası kurmak niyetindeler. Ya da tek bir dokuma işçileri yokken bir dokuma sendikası kurup, şimdiden bazı *varolmayan* (berberler, boyacılar ve benzeri) sendikalar için yaptıkları gibi, onu *enternasyonale* kabul ettirmek için acele edecekler. Bütün bu «sendikalar», bizim «sekte» gruplarımıza benzemeyecek, tam anlamıyla *gerçek ve güçlü* olacak, *kitleleri kucaklayacak* öyle mi! Güllünç!

Sağ - Kanat Sosyalistleri ve «Liberallerin» «sendika ortaklığı», bu durumu hiç değiştirmeyecektir: Sağ - Kanat Sosyalistlerinin saflarına en iyimser hesaplarla, birkaç düzine liberal işçi katılacak, hepsi bu.

Dolayısıyla, şurası açıktır ki, bu durumda «özgür» *sendika birliklerinin* «özgür» *sendikalar* olarak yeniden vaftiz edilmesi oyunuyla karşı karşıya kalıyoruz; Sağ - Kanat Sosyalistleri; bununla ve başka hilelerle, işçi hareketi üzerinde gelecekte etken olmaya ve işçi hareketi içindeki Sağ - Kanat Sosyalizmine ve bütün öbür burjuva etkilerine karşı güçlü bir *barikat* kurmaya çalışan sosyalist sendikaların gelişmesini denetimleri altına almaya çalışıyorlar.

Sağ - Kanat Sosyalist politikacılarının, amaçlarında hangi noktaya varabilecekleri, işçi sınıfının *ayrı bir sınıf* olarak bütünleşmesinin ilk ve en önemli koşulu olan -bu hiç unutulmamalıdır- sosyalist sendikaların güçlendirilmesi koşulu -nu yerine getirme yolunda, partili ve sendikalı yoldaşlarımı-

zın Sosyal - Demokrasi bayrağı altında göstereceği çabaya ve dayanışmayla belirlenecektir.

**G. Dımltrov, Eserler
cilt: 1, sayfa: 202 - 208
BKP tarafından 1951 yılında
yayınlanmıştır.**

1910'da yayınlanmıştı

Bulgaristan'daki kapitalist gelişme, ülkenin çehresini kökten değiştirmektedir. Yirmi yıl öncesine kadar tipik küçük meta üretimi ekonomisinin egemen olduğu ülke, şimdi gelişmiş kapitalist ülkelerin yolunda hızla ilerliyor. Bugün kapitalist üretim tarzı ve kapitalizmin çıkarları, ulusun bütün siyasal yaşamında ve devlet politikasında olduğu gibi ekonomisinde de egemen durumdadır. Varlığını bugün de sürdüren küçük el zanaatları üretimi, küçük çiftçilik, perakendecilik ve yerli sanayi; bunların hepsi kapitalizmin egemenliği altına giriyor.

Ülkemizde bu gelişmenin ilk doğal sonucu, iki yeni toplumsal sınıfın ortaya çıkmasıdır: *Kapitalist sınıf* (sanayiciler, müteahhitler, büyük tüccarlar, faizciler, toprak sahipleri) ve sırasıyla sayıca az olan eski çorbacı* sınıfının, geniş küçük zanaatçılar kitlesinin ve köylülerin içinden çıkan *ücretli işçiler sınıfı, proletarya*.

Eskiden çırak ve kalfalarıyla ataerkil ilişkiler içinde çalışıp yaşayan ustanın yerini, genellikle işçileriyle çalışması ve yaşaması söz konusu olmayan, ama yalnızca sermayesini üretime yatırarak ücretli işçi kullanan ve onların emeğinden sağladığı kârlarla zenginleşen, bir *asalak* gibi yaşayan modern kapitalist (birey olarak ya da şirketler içinde) almıştır.

Ustasının yanında yaşayan, ustası tarafından gözetilen, mesleğini ondan öğrenen, kalfa olan, sonunda bağımsız bir üretici, kendi çırak ve kalfaları olan bir usta durumuna yükselen eski çırağın yerini şimdi; ustasının yaşamından ve çıkarlarından uzaklaştırılmış, bugünün toplum ölçüleri içinde

* Çorbacı (Türkçe): zengin adam, ağa. Tarihsel anlamda bu, yeni ortaya çıkan Bulgar burjuvazisinin temellcisidir. (İngilizceye - en.).

emeğini kiralamaya ve mal sahibi olamamaya mahkûm edilmiş modern proletarya almıştır.

Geçmişte küçük zanaatçının kişiliğinde birleşmiş olan **emek ve sermaye** şimdi birbirinden **ayrı ve birbirine karşıt**tır. Bir yanda sermayenin temsilcisi **-kapitalist** sınıf ve ortakları; asker ve sivil bürokrasi, militarizmin ve kilisenin temsilcileri- öte yanda ücretli emeğin temsilcileri, **proletarya, işçi sınıfı**.

Daha yavaş yürümekle birlikte aynı süreç tarımda da sözkonusu.

Bulgaristan'ın kurtuluş yıllarında ücretli sürekli işçilerin sayısı bir elin parmaklarıyla sayılabilirken onbeş yıl sonra 1893'de resmi istatistiki verilere göre üretimde ve ticarette çalışan toplam işçi sayısı (kadın, erkek ve çocuk) **250.000'e** ya da toplam nüfusun (3.310.713) yaklaşık yüzde sekizine ulaştı. Son yıllar için elimizde kesin istatistiki veriler yok; ama bugün bu sayı şüphesiz 400.000'den az değil.

Kapitalizm, kapitalistlere ve ortaklarına ekonomik ve siyasal güç yanında inanılmaz kârlar ve avantajlar garanti-lerken, kitlelere özellikle -aileleriyle birlikte 400.000 kişilik bir ordu olan- işçi sınıfına, yıkım, yoksulluk, açlık, işsizlik, sakatlık, hastalık, kitlesel yokolma, maddi ve manevi çöküntü getiriyor; sözün kısası **yeryüzünde cehennem**i yaşı-tıyor. Kapitalizm her yerde işçi sınıfına insanlık dışı davranır; ama Bulgaristan'daki barbarlığı, tarihte bilinen bütün sınırları aşıyor. Çabuk zengin olmanın dizginsiz ve acımasız oburluğuyla bütün devlet çarkını da yanlarına alan Bulgar kapitalistleri, tam anlamıyla modern **haydutlar** ve işçi sınıfının, özellikle onun genç kuşağının **katilleridir**. Haydutlar ve katiller artık Türkler zamanındaki gibi ormanlarda değil; bugün onlar fabrikalarda, maden ocaklarında ve öteki kuruluşlarda, ulusun yönetiminde ve çeşitli devlet dairelerinde bulunuyorlar.

Endüstride kapitalistlerin net kârları yıldan yıla artarken, çoğu dallarda yüzde yirmibeş, elli, altmış, giderek sek-sene çıkarken, birkaç müteahhit, banker ve yüksek dereceli memur, devlet kasalarından milyonlarca Leva'yı yağma

ederken; bütün ulusal üretimi, ticareti ve taşımacılığı sırtlanan işçi sınıfı görülmemiş bir yoksulluğa sürükleniyor. Dolaylı vergilendirmenin görülmemiş artışı ve devletin genel kapitalist politikası sonucunda hayat pahalılığı yüzde 30'dan yüzde 250'ye yükselirken, ücretler son onbeş yıl içinde yüzde 20, yüzde 50 oranında, belli işkollarında daha da büyük oranda düştü. Bugün yetişkin bir işçi geniş bir aileyi ortalama 1-1.30 Leva ücretle geçindirmek zorunda kalıyor ve bu bile çoğu zaman *düzenli* ve *tam* olarak ödenmiyor. Kızlara ve çocuklara 10 Stotinki gibi çok az bir para ödeniyor.

İşgünü ayarlanmamıştır ve genellikle 14-15 saat sürer. Bunun 20, 24, 36 saate uzadığı, bazan 48 saat aralıksız çalışıldığı oluyor.

Gece ve tatil dinlenmesi güvence altına alınmamıştır. İşçiler en basit sağlık gözetiminden bile yoksun bırakılmıştır. Rahat uyku uyuyamıyorlar, sağlıklı çalışma koşullarından ve en sıradan besinlerden bile yoksunlar.

İşçinin sağlığına ve yaşamına kapitalistin en ucuz makinasından daha az değer veriliyor. Son yıllarda ürkütücü boyutlara ulaşan binlerce feci iş kazası şüphesiz bundan doğuyor.

Kapitalizm; işçinin emeğinin meyvalarını topladığı, sağlığını, gençliğini ve ömrünü yıprattığı yetmiyormuş gibi ayrıca ailesini de mahvediyor, onu zaten sınırlı olan rahatlığından, neşesinden ve desteğinden ediyor. Kadını kocasından, çocuğu anasından ayırıyor ve hepsine kendi katlanılmaz boyunduruğunu vuruyor. Birçok sanayi kuruluşunda, atelyelerde ve yerli sanayide kadın ve çocuk işçi oranı yüzde 70'e, 80'e, 90'a kadar yükseliyor. 5-6 yaşlarındaki çocuklar bile sömürülüyor ve böylece yüzlerce, binlerce kurban, fuhuşun, suçun ve ölümün iğrenç kucağına atılıyor.

İşçi sınıfının yaşamında, kapitalistlerin *mahvetmeyi* beceremediğini; vergi yükü, polis terörü, yasal engellemeler, siyasal hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasıyla devlet *beceriyor*.

Bulgaristan işçi sınıfının kötü durumunu birkaç sözcükle anlatmak zor. Ve eğer kapitalizmin azgınlığı denetim al-

tına alınmaz, ciddi bir direnişle karşılaşmazsa; kapitalist azınlık ve bugünkü barbar düzenin destekleyicileri dışında bütün ulus, çok değil, birkaç yıl sonra *iskeletlere* ve *acınacak yıkıntılara* dönecektir.

Şüphesiz işçi bugünkü ölümcül, dayanılmaz koşullarla susturulamayacaktır; nitekim Bulgaristan'da kapitalizm daha ilk adımlarını attığı sırada kendi varlığını koruyabilmek ve acımasız sömürünün darbelerini savuşturmak için bir takım girişimlerde bulundu. Doğal olarak bu, başlangıçta ace-mice ve kendiliğinden oldu: Rekabet eden işçiler ve işçilerle patronlar arasında kişisel kavgalar, rezaletler, fabrikalara ve atelyelere saldırılar, giderek bazı yerlerde makinaların parçalanması vb. Daha sonraları işçilerin hoşnutsuzluğu; kendiliğinden grevlerde, başlangıçta başarısız kalan örgütlenme çabalarında ve emeğin korunması adına düzenlenen eylemlerde kendini gösterdi.

Bulgaristan'da örgütlenmiş sendika hareketi bu koşullarda doğdu. Bu, kapitalist gelişmenin, ücretli emek sömürsünün, sömürülen ve köleleştirilen yeni doğmuş işçi sınıfının hayati ihtiyaçlarının nesnel ve kaçınılmaz bir sonucuydu. Sendika hareketi, ücretli emeğin doğal ve yasal temsilcisi, savunucusu oldu. İşçi sınıfının içinden çıkmış, onun sıkıntılarının ve acılarının, özgürlük ve mutluluk özlemlerinin alevinde büyümüş olan sendika hareketinin kökleri, yaşamın derinliklerindedir. Bulgaristan'da genel planda işçilerin sosyalist hareketi, özel planda da sendika hareketi; kapitalistlerin ve onların yüksek ücretli avukatlarının, bilginlerinin göstermeye çalıştıkları gibi bir takım kışkırtmalardan ve propagandadan değil, tarihin kaçınılmaz akışından *doğmuştur*.

İşçilerin Sosyal-Demokrat Partisi, sosyalist ajitasyonu ve bilimsel sosyalizmin fikirlerini yorulmadan yaymakla sendika hareketini yalnızca *yaratmadı, sağlıklı doğması için bir ebinin mutlu rolünü, gelişmesini, yetişmesini, olgunlaşmasını* ve daha *başlangıçta kökünü kurutma niyetinde olan sayısız düşmanlarının darbelerine karşı kendini korumasını*

sağlamak üzere özenli ve sevecen bir annenin daha da mutlu rolünü oynadı.

Sosyalist hareketin sendikal hareketi geçmesi, uyanışının ilk anlarında yanında Sosyal - Demokrat Partiyi bulabilmesi, Avrupa proletaryasının engin tarihsel deneyimini kendisine aktaran bu kuruluş sayesinde proletaryanın sınıf mücadelesinin büyük ve güçlü teorisi olan bilimsel sosyalizmle tanışması, Bulgaristan proletaryası için büyük talihtir.

Bu talihli koşullar sayesinde, Bulgaristan'da kişisel hırçınıklar, kavgalar, makinaların parçalanması vb. dönemi *çok uzun sürmedi*; sendika hareketi ilk anından başlayarak, tüm uluslararası işçi hareketinin dayandığı sağlam temele oturtuldu ve bir yandan *bireysel sendikacılık* (oportünizm), öte yandan *ihtilalci* sendikacılık* (anarşizm) tehlikelerinden kurtarıldı. Bu aşırı uçlar iki ayrı yoldan aynı sonuca varırlar: *Yozlaşma, çözülme ve yıkılma*. Son olarak, sendika hareketi ayrıca belli ülkelerdeki kardeşlerimizin düştükleri yararsız kararsızlıklardan, önemli yanlışlardan kaçınarak Bulgaristan toprağında çağdaş örgütlenme biçimlerini ve mücadele yöntemlerini başarıyla uygulayıp günümüzde, çabuk ve güvenli sonuçlara ulaşabilmiştir.

Şüphesiz, bu *öne geçmenin* bazı olumsuz ve zararlı sonuçları da oldu. İşçi hareketi kariyerist, politik ihtiras sahibi ve satın alınabilen aydınlardan kolayca zarar gördü. Bu yabancı ögeler, sosyalizm maskesi altında yıllardan beri işçileri *bölmeye, birbirine düşürmeye* ve onları politik ve bürokratik kariyerist amaçlar ve maddi çıkarlar için burjuva partilerine *satmaya* çalışmaktadırlar. Bunun bir sonucu olarak, bazı «ayrılınalar» oldu; yani, yardımcılarıyla birlikte belli işçi kesimlerindeki sınıf - bilinci ve kültür yoksunluğundan ve -Bulgaristan'da bulunduğu kadarıyla- bazı üretim sektörlerindeki küçük işçi aristokrasisinin bencilliğinden yararlanarak sosyalist ve mesleki sendikalarla rekabet

* İngilizce basımında «revolutionary syndicalism» olarak geçmektedir. Türkçede 'devrimci sendikacılık' denirse yanlış anlaşılabilirliğini düşünerek «ihtilalci sendikacılık» dedik. (Türkçe - rn.).

etmek için onlara koşut (paralel) ama çok az ödenti geliri olan ya da hiç olmayan sendikalar kurarak işçiye işçiye dü-şüren, grev hareketini kıran bu aydınları, işçi hareketi, saf-larından attı.

Ama bu olumsuz sonuçlar geride kalıyor. Aslında bunlar yalnızca geçici birer engelden ibaret *birer deneyimdir*. Özel-likle son zamanlarda, büyüyen sınıf çelişkilerinin ve emek ile sermaye arasında sürekli keskinleşen mücadelenin artan baskısı altında bu kendine özgü «Sosyalistler», *tarafsızlık-la-rı, özgür sendikacılıkları ve ortak dava* peşindeki burjuva yöntemleriyle birlikte; burjuvaziye karşı günden güne savaş vererek devrimci işçi sosyalizmi bayrağı altında toplanmak-ta olan militan proletarya tarafından bir yana itilmişlerdir. Bu aynı «Sosyalistler» -şüphesiz kısa bir süre için- bazı iç hizmet örgütlerinde, «Sendikalar Sendikası»nda⁹ son bir sı-ğınak bulmuşlardır.

Çoğu Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, Bulgaristan'da da, ilk kez sendikalarını kuranlar basım işçileri oldu. Daha 1883'de bazı yabancı basım işçilerinin inisiyatifiyle, Sofya'da bir Bulgar Basımcılık Derneği kuruldu. Ama bu ilk sendi-ka, Avrupa sosyalizminin etkisi altında olan ve mücadeleye militan proleter nitelik kazandırmayı arzulayan bazı birey-lerin çabalarına karşın, kapitalist sömürüye karşı mücade-le fikrine bütünüyle yabancı kaldı. Bu Basımcılık Derneği, yirmibeş yıl süreyle basım işçilerinin yalnızca küçük bir kıs-mını, başlıca Devlet Basımevinde çalışan ve ayrıcalıklı du-rumda olanları kapsayan bu basım kuruluşu, karşılıklı yar-dımlar, eğlenceler ve spor çalışmalarıyla uğraştı. Bu kuru-luş emeğin savunulması için herhangi bir şey yapmaktan ne kadar kaçındıysa, ulusal törenlere, kraliyet törenlerine o ka-dar şevkle katıldı ve 1902'de Sofya'da kanlı Rus Çarlığı'nın temsilcisi Kont *Ignatiev*'i karşılama törenlerine katılmakla, Sofya Sarayının çağrılısı *İran Şahı*'nın ağırılanması için ban-dosunu göndermekle şerefsizliğin doruğuna ulaştı.

Sınıf temeline dayanan, modern Avrupa sendika hare-ketine göre biçimlenmiş ilk sendika, ancak 1894'de, Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin yardımı ve önderliği ile kuruldu.

Bu kuruluş *Merkezi Basım İşçileri Birliği* olarak biliniyordu; basımcılığın gelişmiş olduğu bazı taşra kasabalarında da şubeleri açıldı. Basım Birliği, Bulgar Basımcılık Derneğinin tersine, Bulgaristan'daki bütün basım işçilerini sömürüye karşı mücadeleyle ve sendikal çıkarlarını savunmak için sınıf temeli üzerinde birleştirmekle işe başladı. Ama 1895'in başlarında çıkan ve Basım Birliğince yönetilen basım işçileri genel grevi, Birliğin kapanmasına yol açtı. Bu ilk basım işçileri hareketinde, grevin kazandırdıklarına sahip çıkmak ve en önemlisi sendikayı *korumak ve bütünleştirmek* için zorunlu olan örgütlenme, bilinç ve disiplin yoktu. *Örgütlü işçiler*, grev kalktıktan sonra basımevlerine *örgütsüz* olarak döndüler. Basım Birliği çaresiz kaldı ve işçilerin çoğu büyük bir hayal kırıklığına uğradılar.

1894 ile 1899 arasında, orda burda kısa ömürlü küçük esnaf sendikaları kuruldu, battı; birçok kez yeniden kuruldu, sonunda gene dağıldı.

Sendikaların en ciddi örgütlenmesi 1899'da (2 Mayıs'ta) Sofya'da eski Merkezi Basım Birliğinin *Basım İşçileri Derneği* adıyla yeniden kurulduğunda gerçekleşti. Aynı yıl, Sofya'da ve bazı taşra kasabalarında, demirci, ayakkabıcı, terzi, marangoz vb. dernekleri oluşturuldu. Bütün sendikalar Sosyal - Demokrat Parti ile sıkı örgütsel ve ideolojik ilişki içindeydiler. O sıralar yeni örgütlenmiş işçiler, oportünistlerin 1903'deki «ayrılma»da havariliğini yaptıkları «tarafsızlık» düşüncesini reddettiler.

1901'e kadar süren ağır ekonomik bunalımı, 1902 - 1903'deki ekonomik atılım ve iyi ürün sayesinde el zanaatları üretimindeki artış izledi. Buna koşut olarak işçiler, özellikle zanaatçılar arasında etkinleşme, uyanma ve örgütlenme için daha güçlü bir istek başgösterdi.

1902 - 1903'de çok sayıda grev patlak verdi; bunların en önemlileri Sofya Şeker Fabrikasında 500 işçinin; Varna Pamuk Eğirme Tezgâhlarında 600 işçinin; Haskovo'da 590 bütün işçisinin, Sofya'da 150 tramvay işçisinin; Sliven Doku- ma Tezgâhlarında 600'den fazla işçinin katıldığı grevler vb. dir.

Bulgaristan proletaryasının bu büyük çalkantısının ve uyanışının iki önemli sonucu oldu. Birincisi, devrimci proletarya unsurları ile Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'ndeki küçükburjuva kesimin desteklediği kariyerist aydınlar arasındaki doğal çatışmayı şiddetlendirdi. Parti'yi yalnız *proletaryanın sosyal - demokrat partisi* olmaktan alıkoyan ve onu parlamentoda sandalye kazanacak küçükburjuva radikal örgütüne dönüştürmeye çalışan oportünist parti kanadı *buhandı*, Parti'nin genel bünyesinden ayrıldı ve küçükburjuvazinin bataklığına atıldı. Bu, proletaryanın uyanışının ve çıkarlarının zorunlu kıldığı 1903 ayrılmasıydı. Proletarya; üretimde *savaştığı* ve kendini farklılaştırdığı küçükburjuvayla, onun ideologlarıyla, kurtuluş için yürüttüğü mücadelede bir arada olamazdı ve Sofya'da olduğu gibi, sınıf bilinci az olan sendikacıların bir kısmının kaybedilmesi pahasına da olsa, onları Parti içinde hoş göremezdi.

İkinci sonuç, o zamana kadar çeşitli kentlerde varolan sendikaların, Plovdiv'de 1904 Temmuzunda kurulan Genel Sendika'da birleştirilmeleri idi. Farklı sendika güçlerinin böyle yoğunlaştırılması, tüm sendika hareketine güçlü bir ivme kazandırdı. Bağımsız sendikalar, Genel Sendikada merkezileşen faaliyetlerinde ve mücadelelerinde yüksek maddi ve manevi destek aldılar; işçi kitlelerinin arasına girmeyi ve yeni sendikaların kurulmasını hızlandırmayı başardılar.

Bunları kısa sürede, son zamanlarda büyük oranlara ulaşan sanayi proletaryasının kitlesel uyanışı izledi. Pernik madencilerinin grevi, demiryolcuların genel grevi ve Slivan genel dokuma grevi gibi büyük kitlesel grevler patlak verdi. Bu kitlesel grev hareketi, örgütlenme fikrinin en uzak işçi merkezlerine bile yayılmasını sağladı.

Kapitalistlerin *merkezileştirilmiş* özel ve devletçe desteklenen güçleri tarafından her zaman karşı çıkılan sendikal hareketin gelişmesi ve büyüyen sendika mücadeleleri, 1907'de hem *ticari*, hem *endüstriyel* açılan merkezileşmeyi zorunlu kıldı. Yerel sendikalar, tüm sendikal harekete yeni ve güçlü bir ivme kazandıran merkezi sendikalarda birleşti.

Böylece 13 sendikadan oluşan Genel Sendika, bugün

özel sektörde ve devlet kuruluşlarında çalışan 5000'den fazla işçiyi birleştirmekte, binlerce sanayi proletaryası üzerinde güçlü etkisini sürdürmekte, onların kültürel, maddi ve manevi gelişimi için Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'yle birlikte yorulmaksızın çalışmakta ve savaşmaktadır.

Sendika hareketimiz, zorlu engellerle karşılaşarak kapitalistlere, kapitalist şirketlere ve devlete karşı sürekli savaş vererek büyümektedir.

Bununla birlikte Bulgar işçi sınıfı daha hâlâ gençtir. Küçükburjuvazinin bünyesinden çıkmış olduğu için, ondan bazı kusurları, önyargıları, tehlikeli yanlış saplantıları ve yanılsamaları miras almıştır. Belirli işçi tabakaları kültürden oldukça yoksundur. Öldürücü çalışma koşulları, düzenli gece ve tatil günü dinlenmelerinin olmayışı, dayanılmaz yoksulluk, kadın ve çocuk emeğinin sürekli olarak üretime aktarılması, ev emeği vb.; bütün bunlar büyük proleter kitlelerin örgütlenmesini önlemektedir.

Bulgaristan'da kapitalizmin gelişimi nispeten hızlı olmasına karşın, gerçekte küçükburjuva kitlelerinin proleterleşmesinden çok daha yavaş ilerlemektedir. Özellikle taşradan gelen proleterleşmiş unsurlarla, işçi sınıfı safları hergün biraz daha kalabalıklaşmaktadır. Komşu Balkan devletlerinden, özellikle Makedonya'dan, proleterleşmiş kitleler sürekli olarak Bulgaristan'a gelmektedir. Öte yandan, modern üretim araçlarının gelişmesi, kadın ve çocuk emeğinin sınırsız ve denetimsiz kullanılışı, yetişkin birçok işçiye yolverilmesi sonucunu doğurmaktadır.

Bu yoldan ve ülkemizin ekonomik bir patlama yaşadığı şu sırada, işsizlik ürkütücü boyutlara ulaşmakta, grev mücadelesine engel olan ve geniş ölçüde kapitalistlerce ve burjuva partilerince işçi örgütlerine karşı yürütülen savaşta kullanılan büyük bir yedek ordu yaratmaktadır.

Her yıl binlerce proleterleşmiş Bulgarın Avrupa, Amerika ve giderek Avustralya'ya göçü, bu yedek orduyu pek az etkilemektedir; çünkü, sürekli ve hızlı proleterleşme, göçmenlerin yerine yeni ve daha çok sayıda işsizi getirmektedir.

Bunlar ve pek çok başka engel bir yana, sendikal ha-

reketimiz hızla ilerlemekte; sağlam temeli, sosyalist niteliği, Sosyal - Demokrat Parti ve İşçi Enternasyonalı ile sıkı ideolojik ve örgütsel bağlantısı sayesinde 1904'den bu yana büyük başarı sağlamaktadır. Bu; Genel Sendikanın doğuşundan günümüze kadarki yapısına, etkinliğine, mali durumuna ve mücadelesine ait bilgileri içeren Genel Sendika Komitesinin 1909 - 1910 yılı yıllık raporunda çok açık biçimde görülebilir.

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 1, sayfa: 294 - 306
BKP tarafından 1951 yılında
yayınlanmıştır.

Burgaz dok işçileri, mücadelelerinde bir aksilik olması pahasına *önemli bir kazanç* sağladılar. İsteklerini sonuna kadar götüremediler; ama sonucunu çok geçmeden görecekleri önemli bir ders aldılar. İşlerinin başına eski koşullarla dönen savaştı dok işçilerinin *değerli bir kazançları* var; kurbanı oldukları birçok yanılgı ve düşlerden arındılar, *düşmanlarının ve dostlarının kimler olduğunu açıkça gördüler, nasıl örgütleneceklerini*, sosyalist Bulgar proletaryasıyla ve Enternasyonal'e elele, onların güçlü desteğine dayanarak kapitalist sömürüye karşı nasıl savaşılabileceğini öğrenme fırsatını buldular.

Yüzlerce parlak sosyalist söylev, onbeş günlük kahramanca mücadelelerinin yaptığı bu güçlü etkiyi yapamazdı dok işçileri üzerinde.

Burgaz dok işçilerinin grevi, her şeyden önce, şimdiki burjuva devletin sınıfsal niteliği konusunda *olağanüstü bir ders* verdi. İşçi ve halk kitlelerinden zorla sağlanan parayla finanse edilen devletin, *yalnızca* kapitalist sınıfın çıkarlarına hizmet ettiğini ve devletin bu sınıfın elinde işçilerin sömürülmesi, soyulması ve sindirilmesi için, güçlü bir araç olduğunu, en az bilinçli ve eğitilmemiş işçilere anlatılmasını, merkezi ve yerel devlet organlarının bizzat kendileri sağladı.

Devletin, bütün yurttaşların anası olduğu *aldatmacası*; yağın su yüzünde durduğu gibi, bütün sınıf ayrımlarının ve çelişkilerinin üzerinde kaldığı ve ülke nüfusunun bütün tabakalarına aynı ilgiyi gösterdiği *yalam*, grevcilere uygulanan polis şiddeti ve vahşetiyle, ordunun öfkeye kapılan tüccarların yanında greve zalimce müdahalesi, yasaların, yetkililerin

devlet güçlerince açıktan açığa çiğnenmesiyle ve devletin kâra susamış tüccarların işlerini kolaylaştırmaya ve insanca bir yaşam için savaşı dok işçilerini ezmeye yönelmesiyle açığa çıktı.

Bunun yanı sıra dok işçileri, çıkarları için mücadelelerinde, işçiler ile patronlar, emek ile sermaye arasındaki mücadelelerde, *ulus ve Parti farklarının* rolünün çok önemsiz olduğunu *kendi gözleriyle görme fırsatını* buldular. Eldivenin içindeki el gibi *Bulgar Kisselov*'la birlik olan *Yahudi Kohen* çeşitli uluslardan tüccar ve kapitalistlerle *bir arada ve aynı çılgınlık derecesinde* grevcilere saldırdılar, tutuklanmalarını ve yokedilmelerini buyurdular. *Bir arada* ve tam bir uyum içinde, polisi ve orduyu savaşı dok işçilerine karşı *sürdüler*.

İşadamları da farklı burjuva partilerinden olmalarına karşın *ittifak ve dayanışma durumundaydılar*. *Populistler ve tsankovistler; Stambolov ve Radoslavov'un adamlarıyla, demokratlar, tarımcılar ve radikaller*¹¹ tam bir bütünlük içinde hareket ettiler. Devletin gücünü sömürme konusundaki *parti farkları ve iç uyumsuzlukları*, daha yüksek ücretler ve daha katlanılabilir yaşam koşulları için direnen ortak «iç düşman» dok işçileri karşısında bir anda ortadan kalktı. Polis, grevcilere karşı aşırı davranışlarda bulundukça, silahla donatılmış askerler, dok işçileri ve tüm emek hareketi içinde, korku ve güvensizlik yaratmak için ellerinden geleni yaptıkça ve bütün yasalara karşın, kentte *gerçek sıkıyönetim* ilan edilince her partiden işadamları sevinçle ellerini oğuşturdular.

Ve grevciler, çok doğal olarak sonunda, yıllar boyu bu patron partilerinin elinde birer *araç* olduklarına, giderek grevler sırasında yapılan son milletvekili seçiminde birçoğunun bu partilere oy verdiğine acı acı pişmanlık duydular. İsteklerinin arasına, *yalnızca Bulgar uyrukluların* limanda çalışmasına izin verilmesini katan sağ-kanat sosyalist politikacıların sözünü dinlediklerine de pişman oldular. Farklı *uluslardan ve partilerden* olan *birleşmiş* işadamlarına karşı işçilerin milliyetlerine bakmadan *bir arada* savaşıması gerek-

tiğini ve yalnızca tek bir partileri -o kritik anda devlete ve işadamlarına *karşı* olan ve işçilerin *yanında yeralan tek parti* olan Sosyal-Demokrat İşçi Partisi olabileceğini bir aynada görür gibi açık seçik gördüler. Dok işçileri dağılır, birbirlerine milliyetlerine dayanarak *karşı çıkar* ve farklı patron partilerini izlerlerse mücadelelerinin, aynı arabaya koşulu *kar-tal, ıstakoz ve turna balığı* masalına döneceğini kavradılar!...

Önceleri ustabaşılar ve kendilerini politik ve kariyerist amaçları için kullanmaya çalışan «Karma Sendikalar»* tarafından *tarafsız* bir denizcilik derneğinde örgütlenmeleri için kandırılan işçiler, *öldürücü bir tuzağa* kurban olduklarını anladılar. Ustabaşılar, en haince yollara başvurarak, grevi bozmaya, baştan başa bozguna uğramış ve çaresiz kalmış işçileri limana göndermeye çalıştılar. Daha dün kadar denizcilik derneğinin lideri durumundaki Karma Sendikalar ise, dok işçilerini uzun süre kandırdıktan ve onları grevin en önemli ve kritik noktasında bu zor uğraşa hazırlıksızca ittikten sonra, *utanmadan tabanları yağladılar*. İşe *ancak iş bir zevk olduktan sonra başlayacağını* kendi söyleyen ve uzun süre, harcamaları Denizcilik Derneğinden karşılanarak bir *asalak* gibi yaşayan ünlü Curov bile *iz bırakmadan kayboldu!*...

Genel olarak, bu grev dok işçilerinin gözünü açtı. Düne kadar kendileri için karanlık olan şeyleri bugün artık açıkça görebiliyorlar. Bütün dok işçileri için bir taşıma sendikasında örgütlenmek ve gelecekteki mücadelelerini bütün proletarya ile birarada, Sosyal-Demokrasi bayrağı altında örgütlenmiş olarak yürütmek gerekliliği bugün onlar için *yemek yemek kadar hayatidir*. Kendi mücadelelerinden aldıkları değerli derslerle silahlanmış olarak -ki buna içtenlikle inanıyoruz- limanda kendilerini bekleyen bütün zorlukları yenmek için yeterli gücü toplayacaklar ve Taşıma Sendikasının, Genel Sendikanın ve Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin saflarında bütünleşmiş olarak ve artık *bilinçle, cesa-*

* Bu sendikalar sağ-kanat sosyalistlerinin etkisi altındaydılar ama, üyeleri arasında ilericiler ve anarşist-liberaller de vardı.

**retle, uzun ve yorucu bir savaş için gerekli hazırlıkları yap-
mış olarak sömürü ve köleliğe karşı savaşlarını sürdürece-
lerdir.**

**Öte yandan, Bulgaristan sosyalist proletaryası, Burgaz
dok işçilerinin kişiliğinde, Burgaz Limanında ulusun kilit
noktalarından birini kazanmış ve ordusu için yeni bir müf-
reze elde etmiş durumdadır, ki bu olgu şüphesiz bütün yol-
daşlarca aynı sevinç ve kıvançla karşılanacaktır.**

**Rabotniçeski Vestnik, No. 56
23 Eylül 1911
İmza : G. D.**

**G. Dimitrov, Eserler
cilt: 1, sayfa: 462 - 466
BKP tarafından 1951 yılında
yayınlanmıştır.**

Budapeşte'deki Uluslararası Sendikalar Konferansı Bulgaristan'daki işçilerce her zaman hatırlanacaktır; çünkü bilindiği gibi bu konferans, sonunda, Bulgaristan proletaryasının Sendikalar Enternasyonalî'nde *gerçek anlamda* temsil edilmesi ve diğer ülkelerdeki işçilerin yaşam ve mücadeleleriyle *tam olarak birleşmesi* için ortam hazırlamıştır.

Çünkü tam yedi yıl boyunca Enternasyonal'de temsil edilen, savaştan Bulgaristan proletaryası değil; işçi düşmanı çalışmalarından dolayı, her zaman uluslararası işçi hareketinin dışında kalan, varlığıyla yokluğu bir, *rakip* sendikaların merkez yönetimi oldu. Bu uzun süre boyunca Sağ - Kanat Sosyalist politikacılar ve kariyeristler, proletaryaya *açıktan açığa yabancı* amaçları ve çıkarları uğruna, Sendikalar Enternasyonalî'nin saygınlığını ve mali kaynaklarını vicdansızca kötüye kullandılar. Her nasılsa başını çektikleri bir kaç grev için, uluslararası proletaryadan 33.000 Leva kopardılar, ki bu tutarın yarısı çeşitli politika kapkaççılarının cebinde iz bırakmadan kayboldu.

Dahası, bu Sağ - Kanat Sosyalist politikacılar ve kariyeristler, uluslararası yardımla desteklenen bu grevleri, kendi küçük politikaları ve büyük kariyerizmleri için sömürdüler. 1906'daki¹² genel demiryolcular ve 1908'deki¹³ Doğu Demiryolcuları grevi bunun gerçek örnekleriydi.

1906 grevi, bilindiği gibi, sonradan «yurtsever» diye adlandırılan cephenin¹⁴ elinde Stambolov hükümetini devirmek için bir manivela olarak kullanıldı. İktidara geçen Demokratik Parti ise, doğal olarak bundan çok yararlandı; birçok Sağ - Kanat Sosyalist kariyerist de iyi maaşlı işler ve demokrasinin hayırsever kanatları altında «özel görevler» almayı

becererek bu işten kazançlı çıktılar; uzatılan grevin ağır yükünü ve belalarını omuzlayan demiryolcular kitlesi, aşağılık bir biçimde *dolandırılırken*, demiryollarındaki bürokratik elemanlar büyük zamlar aldılar.

Doğu Demiryolcuların kahraman grevi ise bu Sağ - Kanat Sosyalist politikacılar tarafından demokratik hükümete *satıldı*. Hükümet onlar sayesinde Doğu Demiryolu hatlarını ele geçirmede ve «bağımsızlık»¹⁵ ilanı için gerekli *resmi ortamı* hazırlamada zorlukla karşılaşmadı. Aynı anda, şimdi asil bir sıfatla donatılmış olan monarşisinin yönetimindeki tüm burjuvazi, erişilen başarıyı candan kutluyor. Kişiliksiz yazarlar ise sıkıcı yazıları, süslü demeçleri ile Doğu Demiryollarının hükümetçe ele geçirilmesinin «sosyalist» bir ilkenin gerçekleşmesi olduğunu kanıtlamaya çalışıyorlardı. 400 Doğu Demiryolcu, işten atılarak aileleri ile birlikte açlığın, acının kucağına itildiler!

Bütün bunların içyüzü ve utanç verici bir dizi başka gerçekler delegelerimizce Enternasyonal'in Budapeşte Konferansında açığa vurulmuştu; Budapeşte Konferansı için Sağ - Kanat Sosyalist Sendika Merkezini, Sendikalar Enternasyonal'inden *atmaktan* daha doğal ve zorunlu bir şey yoktu. Konferans başka türlü davranamazdı. Bunu yapmak zorundaydı. Enternasyonal'in şerefi kurtarılmalı, bir çeşit «sendika merkezi» maskesi altındaki siyasal kliğin, Enternasyonalin saygınlığını ve kaynaklarını düşüncesizce kullanmasına son verilmeli, Enternasyonal'in kapıları Bulgaristan proletaryasının *gerçek* sendika merkezine açılmalı, onun özgürlükçü hareketine güç katılmalı ve *salt* Bulgar burjuvazisinin çıkarlarına hizmet edecek *rakip* sendikaları kurmak ve desteklemek isteyen *ayrılık taraftarlarına* öldürücü bir darbe indirilmeliydi.

Ve Budapeşte Uluslararası Konferansı, Enternasyonal'in şerefini ve Bulgar işçilerinin aydınlık geleceğini koruyarak, -bunun altı çizilmelidir- *tereddüt etmeden ve birlik halinde* bunu yaptı.

Budapeşte'de oylanan «Bulgar sorunu» üzerine alınan kararın gerçek ve derin anlamı budur. Her ne kadar karar bü-

yük incelik ve uluslararası nezaketle alınmışsa ve çok biçimsel görünse de, *özünde* Sağ-Kanat Sosyalist Sendika Merkezi'nin bulunduğu yere yaraşık olmadığı için Enternasyonal'den *atıldığı* tartışmasız gerçek olarak görülmekte, Enternasyonal'e giren sendikamızın, Bulgaristan sorunlarına yakın olan bütün Konferans delegeleri tarafından, *Bulgaristan proletaryasının tek temsilcisi* olarak kabul edildiği açıkça belirlenmektedir.

Politikacıların, *işçi mücadelesi* çevresindeki çabaları ve *Nepred'in* üstün adamlarının, kararın esnek biçimine ve yabancı basının eleştirilerine dayanarak, Budapeşte bildirisine değişik bir açıklama getirme çabaları sonuçsuz kalacaktır. Onların Sağ-Konat Sosyalist Merkez'in Enternasyonal'den *atılmadığı* ama yalnızca *geççici* olarak *açığa alındığı*, böylelikle Bulgaristan'daki iki sendika merkezinin *birleştirilmesine* olanak sağlandığı yolundaki yorumları, rakip sendikalardaki birkaç bön kişiyi rahatlatmaktan öteye gidemeyecektir.

Konferans, Bulgaristan'daki duruma, bizim politikacılarımızın ve üstün adamlarımızın baktığı gibi bakıp onların çok istedikleri «birleşme» düşüncesine katılsaydı, Sağ-Kanat Sosyalist Sendikası'nı Enternasyonal'den «*açığa almak*» için hiç gerek olmazdı. Tersine, Sağ-Kanat Sosyalist Merkez Enternasyonal'de kalsaydı ve Konferans bize şöyle deseydi, böyle bir «birleşme» şansı daha büyük olurdu: «Genel Sendikalar Enternasyonal'ine girmek istiyorsunuz; pekâlâ, itiraz etmiyoruz. Bize yedi yıl önce katılan sendika merkeziyle birleşin, böylelikle siz de Enternasyonal'e katılmış olursunuz. Bunu yapmak istemiyorsanız, proletaryanın uluslararası ailesinin dışında kalırsınız.»

Amerika'daki Konferansın tam böyle yaptığını biliyoruz. Yeni Amerikan sendika merkezine *eğer Enternasyonal'e girmek istiyorsa* (Gompers'in Amerikan Emek Federasyonu olarak bilinen) Uluslararası Sendika Sekreterliğine (1909) Paris Konferansı'ndan bu yana bağlı olan *eski Amerikan Merkezine katılması gerektiği*¹⁶ açıkça söylendi.¹⁷ Budapeşte Konferansı, Amerika'daki iki federasyonun «birleşmesini» kolay-

laştırmak ve çabuklaştırmak için eski Amerikan Merkezi'ni neden «geçici olarak açığa almadı»?

Budapeşte'de işbaşında olan deneyim sahibi ve denenmiş sendikanın ve sosyal - demokrat militanların, ne yaptıklarını bilmediklerine inanılabilir mi? İşçi mücadelesinin ve Napred'in çevresindeki kabadayılardan binlerce kez daha ılımlı olmalarına karşın, Bulgaristan'daki ve Amerika'daki anlaşmazlıkları ele alan iki farklı kararlarında *hiçbir çelişki* ve *tutarsızlık* olmadığını görmeye yetecek sağduyuları ve beyinleri vardı.

Bundan ötürüdür ki, yeni Amerikan Merkezi'ne belirli duygu yakınlığı olan Fransız Emek Federasyonu¹⁸ Sekreteri Jouhaux,¹⁹ «Bulgar sorunu» üzerindeki kararın oylamasından sonra Konferansın Amerikan durumundaki aynı kararı almadığı üzerine üzüntülerini bildirince, iki durumun çok farklı olduğu ve bundan dolayı oldukça farklı iki karar alındığı ona usulca bildirildi.

Gerçekten de, Konferans, *eski Amerikan Emek Federasyonunu*, Amerikan proletaryasının Enternasyonale *alınması gereken* gerçek bir merkezi olarak gördüğü halde, Sağ - Kanat Sosyalist Sendika Merkezi'ni, Enternasyonal'e yalnızca *utanç veren*, saygınlığını *yanlış kullanan*, kaynaklarını *eriten* ve Bulgaristan proletaryasının uluslararası ilişkiler kurmasını *engelleyen* hayali bir merkez olarak görmesi için sağlam dayanakları vardı.

Budapeşte Uluslararası Konferansı, Amerika'daki sendikal hareketin birliğine olanak sağlamak için, yeni Amerikan Merkezi'ni *reddetti* ve eski federasyonu Enternasyonal'de *tuttu*. Aynı birliği Bulgaristan'da sağlamak içinse, Sağ - Kanat Sosyalist Sendika Merkezi'ni Enternasyonal'den *attı* ve kapıları sendikamıza *açtı*.

Bugün, «Bulgar sorunu» üzerindeki Budapeşte Kararının, daha şimdiden ülkemizde proletaryanın birliği ve Enternasyonalce reddedilen *rakip* sendikaların bütünüyle dağılma-

si için yararlı sonuçlar verdiğini belirtmekten kıvanç duyuyoruz.

Ama gelecek sayımızda bu konu üzerinde daha çok duracağız.

Rabotniçeski Vestnik, No. 60

3 Ekim 1911

İmza : G. Dimitrov

G. Dimitrov, Eserler

cilt: 1, sayfa: 481 - 486

BKP tarafından 1952 yılında
yayınlanmıştır.

Basınımız her gün kanlı ve sakatlıkla sonuçlanan pek çok iş kazası haberi veriyor. Özellikle son zamanlarda sanayi, inşaat ve ulaşım işçileri arasında kurbanların sayısı büyük boyutlara ulaşıyor.

Sendika Komitesince sağlanan istatistiki verilere göre, son 5 yılda (1907 - 1911) 392'si ölümle, 1041'i çalışamaz duruma gelmekle biten 1433 iş kazası oldu. Üstelik, ülkemizdeki iş kazalarının *gerçek* sayısının ancak önemsiz bir bölümünü oluşturan bu verilere göre, 1907'de, 164 kaza kaydedilmiş, 1911'de ise bu sayı 438'e çıkmıştır; *üç katlık* bir artış.

İş kazaları, içinde bulunduğumuz yılda çok daha büyük bir hızla artıyor. Sendika Komitesinin verilerine göre, 6 aydan kısa sürede, 81 ölüm ve 187 ağır yaralanma olmuştur.

Dahası, bu iş kazaları en trajik koşullarda olmuştur. Koçerinovo'da Balabanof işletmesindeki 9 işçiden söz etmek yeterli: Nehir kenarında çalışırken Rila Nehrinin azgın suları tarafından sürüklendiler. Hepsisi de boğuldu; çünkü nehir aşağıda, Fabrikada kanallanmamış ve dağda yukardan düşen çam kütüklerine karşı güvenlik alınmamıştır. Sonra Novoseltsi'deki İziad Seramik Fabrikasında çalışan işçinin durumu var. İşçi, aktarına kayışlarını takarken, müdür birine motoru çalıştırmasını emretmiştir. Zavallı adam sert toprağı ezen silindirlerin arasına düştü ve diğer uçtan *tuğlalarla* birlikte çıktı. Başka bir olay, Makedonya Bira Fabrikasında arpa taşıyan vagonun devrilmesiyle duvarlar arasına sıkışıp ezilen işçiyle ilgili. Sonra Kyastendil demiryolu hattında bir tünel duvarında çalışırken ağır yaralı ve baygın bulunan işçi var. Alexander Nevski'nin anısına yapılan kilisenin önüne düşen çanın altında ezilen üç işçinin hali ise daha da kötü. Avrupa Otelinin avlusunda, çöken binanın yı-

kınıtları altında kalan işçi. Ve son olarak da Alfandri Atelyesindeki bir patlamayla parçalanan metal işçisi. Bunlar yalnızca birkaç örnek. Farklı sanayi ve inşaat girişimlerindeki, madenlerdeki, limanlardaki ve demiryollarındaki kazaların yüzde doksanı böyle korkunç koşullarda oldu.

Yalnızca kaydedilmiş kazaları gözönüne alırsak, bu beş yıllık kısa sürede, en az 4299 çocuk ve kadının hiçbir maddi destekleri olmaksızın yoksulluğun ve açlığın kucağına atıldığını belirtelim.

«Uygar» ve «yasalara göre yönetilen» devletimizin koruduğu kapitalizm uğruna işçi sınıfımız bu barbarca yok edilmenin ötesinde, öldürücü hastalıklara -en tehlikelisi tüberküloza- karşı savunmasız kalmaktadır. Bu; çok uzun çalışma saatlerinin, düşük ücretlerin, sağlıklı olmayan çalışma koşullarının, oturdukları yerlerin acınacak durumunun, kadın ve çocuk emeğinin sınırsız sömürsünün sonucudur.

İşçilerin ve ailelerinin kötü yaşam ve çalışma koşulları yüzünden, her yıl, işçi sınıfından yüzlerce ve binlerce kişi tüberkülozdan ölmektedir. Tüberküloza yakalanan işçilerin pek çoğu için hastanelerde yer yoktur; işçiler sanatoryumların yanına bile yaklaşamaz ve ölüme mahkûm edilirler.

Kapitalist burjuvazimiz ve devletimiz ise, kapitalizmin işçileri fiziksel ve ruhsal çözülme, kitlesel yıkım ve zamansız ölüme sürüklediği gerçeğinin altını çizen bu dehşet verici gerçeklere kayıtsız kalmakta, giderek, çalışan sınıfın bu acıklı durumu ile alay bile etmektedir...

Bugün, ülkemizin işçi kanıyla sulanmamış tek köşesi kalmamış, tüm işçi sınıfı, her gün uğradığı kayıplar için üzüntüye boğulmuş, herşey işçilerin yasal korunmaları gerçeğini vurgularken, semiz ve şık kapitalist burjuvazi, sara-yın nazik katkısı ve devlet organlarının enerjik işbirliği ile, ülke çapında bir «Gül Şenliği» düzenliyor.

Bu kendine özgü tüberküloz savaşçıları, -monarşi ve burjuvazi- emeğin korunması için yasalar getirmek, iş riskini tanımak, hastalığa, iş kazalarına, çalışamazlığa ve yaşlılığa karşı bir devlet sigorta sistemi kurmak, yüksek ücretler, iyi çalışma koşulları, yeterli besin ve sağlıklı konutlar sağlamak yerine, bir «Gül Şenliği» düzenliyor.

İğrenç burjuva ikiyeüzlülüğü! Fabrikalardaki, atelyelerdeki, inşaat alanlarındaki, limanlarda ve demiryollarındaki kaza ve sakatlanmaların, tüberkülozun kitleler arasında yayılmasının sorumluları, bugün kurbanlarına ikiyeüzlü yardımları ve insan sevgileriyle, «Gül Şenliği» ile karşılık veriyorlar.

Hayır bu, ülkemizdeki alçakların ve işçi katillerinin şenliğidir. «Gül Şenliği» acımasız kapitalist sömürünün yolaçtığı ölüm şenliğidir.

Militan Bulgaristan proletaryası, 29 Haziranda bunu kitle halindeki protesto toplantılarıyla ortaya koyacaktır. İğrenç burjuva ikiyeüzlülüğünü bir daha damgalayacak, işçilerin tam yasal korunması için sloganını daha da yükseltecektir.

Rabotniçeski Vestnik, No. 189

29 Haziran 1912

İmza : G. D.

G. Dimitrov, Eserler

cilt: 2, sayfa: 199 - 202

BKP tarafından 1952 yılında yayınlanmıştır.

«ÜCRETLER İÇİN SAVAŞ»²⁰ BROŞÜRÜNE ÖNSÖZ

Bugün, sosyal - demokrat sendikalar, isteklerini geniş işçi kitleleri arasında hiç yılmadan yaygınlaştırır ve yerine getirilmeleri için örgütlü ve kararlı mücadelenin gerekli koşullarını hazırlarken, burjuva ideologları ve kapitalist sömürünün çeşitli avukatları, işçilerin daha yüksek ücret, 8 saatlik işgünü ve genel olarak çalışma koşullarının iyileştirilmesi yolundaki isteklerinin *karşılanması olanaksız* ve ülkenin endüstriyel kalkınmasına ve teknik gelişimine karşı olduğunu sık sık ilan etmeye başladılar.

Sosyal - demokratların ateist ve kozmopolit oldukları, mal ve kadınları paylaşmak istedikleri yolundaki o eskimiş, aptalca ve modası geçmiş suçlamalarını gittikçe bir kenara bırakan düşmanlarımız, işçilerin örgütlü mücadeleyle durumlarını düzeltmek, sömürüyü kaldırmak yolundaki çalışmalarının bütünüyle anlamsız bir şey olduğunu göstermek için, şimdi burjuva siyasal ekonomisinin* «bilimsel» kanıtlarına başvuruyorlar.

Özel bir coşkuyla sözde *ücret fon* teorisini yayıyorlar. Buna göre her ülkede ücretlerin ödenmesi için kesinlikle saptanmış bir fon vardır; bu da doğal ve değiştirilemez yasalara dayanır; işçilerin çabaları ya da kapitalistlerin isteklerine göre azaltılamaz ya da çoğaltılamaz. Bu fon toplam ulusal sermayenin durumuna dayanmaktadır. Bu sermaye ne kadar büyürse, *ücret fonu* ve dolayısıyla tek tek işçilere ödenen ücret de o kadar artar. Bu teoriye göre işçilerin daha yüksek ücret ve çalışma koşullarını geliştirmek için

* Ekonomi politik sözcüğünün «siyasal ekonomi» olarak değiştirilmesi gerektiğine inanıyoruz. «SORUN YAYINLARI, Marksist - Leninist Parti'nin Temel Eğitim Dersleri» klasik burjuva siyasal ekonomi bölümünde gerekli açıklamaya bkz.

sendikalarda örgütlenmesine, grev ve benzeri yollara başvurularına gerek yoktur; ama, kapitalistlerin kendileriyle anlaşarak, ücretlerinin yükselmesinin tek yolu olan sermayenin artımına yardım etmelidirler.

Mücadelemize karşı bu burjuva teorisinin yanısıra Lasalle'in²¹ *ücretlerin demir yasası** teorisine de başvurulmaktadır. Buna göre, ücretleri demir yasası belirlediği için, grevler ücretlerde herhangi bir artış sağlayamaz. Sözde *demir yasası*, ücreti, işçinin her zaman en temel ihtiyaçlarını karşılamaya yeterli bir sınırdan tutar.

Bundan böyle bu düzmece bilimsel kanıtların işçi düşmanları ve onların ideologlarınca bize karşı gittikçe artan biçimde ve hararetle kullanılacağı belirtilmelidir.

Bu sırada, yanlış burjuva biliminin cephaneliğinden ödünç alınan ve ülkemizde olağanüstü bir gerçekmiş gibi sunulan bu düzmece bilimsel kanıtlar, Batıda işçi hareketinin teori ve pratiği ile çoktan çürütülmüştür.

Elimizdeki broşür, işçi sınıfının geniş yığınlarınca anlaşılabilir biçimde yazılmış olup *ücret fonu* ve *demir yasası* teorilerinin bilimsel bir çürütülüşünü içermektedir.

Militan Bulgar işçilerine bu güzel ve değerli broşürü sunarken, onun bazı açılardan epeyce yetersiz olduğunu da belirtmek zorundayız. Bundan gerektiğince yararlanmak isteyen herkes, büyük öğretmenimiz Marx'ın «Ücret - Emek ve Sermaye» adlı broşürünü okumalıdır.

Bu broşürün örgütlü ve örgütsüz işçiler arasında yaygınlık kazanacağını, böylelikle isteklerine karşı yapılacak itirazları yalanlayabileceklerini, isteklerinin yerine getirilmesini hızlandıracaklarını ve kurtuluşçu işçi davasının tam zaferini daha iyi güvenlik altına alacaklarını umuyoruz.

Sofya, Kara Cami
16 Temmuz 1912

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 2, sayfa 242 - 244
BKP tarafından 1952 yılında
yayınlanmıştır.

* Ücretlerin Demir Yasası («Iron law wages»). Türkçede «Tunç yasası» olarak da geçer. (Türkçe - rn.)

Ulusumuz sekiz aydan beri, Balkan' Yarımadasındaki öbür uluslarla birlikte, Balkan Savaşının ağır darbelerini yemektedir.

Gittikçe şiddetlenen bu kesintisiz «kurtuluş» savaşı, savaş alanlarını yüzbinlerce ölüyle doldurmuş, Trakya, Makedonya, eski Sırbistan ve Arnavutluk'ta pek çok verimli bölgeyi kül yığınınına, örenlere çevirmiş, Balkan uluslarının günlük ekonomik ve siyasal yaşamını engellemiştir. Yakında ortaya çıkacak «kurtarılmış» ülkelerin ve nüfusun *bölünmesi* durumu, şimdi, «Balkan» müttefikleri arasında, Balkan uluslarının özgürlük ve bağımsızlığını onların kendi kanlarıyla boğacak ve tüm Avrupa'yı ateşe verecek bir çıbanbaşı olma tehlikesinin belirtisidir.

Doğal olarak, Balkan Savaşı, getirdiği, bir yandan da sürdürdüğü ölüm ve yıkımla işçi sınıfında ve geniş kitlelerde önemli ve çok ani etkiler yaptı, yapmaya da devam ediyor. Lozengrad'da ve diğer yerlerdeki «parlak askeri zaferlerin», «büyük tarihi olayların» yankısı; geniş işçi kitlelerini *yasa boğmak*, binlerce dul ve öksüzün *gözyaşlarını akıtmak*, kentte ve köyde sekiz ay önce başlayan ve bugüne dek süren savaşın yıkıcı etkilerini, işsizlik, açlık, acı ve hastalıklarla sürdürmek olmuştur!

Öte yanda, savaş, Balkan devletlerindeki egemen ögeler için bir *altın sağnağı* oldu. Bu kanlı savaşın kışkırtıcıları olan ateşli «yurtseverler» *karanlık* yollarla orduda cepheye değil, «salon zabitleri»nin yeri olan «geri saflara» düşmüşlerdi. Çeşitli ordu anlaşmaları ve ihtiyaç komisyonları sayesinde şimdiye dek görülmemiş derecede kârlı işler yaptılar; şimdiye dek ulusun kaynaklarını bu denli kolay ve büyük ölçüde harcamak şansını ele geçirmemişlerdi.

Çeşitli sanayi işletmelerinde kapitalistler, daha savaşın ilk günlerinde olağanüstü askerî durumdan yararlanarak işçilerin uzun ve kararlı mücadeleler sonucu kazandıkları elverişli çalışma koşullarını çiğnediler, ücretleri yüzde elliye varan ölçülerde düşürdüler, atelye ve fabrikalarını, çoğu altı - yedi yaşındaki korunmasız çocuklarla doldurdular ve bugüne kadar hükümetin her alandaki desteğinden yararlanıp işçilere anlatılamayacak derecede insanlık dışı bir sömürü uygulayageldiler. Bunlar yetmezmiş gibi, tüccarlar yiyeceklerin ve öbür ürünlerin fiyatlarını yüzde yirmi, otuz, elli ve giderek yüzde yüz artırdılar.

Düzmece yurtseverler ve salon zabitleri -o soyguncular çetesi- «köle edilmiş hristiyanları kurtarmak» bahanesiyle, yani *yeni bölgeleri ve toplulukları ele geçirmek, kapitalistler ve monarşi için yeni pazarlar ve limanlar elde etmek amacıyla* kocaları, babaları, oğulları savaş alanlarında kanlarını döken aynı işçi kitlesini soyuyorlar!

Balkan Savaşının genelde işçi hareketine, özel olarak sendika birliklerine ve sendikalara ağır kayıplar verdirdiği şüphesizdir. Kurtuluş Davamız için çok değerli olan dövüşçülerimizin birçoğu savaşın öldürücü belasından kurtulamadı, birçoğu yaralandı ve işçi hareketinde daha önceleri gösterdiği başarı ve enerjiyi gösteremeyecek duruma geldi.

Sendikalar kaynak ve insan sıkıntısı çekiyor; önemsenemeyecek derecedeki az gelirleriyle, savaş kurbanlarına yardım gibi büyük masrafların altından kalkmaya çalışıyor. Ekonominin çoğu sektörlerindeki durgunluk ve işsizlik gibi, varolan askerî düzen de sendika hareketinin yeterince gelişmesine ve savaşın saflarında yarattığı boşlukları doldurmasına izin vermiyor.

Balkan Savaşının sonunda daha şiddetli hissedilecek olan geçici ekonomik bunalım ve orduların terhis edilmesi, işçi hareketinin yoluna yeni ve önemli engeller çıkaracak.

Bununla birlikte, olayların bugünkü durumuna bakıp gelecek hakkında kötümser konuşmak da yanlış olur.

Tersine, cesaretle iddia edilebilir ki, Bulgaristan ve genel olarak Balkanlar'daki işçilerin sosyal - demokrat hareke-

ti, şimdiki yakma, yıkma sonucu tükenmiş, yıpranmış olarak değil Feniks* gibi daha güçlü, işçi kitleleri arasında daha derin ve sağlam köklere sahip olarak küllerden canlanıp çıkacaktır. Kapitalist toplumdaki *amansız* diyalektik yasaların kaçınılmaz bir sonucudur bu. Sonunda kazanan her zaman militan proletarya olur.

Ekonomik bunalım *geçici* olacaktır. Ekonomik atılım, kısa sürede kapitalizmin çabuk gelişmesine yolaçacaktır. Diğer Balkan ülkelerinde olduğu gibi *eski* ve yeni Bulgaristan'daki nüfusun büyük kısmının proleterleşmesiyle -ki bu, savaşın kaçınılmaz sonucudur- proleter kitleler sayıca artarken, üretimde ve toplumda oynadıkları rolün önemi de büyüyecektir.

Öte yandan, gelişimi ve kanlı sonuçlarıyla, Balkan uluslarının sözde koruyucuları olan büyük güçlerin maskesini düşüren Balkan Savaşı, birçok putları, tanrıları, önyargıları ve yanlış düşünceleri yıkacak, gözleri açacak, işçilerin, insan kitlelerinin zihinlerini temizleyerek zihinlerinde, kavramlarında ve görüşlerinde *gerçek bir devrim* yaratacaktır. Sosyalist düşüncelerin böylesine kitlelere işlemesi artık bütünüyle güvence altındadır, yol açıktır ve toprak bol bol gübrelenmiştir.

Şimdi, görevimizi yerine getirmek, Balkan Savaşının yıkıcı etkisini onun kışkırtıcılarına, monarşiye ve kapitalizme *karşı* çevirerek bugünkü durumdan yararlanmak, Balkan Sosyal - Demokrasinin güçlü gelişimi için çalışmak; bize, Balkanlar'daki örgütlü işçilere, Balkan Sosyal - Demokratlarına düşmektedir.

Bu yıl 1 Mayıs savaşı ortamında hanedanların ve kapitalist kliklerin Balkanlılar arasında estirdiği azgın-şovencilik hevesleri atmosferinde kutlarken, şunları anımsamalıyız: Kölelik ve sömürü için verilen bu savaşın sonunda *iç sınıf mücadelesi* de, Balkan devletlerinin Balkan Federatif Cum-

* Feniks; ateşte yandıktan sonra küllerinden tekrar vücut bulan efsanevi bir kuş; çoğu armalarda, yanan odun yığını üzerinde kanatlarını açmış olarak betimlenir. (Türkçeye rn.)

huriyeti'nde birleşmeleri, uluslar arasında gerçek, sürekli barışın sağlanması, proletaryanın ve bütün insanlığın kurtuluşu için eskisinden daha şiddetli sürecektir.

Bunun için bugünkü kanlı serüvenlerin getirdiği «lm ve yıkım» yerine herkese sonsuz barış, özgürlük ve mutluluk getirecek olan bu *tek ve biricik kurtuluş savaşı* için bütün gücümüzle hazırlanalım.

Rabotniçeski Vestnik, No. 25

18 Nisan - 1 Mayıs 1913

imza: G. D.

G. Dimitrov, Eserler

cilt: 2, sayfa: 306-310

BKP tarafından

1952 yılında yayınlanmıştır.

Uluslararası Sendika'nın Başkanı Yoldaş K. Legien'in²³ Paskalya tatilinde Sofya'da yaptığı ziyaret, kapitalist sömürüye karşı savaşıyan tüm Bulgaristan proletaryası ve Sofya işçileri için, ardında unutulmaz ve silinmez anılar bırakan, az raslanır bir proletarya şenliği oldu.

Bulgaristan'ın başkentinde, şimdiye kadar kimseye, Uluslararası Sendika'nın başkanına yapıldığı kadar büyük ve içten bir karşılama yapılmadı. Sofya'nın örgütlü işçileri ve tüm sınıfbilinçli Bulgaristan proletaryası, Yoldaş K. Legien'i karşılarken ve *Yeni Amerika*'daki etkileyici işçiler toplantısında, taşradan yüzlerce mesaj gönderirken olduğu gibi, örgütlenmiş uluslararası proletarya için sınırsız duygu ortaklığını, canlı bir biçimde ortaya koydular; böylece uluslararası proletarya dayanışması konusundaki duygularını en güçlü bir biçimde dile getirdiler; düşüncede ve mücadelede enternasyonal bayrağı altında toplanmış sekiz milyonluk işçi ordusunun *bölünmez bir parçası* olduklarını gösterdiler.

Bu, işçi güçlerini parçalamak için düzmece sosyalist aydınların şimdiye kadarki atılımlarının mahkûm edilişi olduğu kadar, *proletarya birliği* düşüncesinin, proletaryanın mücadele ve örgütlenmesinin *tam birliği* düşüncesinin görkemli bir gösterisiydi. Bizim için bu gösteri çok değerlidir; çünkü kapitalizme karşı örgütlenme ve mücadelesinde *birlik ve dayanışma* duygusundan, sınıf bilincinden yoksun bir proletarya *yok olmaya mahkûmdur*.

K. Legien'in ülkemizi ziyareti Bulgaristan sendikal hareketinin birliği ve daha da gelişmesi açısından çok önemlidir. Şunu söylemek gerekir ki, bugün değerli konuğumuza ve değerli yardımcısı Yoldaş Bukscheck'e güle güle derken,

birtakım işkollarında sendika ayrılığının bütünüyle üstesinden geldiğini ne yazık ki söyleyemiyoruz. Gene de, vurgulanmalıdır ki, onun yaptığı hizmet *boşuna değildi*. Son sendika temsilcileri konferanslarında yapılanlar, olağan görülebilecek sendikalarda varolan ayrılığı gidermeye doğru atılması yakın kararlı bir adımdır.

Yoldaş K. Legien başkanlığındaki konferanslarda, herşeyden önce, ülkemizdeki sendikal hareketin ve özelde, iki sendika merkezine kabul edilen sendikaların durumu incelendi. Açık seçik ortaya çıkan, sosyal - demokrat sendikaların, Sağ - Kanat Sosyalistlerin merkezine bağlı karşıt sendikalara olan sayısal, parasal ve her konudaki *üstünlüğüydü*. Enternasyonalin temsilcisinin önünde, *gerekli bütün nesnel verilere* dayanılarak onüç sendikayı içeren Genel İşçi Sendikası'nın 20 Mart 1914 tarihine göre 6.500 sürekli üyesi olduğu belirlendi; 1914 yılının 1 Ocak - 20 Mart döneminde 47.200 haftalık üye ödentisinin tutarı olan 15.534,45 Leva sendikaların merkez kasasında toplandığı, aynı süre için toplam gelirlerin 20.283,45 Leva'ya eriştiği ortaya kondu. Oysa hasım «sağ - kanat» sendikaların, merkezlerince verilen ve *doğrulanmamış kaynaklardan şüpheli* veriler içeren *iki* çıplak tabloya göre 3.163 üyeleri vardır; Mart ayına göre ödenti gelirleri 3.920,80 Leva, toplam gelirleri 7.153,41 Leva ve nakit paraları 4.678,99 Levadır!

Sağ - Kanat Sosyalist merkezinin yalnızca basım işçileri, terziler, ayakkabıcılar, tezgâhtarlar ve marangozlar arasında bir kaç örgütü bulduğu, bunların başlıca Sofya'da olduğu, diğer işkollarındaki *bir avuç* üyelerinin ise örgüt kurmuş sayılamayacakları da belirlendi. Bundan başka, sosyal demokrat sendikalarda, çağdaş örneklerinde olduğu gibi tam bir birlik ve merkezileşme varken, hasım sendikalarda örgüt-süzlüğün ve merkezileşmemişliğin sürdüğü açıkça belli oldu.

Uluslararası Sendika Başkanının kişiliğinde resmen onaylanan bu önemli bulgular, Bulgaristan'daki sendikal hareketin *fiili* temsilci ve önderinin bizim sendika merkezimiz olduğunu, Enternasyonalin gözünde de yalnız onun ciddi bir yeri bulunduğunu bir daha göstermektedir.

Bununla birlikte, Yoldaş Karl Legien, sendikal hareketin düzenli gelişmesini ve işçilerin gelecekteki mücadelelerinin başarısını güvence altına almak için, tek bir sendika merkezinin yaratılması zorunluluğunun farkındaydı. Yoldaş Legien, Bulgaristan'da *iki Sosyal - Demokrat Parti olduğu varsayımından* yola çıktı. Bu partileri, sözü geçen iki sendika merkezine bağlı olarak düşündü. Gerçek karakteri göz-önüne alınmadan yalnızca Uluslararası Sosyalist Büroyla ilişkisine bakarak Sağ - Kanat Partisi de Sosyal - Demokrat sayılınca, ikinci sendikanın var olma zorunluluğu bu bağlam içinde bir anlam taşıyabilirdi. Yoldaş Legien, bu duruma en iyi çözüm yolu olarak da *iki merkezin tabii sosyalizme göre değil, ama var olan iki sosyalist partiye göre tarafsızlık temelinde birleşmelerini* buldu: Biçimsel bakımdan oldukça haklıydı. Gelgelelim Sağ - Kanat Sosyalist Parti, herhangi bir yönüyle *Sosyal - Demokratik* bir parti özelliği taşı-mıyordu; aşılmaz ve geniş bir uçurum, onu Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'nden ayırıyordu. Bundan ötürü tarafsızlık esasına göre bir birleşme olursa, böyle bir birleşik sendikal hareketin, Sağ - Kanat Sosyalistlerinin saflarını çökertmekte olan maddi - manevi çöküntünün freni ve Parti mücadelelerinin arenası olacağı kesindi. Bu birleşme sendika merkezimizin ve Bulgaristan işçi hareketinin bugününün ve geleceğinin sorumluluklarının bilincinde olan sosyal - demokrat sendikaların, şu anda göze alamayacağı müthiş bir risktir.

Dolayısıyla, konferansta sendikal hareketin yapısına, taktiklerine vb. ile ilgili sorunların çözümünün, iki sendika merkezine bağlı örgütleri oluşturan sendika birliğinin gerçekleştirilmesinde *doğrudan* katkıları bulunan *işçilerin kendilerine* bırakılmasını önerdik. Konferansa şu bildirgeyi sunduk:

«Yoldaş Karl Legien'in huzurunda, *iki sendika merkezinin genel kongre yapması kararını kabul ediyoruz. Temsilcilik, bu konferans tarafından doğrulanan veriler temel alınarak, iki merkeze bağlı sendikaların sayısal gücüne göre, sendikaların kendi içlerinden her yüz üyeye bir delege ol-*

*mak üzere saptanmalıdır. Gelecekteki Genel Sendikanın tak-
tikleri, örgütlenme biçimleri ve siyasi partilerle ilişkilerini
içeren bütün sorunları basit çoğunluk ilkesine göre karara
bağlamalıdır; bu kararlar üye sendikalar için zorlayıcı ol-
malıdır. Kongre en geç Nisan sonunda toplanmalıdır».*

Konular üzerinde karar alınmasını ve örgütlerinin tam birliğinin sağlanmasını ilgili iki partiden işçilerin kendileri-
ne bırakılmasını öneren bu bildirge, Sağ - Kanat liderlerin-
ce *düpedüz reddedildi*. Her sokak köşesinde, *ne pahasına
olursa olsun* sendika birliğini sağlamaya hazır olduklarını
ilan edenler, gerçek sendika birliğini sağlayacak, kabul edile-
bilir ve uygulanabilir esaslar önerilince, sözlerinden dönme-
yi yeğ tuttular.

Ama inanıyoruz ki, sendikal hareketin birliğini her şey-
den üstün tutan bütün işçiler bu biçimi kabul edecek ve sen-
dikalarda varolan ayrılığa son verilmesine yardımcı olacak-
lardır. Hasım örgütlerin, Enternasyonalin, birliği ancak ta-
rafsızlık temeli üzerine dayandıracağı yolunda yıllardır işçi-
ler arasında yaymaya çalıştıkları hurafe de artık işe yara-
maz olmuştur.

Birleşme düşüncesiyle demogojik flört artık sona er-
miştir. Bulgaristan'da sendikal hareketin tam birliği yeni-
den kurulmak üzeredir.

Rabotniçeski Vestnik, No. 279

9 Nisan 1914

İmza: G. Dimltrov

G. Dimltrov, Eserler

cilt: 3, sayfa: 10-15

BKP tarafından 1952

yılında yayınlanmıştır.

BELEDİYE VE BUCAK MECLİSLERİ VE İŞÇİ SINIFI

1911'e kadar burjuva partileri, birbirlerinin yerini alarak, seçimle işbaşına gelen bu önemli organların sınırsız ve tam yönetimi ellerinde tuttular ve gerek yasama seçimlerinde hükümetlerinin zaferini güvence altına almak gerek taraftarlarına çıkar sağlamak ve onları zenginleştirmek gerekse belediye ve bölge kaynaklarını ve mülklerini soymak için bu olanaklardan uygun bir araç olarak geniş ölçüde yararlandılar.

Belediye ve bölge yönetimlerinin 30 yılı aşkın tarihi, bir karanlık anlaşımlar, sömürüler ve belediye ve bölge kaynaklarından, halktan vergi olarak ya da başka adlar altında toplanan paralardan yararlanan güçlerin neden olduğu skandallar serisidir.

Birkaç on yıl boyunca şehir planlamasının, kanalizasyon sisteminin, sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi, konut yetersizliğinin giderilmesi, yaşam düzeyinin yükseltilmesi, okul sorununun çözülmesi ve yoksul çocuklar için kantinler, öksüzler yurdu, yaşlı ve güçsüzler için bakım evleri gibi son derece gerekli kuruluşların yapılması yolunda sözetmeye de-gecek bir adım atılmamasının nedeni budur.

Kasabalar, özellikle işçilerin, fakir insanların yaşadığı bölgeler bütünüyle ihmal edilmiştir. Ülke yollarının çoğu Mithat Paşa²⁴ zamanındaki kadar ilkeldir.

Belediyelerdeki ve bucaklardaki nüfusun çıkarlarını koruması gereken bu seçilmiş organlar, 1911'e kadar işçi sınıfının ihtiyaçlarını ve çıkarlarını gözönüne bile almadı. Onlar için *işçilerin sorunu* diye birşey yoktu. Yaşamın, her geçen gün önlerine biraz daha kesin olarak koyduğu yükümlülükten, *emeği koruma önlemlerinden*, habersizdiler. Bele-

diyelerin ve bucakların burjuva yöneticileri, kâr güden karanlık anlaşmalarına sıkı sıkıya sarılarak nüfus çoğunluğunun içinde yaşadığı artan sefaletle gözlerini kapadılar.

Belediye ve bucak meclislerinin önemini yeterince kavrayamayan işçi kitleleri ise seçimlerde onlara gereken önemi vermediler ve bujuva ahbap - çavuşlar takımının belediye ve bucakları ellerine geçirmelerini, istemeden kolaylaştırdılar.

Ama 1911'den sonra, Sosyal - Demokrat İşçi Partisi temsilcilerinin belediye ve bucak meclislerine girmesi, durumda büyük değişiklikler yaptı. Burjuva ahbap - çavuşlar takımının işi kolayından alma, hiçbir şey yapmama alışkanlığı tepetakla edildi. Onların soyguncu yuvaları yıkıldı. Rezaletlerinin hesabını vermeleri istendi. Kendilerini Sosyal - Demokrat meclis üyelerinin doğrudan ve sürekli denetimi altında buldular; belediye ve bucak kaynaklarını eskisi gibi çalıp çırpma alışkanlıklarının bütünüyle sınırlandığını anlamaya başladılar.

Sosyal demokrat eleştiriyle sürekli *dürtülen* belediye ve bucak meclisleri, kendi isteklerine ters düşse de, o güne kadar ne olduğunu bilmedikleri bir *sosyal politika* izlemek zorunda kaldılar. *Emek sorunuyla*, işçi sınıfının ihtiyaçları ve çıkarlarıyla ilgilenmeye zorlandılar. Değişik belediyelerdeki özel *sosyal refah* kurumları, emek kurumları o günden kalmaz. Köşeye sıkışmış olan burjuva belediye ve bucak yöneticileri, işçi sınıfını ve geniş kitleleri savunan Sosyal - Demokrat Parti'nin iyi temellendirilmiş istemleri karşısında belediyelerin ve bucakların özerkliğini en aza indiren ve merkezi iktidara yani *hükümete*, belediyelerin ve bucak meclislerinin çalışmalarına müdahale için geniş yetki tanıyan yürürlükteki yasalarda kendilerine bir *kalkan* buldular. Belediye ve bucakların burjuva yöneticileri bu yasalara sığınarak gerekli sosyal reformların yapılmasına ve emeğin korunması önlemlerine karşı isteksizliklerini ortaya koydular.

Bundan dolayıdır ki, Sosyal - Demokrat Parti'nin belediye ve bölge meclislerine girdiğinden bu yana geçen üç yıllık sürede *bu seçimsel organların tam özerkliği ve öz-yöne-*

timleri için mücadele ön planda yer almıştır. Aksi halde, belediye ve bucak meclisleri, işçi kitlelerinin yaşamının ve durumunun ortaya çıkardığı sayısız toplumsal sorunlarla baş edemezler. Belediyelerinin belli bir süre sosyal - demokratların elinde bulunduğu Samokof ve Sliven²⁶ buna örnektir. Oralarda tam özerklik güvencesi olmadığından işçi sınıfı yararına her ciddi atılım büyük engellerle ve hükümetin karşı çıkışlarıyla karşılaştı. Bu örnekler, belediye ve bölgeler için tam özerklik elde etmenin işçi sınıfı ve büyük kitleler için çok büyük önemi olduğunu çok iyi kanıtlamaktadır.

Ama bu, ancak Sosyal - Demokrat İşçi Partisi'nin belediye ve bucak meclislerine daha geniş anlamda girmesine bağlıdır; çünkü gerekli özerklik için ciddi ve kararlı olarak mücadele eden *tek* parti odur.

Bugün, yasaya göre 1915 başlarında yapılması gereken belediye ve bucak meclisi seçimlerinin arifesinde olduğumuz şu günlerde, Sosyal - Demokrat Parti'nin saflarında toplanmak, bulundukları konumları korumak, yaklaşmakta olan seçimlerde belediye ve bölge özerkliği için, belediye ve bucakları karanlık işlerin, hırsızlıkların, soygunların yuvaları olmaktan çıkarıp işçi sınıfının ve geniş kitlelerin hayati ihtiyaçlarına hizmet eden kuruluşlar haline getirmek için çalışan adayları *kıp-kızıl oylarıyla* desteklemek, bütün işçi seçmenlerin ve bunları arzulayan herkesin görevidir.

Çerven Narodn Kalendar
(Kızıl İnsanın Takvimi)
1915 yılı için
İmza: G. Dimltrov

G. Dimltrov, Eserler
cilt: 4, sayfa: 1-4
BKP tarafından 1952
yılında yayınlanmıştır.

1. GEÇMİŞTE SENDİKALAR

Sendikalar, kapitalizmin ilk evresinde, işçilerin ekonomik koşullarını varolan kapitalist sistemin çerçevesi içinde geliştirmeyi amaçlayan örgütler olarak doğdular. Önceleri kapitalist sömürünün temellerini etkilemeden, kapitalist sanayi toplumu düzeninin sınırları içinde kalarak yalnızca profesyonel işçilerin çıkarlarını çeşitli kapitalistlere karşı korumayı ödev kabul etmişlerdi.

Belli bir işkolundaki işçiler arasında rekabetin yeni işçilerin işe alınmasındaki zorlukların ortadan kaldırılmasını hedef alan ancak çok ender durumlarda greve başvurabilen bu eski sendikalarca yüksek ücret, daha az çalışma saatleri ve daha iyi çalışma koşulları elde etmek için sınırlı yöntemler kullanılmaktaydı.

Bir yandaki kapitalist toplumun siyasal örgütlenmesi ve kapitalist devlet örgütü ile diğer yandaki üretimdeki işçilerin koşulları arasındaki doğrudan bağıntıyı göremeyen, klasik örnekleri eski İngiliz sendikalarında görülen bu sendikalar, kendilerini dar profesyonel kabukları içine tıktılar, siyasal mücadelelerde ve genel olarak ulusun politikasında yer almaktan kaçınmaya özen gösterdiler ve yalnızca kendi işkollarına özgü sorunlarla ilgilendiler. Bu tutumları, burjuvazinin bunları politik amaçları için dolaylı ya da dolaysız yoldan sık sık kullanmasını kuşkusuz engellemedi.

İlk sendikaların bu zararsız karakterine karşın, gene de tehlikeli sınıf örgütlerine, kapitalist sistemin aşılması yolunda proletaryanın sınıf mücadelesi organlarına dönüşebileceğini sezen burjuvazi ve onun devleti, onlara hiddetle karşı çıktılar ve şiddetle, baskıyla, yasalara dayandırdıkları yasaklamalarla yok etmeye çalıştılar.

Ama sendikalara karşı uygulanan bu azgın şiddet ve baskı uygulamaları, yasaklar, burjuvazinin beklediği sonucu vermedi. Kapitalist gelişmenin ilk evresinin ürünü olan, sermaye ile emek arasındaki mücadeleden doğan ve işçilerin, kapitalist sömürüye karşı savunmalarında hayati bir zorunluluk olan sendikalar yok edilemedi. Onlara yöneltilen işkenceler, yalnızca, kapitalist toplumda var olan sınıf çelişkilerini keskinleştirdi ve bu çelişkileri işçi kitlelerine açıkça gösterdi. Sendikaların müdahalesi olmaksızın grevler daha sık, daha şiddetli, daha kendiliğinden ve çalkantılı oluyor, üretime ölçüsüz zararlar veriyor giderek çeşitli kapitalistlerin malını ve kişisel güvenliğini sık sık tehdit ediyordu.

Burjuvaziyi sendikaları evcilleştirmeye, işçiler ile kapitalistler arasındaki ilişkileri düzenleyecek ve sanayide sürekli bir barış sağlayacak kuruluşlar haline getirmeye çalışırken sonunda, sendikaların varlığını *tanımaya* zorlayan işte bu oldu.

Uzun zaman uluslararası pazara tam egemen olan, dünyanın en büyük ve zengin sömürgelerine sahip İngiliz burjuvazisinin elinde bu amaca ulaşmak, aslında *emek-aristokrasisi* denen kalifiye işçileri kapsayan sendikalara maddi çıkarlar sağlamak için geniş olanaklar vardı.

Bu olanaklar sendikalar ve kapitalist kuruluşlar arasında yapılan karşılıklı anlaşmayla belirlenen ücret ve çalışma süresi miktarını ve koşullarını kapsayan toplu sözleşmeler çağını damgaladı; böylece bu sözleşmelerle sanayi kollarında ve kuruluşlarda *grev tehlikesi* uzun bir süre için önlen-di. Herkesçe bilinen ücret dereceleri oluşturuldu. Ücretlerin belirlendiği o ünlü *ücret cetvelleri*, belli bir süre boyunca temel maddelerin ortalama fiyatı gözönüne alınarak saptandı; ama hesaplama genellikle ücretleri en düşük düzeyde tutacak şekilde yapıldı. Ve işçilerle sendikalarını kapitalist üretime daha sıkı bağlamak, kapitalistlerle ortak edip kapitalist kârı en üst düzeye çıkarmak için, birçok işletme, işçilere belirli yüzdeler ve kazanç payı bağışlama biçimindeki kâr üleşme şemalarına başvurdular. Kapitalistler, böylelikle işçilerden en fazla emek verimi sağladılar, kendilerini

grevlere karşı korudular, büyük kârları cebe attılar; işçiler ise işletme kârına ortak oldukları *hayaline* kapıldılar; elle-rine geçen ücret azsa, bunu kapitalist sömürüye, kapitalist-lerin açgözlülüğüne, kapitalist üretim sisteminin kendisine, üretilen meta'nın dağıtım biçimine değil, kendi yeteneksiz-liklerine, üretimin başarısı için harcadıkları çabaların yeter-sizliğine yordular.

Kapitalistler işçilere karşı bu sanayi politikasını benim-seyerek, onların çıkarlarını gözeten bir gelişmeyi grevlerle, ya da kapitalist sömürüye karşı mücadeleyle değil, yalnızca sermayenin arttırılmasıyla, üretimin genişlemesiyle, gittikçe büyüyen kapitalist kârlarla elde edebileceklerine işçileri inandırmaya çabaladılar.

Ve İngiltere'de ve diğer birkaç ülkede sendikaların ço-ğu, işçilerin çıkarlarını koruyan, kapitalizmle savaşıyan organ-lar olmaktan çıkıp, kapitalist üretimde dengeyi ve barışı sağlayan ögeler, kapitalistlerin elinde işçi kitlelerini astlık ve kölelik durumunda tutmaya, proletarya sınıfını mücade-le yolundan çevirmeye, onların özgürlükçü işçi devrimine karşı çıkmalarını sağlamaya yarayan bir araç durumuna geldi.

Geçen yüzyılın ortasında, Birinci Sosyalist Enternasyo-nal'in²⁶ kurulmasından ve Marx ile Engels'in *Komünist Par-tisi Manifesto*'sunu yayımlamalarından sonra, proletarya, kendini *kendisi için sınıf* olarak hızla örgütlemeye başladı ve sendikal hareket, Marx'ın, sendikaların kapitalistlere kar-şı partizanca bir mücadele vermesi ve kapitalist sömürünün *dallarını* kesmekle yetinmeyip sömürü sisteminin *gövdesine* dokunması, sendikaların *sosyalizm okulları* haline gelerek kapitalizmin düşmesi için *iç savaşta başrolü* oynamaları ge-rektiği burjuvazinin uzun süreli ve sistemli bir politikayla sendika liderlerini ve kalabalık sendika bürokrasisini rüş-vetle, iltimasla elde ederek sendika hareketini etkisi altında tutmaya çalıştığı görüşünü gittikçe daha çok benimsediler.

Burjuvazi kendi basınında, sendika liderlerini zeki ve yetenekli işçi temsilcileri olarak övdü; görkemli toplantıla-rına davet etti, çeşitli şekillerde pohpohladı, onlara her tür-

l  çıkarı sağladı, parlamentoya girmelerine yardım etti ve onları sıkıca ellerinden tuttu.

Burjuvazinin bu sayede amacına büyük  l de ulaştığı, birçok sendikayı dolaylı ya da dolaysız kontrolu altında tuttuğu ve bu durumdan en çok Dünya Savaşı sırasında yararlandığı su götürmez bir gerçektir.

2. SAVAş BOYUNCA SENDİKALAR

Dünyanın en eski, en g cl  sendikal kuruluşları olan İngiliz sendikalarının çoğu, uluslarının kapitalistlerinin yanında yer aldılar ve savaşı *tek*  ıkaryol olarak gördüler; çünkü savaş sayesinde İngiltere, gelişmekte olan saldırgan Alman kapitalizminin tehdit ettiği dünya pazarındaki egemen yerini koruyabilir, ona hammadde ve ürünleri için geniş pazarlar sağlayan Hindistan ve diğer zengin sömürgeler üzerindeki ağırlığını sürdürebilirdi.

Ve İngiliz sendikaları kendi burjuvazilerinin emperyalist, savaşçı politikasının tam hizmetine girdiler. Bütün grevleri durdurmaya kalkıştılar, bütün toplu sözleşmelerin sona ermekte olan sürelerini uzattılar ve savaş endüstrisinin gelişmesini sağlayacak en geniş olanakları güven altına almak için ellerinden geleni yaptılar. I erinden büyük sayıda gönüllü verdiler, İngiliz Ordusuna gönüllü kaydetmek için özel bürolar açtılar ve İngiltere tarihinde ilk kez askerlik hizmetinin zorunlu kılınmasına karşı çıkmamaları bir yana, bu girişimi Lloyd George'un «Prusya militarizmi»ni toptan ezmesini sağlayacak «esash» bir yol olarak içtenlikle alkışladılar.

 nl  sosyal-hain Legien'in ve kokuşmuş işçi bürokrasinin sayısız kurmayının yönetimindeki Alman sendikaları ise, Alman emperyalizminin «hain Albian»a (İngiltere) karşı savaşının aynı zamanda Alman işçi sınıfının varlığını korumak için savaş olduğunu ilân ederek, işçi sınıfı bu savaşa kaybederse, İngiltere'ye oranla fazla olan *birkaç* sömürgenin de Almanya'nın elinden alınacağını, Alman sanayiinin ihtiyaç duyduğu hammaddelerden yoksun kalacağını, uluslararası pazarlara olan yollarının tıkanarak tam bir fel kete uğrayacağını bütün bunların yanısıra, işçi sınıfının da görülme-

miş yoksulluğa ve dilencilliğe mahkûm olacağını ve Almanya'nın -Lenin böyle söylemeyi çok severdi -«mal ihracı yerine insangücünü, *canlı insanları ihraç edecek*» duruma geleceğini bildirdiler.

Genel Sendika Komitesi,²⁷ Sanayide ve Orduda çalışan işçilere ateşli bir çağrı yayınlayarak onları «Kayzer Wilhelm'in²⁸ ve Alman emperyalistlerinin «kutsal savunma savaşı» tam desteklemeye zorladı. Sendikaların, özellikle madencilik ve savaş sanayiinde, işçilerini grev yapmaktan alkoymalarını istedi.

Emperyalist burjuvazi ve işçi sınıfı arasında «iç barış» işte böylece resmen açıklandı. Alman kapitalistleri ve onların anonim şirketleri milyarlık kârları cebe indirir, savaşın altın yağmuru kasalarına dolarken, Alman proleterleri savaş alanlarında kan döküyor ya da «anayurdun savunması» uğruna sanayide gece gündüz çalışıyorlar, sendikalar ise (yıllar boyu kapitalist sömürüyle savaş için işçilerden toplanan kuruluşları) nakit *milyonları hain savaşı finanse etmesi için devlet borç olarak verip yatırım yapıyorlardı.*

Alman emperyalistlerinin ve militaristlerinin fanatik şarkısı «Deutschland, Deutschland über alles»e* eşlik eden büyük sendika liderleri çeşitli sendikaların sekreterlerinin yazılarını kapsayan özel bir kitap yayınladılar; üretim dallarındaki sayılara dayanarak, Almanya'nın savaşı sonuna kadar sürdürmesi ve muzaffer olarak çıkması gereğini kanıtlamaya çalıştılar; sonunda kaçınılmaz olarak bu hedefe ulaşılacağını, çünkü bu savaşın Almanya için *işçi sınıfının kendi varlığı ve gelecekteki mutluluğu için yaptığı bir savaş olduğunu* gururla ilân ettiler. Alman işçileri için bütün dünyada özgürce dolaşabilme ve yüksek ücretler alıp bolluk içinde yaşama olanağı sağlayacak askerî bir zaferin parlak umutlarının reklamını yaptılar!...

Bu sırada Gompers'in AEF'si²⁹ Amerika'nın savaşa müdahalesi için yoğun propaganda yapıyordu; bu müdahale ger-

* «Almanya, herşeyin üstünde Almanya!»

çekleştince, bütün güçlerini Amerikan milyonerlerinin ve şirketlerinin hizmetinde seferber etti.

Kapitalizmin aşırı ve uzlaşmaz düşmanları sayılan anarko-sendikalizmin³⁰ etkisi altındaki Fransız sendikalarının büyük çoğunluğu bile, aynı nedenlerle, savaşta, Fransız sermayesinin hizmetine girdiler; bayraklarını sıkıca sarıp bir kenara kaldırdılar ve «iç barış» politikasını candan desteklediler.

İtalya, Bulgaristan, Sırbistan ve Romanya'daki, işçi sınıfına sadık, uluslararası proletarya dayanışmasına bağlı kalan sendikalar hariç, Rusya dışında, savaşa katılan bütün öbür ülkelerdeki sendikaların ihaneti üzerinde durmadan açıkça diyebiliriz ki, savaşan iki blokun kapitalistleri, dünya savaşı ateşini körüklemiş, insanları savaşa sürükleyebilmiş, savaşın sürdüğü dört yıl boyunca böylesine dev güçler göstermeyi başarabilmişse, bu yalnızca emperyalist amaçları için milyonlarca üyesi olan sendikaları zamanında kazanmış ve bu milyonları askeri fetih politikalarının hizmetine alabilmiş olmalarındandır.

Sendika hareketinde eski oportünizm ve oto-sendikalizm;* etkinliğini kapitalist sistem içinde iyileşmelerle sınırlama politikası; sendika bürokrasisinin meslekî darkafallılığı, kısa görüşlülüğü ve kokuşmuşluğu; işçi kitlelerinin kapitalistlerle karşılıklı anlayış politikası yolunda geçici ve önemsiz kazançlar için eğitilmesi; bütün bunlar, savaş süresince gelişti ve *emek emperyalizmi* biçiminde parlak bir şekilde ortaya kondu. Bu, proletaryanın uluslararası dayanışmasını böldü ve farklı ülkelerdeki işçileri, birbirlerini, aynı ortak düşmanları -dünya sermayesi- uğruna öldüren düşmanlara çevirdi.

Ama bu, dünya proletaryasına ve onun işçi örgütlerine tek kurtuluş yolunu *-uzlaşmaz sınıf mücadelesi yolunu-* kesinlikle açarak, pek çok ülkedeki sendika hareketinde belirleyici olan oportünist politikanın iflas ettiğini kanıtıyor. Bizim sendikalarımız, memnuniyetle belirtelim, doğdukları

* Kendiliğinden-sendikacılık (Türkçe - rn.)

günden beri sınıf mücadelesi yolundan sapmadan yürüyorlar.

3. SENDİKAL MÜCADELENİN SONUÇLARI

Çeşitli ülkelerdeki sendikalar, birlikte mücadele yöntemleriyle gerçekten bazı sonuçlar elde ettiler. İşletmelerde patronun işçiye karşı despotça keyfiliği *sınırlandırıldı*. İşçiler, sendikaları sayesinde, emek ile sermaye arasındaki ilişkilerin düzenlenmesine katılma hakkını elde ettiler. İşçinin önceki aşırı feci durumuna kıyasla, *ortalama* ücret seviyesinde bir artış oldu, kapitalistlerin geçmişte fiziksel - bedensel gücü mümkün en son sınıra kadar zorlayacak şekilde gönüllerrince uzattıkları çalışma saatlerinde kısalma sağlandı.

Dahası, sendikalarca işsizlik dönemlerinde harcanan miktarlar, işsiz sayısını azaltmakla kalmıyor, işsizler ve çalışanlar arasındaki yoğun rekabeti önleyerek, ücretlerin azaltılmasını ve genel çalışma koşullarının eski sınırsız kötülüğünü engelliyor.

Tabii, sendikaların mücadelesinden sağlanan çıkarlar, çoğu zaman, niteliksiz genel işçi kitlelerinden çok, güçlü sendikaları kurabilecek güçte olan kalifiye ve yarı - kalifiye işçilere yarıyor.

Bununla birlikte, yıllar boyu süren çabalar ve mücadelelerden sonra sendikalarca elde edilen sonuçların önemsiz olduğu ortadadır, bu durum İngiltere, Almanya ve Amerika gibi en gelişmiş kapitalist ülkelerde bile, savaştan önceki ücretlerin işçinin hayati ihtiyaçlarını ancak karşılayabilecek *en düşük* düzeyde olmasından ve işgününün pek çok sanayi dalında 10 saatten, ancak bir kaç ender durumda 8 saate düşmesinden de açıkça anlaşılabilir.

Üstelik, sendikal mücadelenin kazançları, işçi sınıfının maddî, kültürel ve manevi ihtiyaçları açısından yalnızca *yetersiz* değil, aynı zamanda *güvensizdir*.

Kapitalistlerin elinde, çalışma koşullarını geliştirmeyi amaçlayan sendikal çabalara *karşı çıkmak* kadar, onların mücadelesinin meyvalarını *toplamak* için de çeşitli araçlar vardır. Kapitalist üretimin, içinde gelişmekte olduğu koşul-

lar gibi, devletin genel politikası da, bu bakımdan onların işini kolaylaştırmaktadır.

Böylece, her şeyden önce, kadın ve çocuk işçilerin üretime sokulmasını ve bunun yaygınlaştırılmasını sağlayan teknik gelişmenin kendilerine sunduğu olanaklardan yararlanmaktadırlar. Kadın ve çocuklar, az dayanma güçleri ve örgütlenmeye daha az yatkınlıkları yüzünden, çoğu zaman, erkek işçilerle rekabete girer ve çalışma koşullarını bozma eğilimi gösterirler.

Aynı amaçla kapitalistler, sınırlı olanaklarından dolayı sendikaların kazandığı haklardan daha azına razı olup çalışmaya hazır çaresiz ve perişan kent ve köy küçük - burjuvaları yanında, geri kalmış bölgelerin, kültür düzeyi düşük kırların işçilerini de kullanıyorlar.

İş gününü kısaltmaya zorlanan kapitalistler, şimdi parça işle ve çalışır durumdaki işçi bedeninin *her hareketinden* yararlanan farklı özel sistemler kullanarak, eskisinden daha kısa çalışma saatlerinde bile, işçilerden önceleri olduğu kadar fiziksel - bedensel güç sızdırmaya çalışıyorlar. Buna en iyi örnek, Taylor Sistemi olarak bilinen ünlü Amerikan sistemidir. Ama bu sistem işçilerin fiziksel-bedensel olarak çabuk yıpranmasına ve çalışma yeteneklerinde ister istemez bir azalmaya yolaçmaktadır.

Bütün bunların yanı sıra, yüksek ücretler için işçi sendikalarının mesleki mücadeleleriyle kazanmaya çalıştıkları artışlar; gene kapitalist politikanın bir sonucu olarak özellikle yaşama giderlerinin artmasına yolaçan vergilerin, gümrük vergilerinin getirilmesi ve arttırılması ve bunlara benzer birtakım yollarla geri alınıvermektedir.

Sendikal mücadelenin bütün bu özgül koşulları, işçi sınıfının gelişmiş ve ileri görüşlü unsurlarına uzun zamandan beri bu mücadelenin *yalıtılmış* biçimde değil, proletaryanın genel siyasal mücadelesiyle *eşgüdümlü* olarak yürütülmesi gerektiği, üretimde bir *grevin* bütün kitle hareketleriyle, *oyla* ve parlamentodaki mücadeleyle birleştirilmesi gerektiği, açıkçası, *sendikal mücadelenin proletaryanın bütün sınıf mücadelesinin ayrılmaz bir ögesi olması gerektiği* fikrini uzun zaman önce gözönüne sermiştir.

Gerçekten de, bu gerçeğin pratiğe uygulandığı her yerde, sendikal mücadele daha başarılı ve daha güvenilir oldu. Ama sendikal mücadele tarihsel gerçeğe uyarak sınıf mücadelesinin ayrılmaz bir ögesi haline getirilse bile, başarı şansının özde gene de sınırlı kalacağı kabul edilmelidir. Sınıf mücadelesiyle uyumlu hareket eden sendikal mücadelenin sonuçları aslında daha önemli ve daha güvenilir olmakla birlikte, gene *yetersiz* ve *güvensiz* kalır. Bu sonuçlar, kapitalist toplumda, işçi sınıfına kültürlü insanlar gibi ve onlar kadar iyi yaşama olanağını yaratmaz, aslında içinde yaşamakta olduğu maddi ve toplumsal sefaleti de azaltmaz.

Siyasi iktidar burjuvazinin ellerinde olduğu sürece, bir yandan *grevlerle*, diğer yandan *emek koruma yasalarıyla* elde edilen gelişmeler, sermayenin kazancını ancak belirli bir miktarı da azaltabilir. Yoksa kapitalist sanayiinin varlığı bile olanaksızlaşırdı.

Bugün, sendikal mücadele tarihini inceleyerek varacağımız biricik *temel ve kalıcı* sonucun şu olduğunu görüyoruz: *İşçiler güçlerinin sonuna kadar tüketilmesine direnmekte ve kapitalizmin onları zorla içine ittiği fiziksel - bedensel - ruhsal çöküntüye karşı kendilerini korumakta başarı kazanmaktadırlar.* Bununla birlikte, sendikalar, işçi kitlelerine *uzun bir dönem için* daha kültürlü ve mutlu bir yaşam sağlayacak *yeterli ve kalıcı* bir ilerlemeyi kapitalistlere kabul ettirecek durumda değildirler.

4. SENDİKAL MÜCADELENİN YENİ KOŞULLARI

Dünya Savaşı, sendikaların mücadelesini daha da engelleyen ve savaştan önce varolan pratik sonuçları elde etme şanslarını bile azaltan koşullar yarattı.

Savaş herşeyden önce, savaşan bütün ulusların olduğu kadar tarafsız ulusların da çalışma koşullarında savaştan önce elde edilmiş kazanımların pek çoğunu geçersizleştirdi. Ücretler her yerde korkunç hızla artan yaşam giderlerini karşılamaktan uzak kaldı. *Nominal* (kağıt üzerinde) ücret ile *gerçek* ücret, yani gerçek satınalma gücü arasında bir uçurum ortaya çıktı. Temel geçim maddelerinde görülme-

miş bir fiyat artışı ve darlık görüldü, konut sorunu çok önemli olup savaşı kaybeden ülkelerde olduğu gibi, kazanan ülkelerde de, işçi kitleleri için ağır bir konut bunalımı ve görülmemiş bir yoksulluk yaygınlaştı.

Dahası, savaş bütün ekonomik yaşamı kökünden altüst etti. Dört yıl boyunca, yaklaşık 45 milyon insan, mal üretmek yerine korkunç bir yıkım yangınıyla uğraştı. Yirmi milyondan fazla meta üreticisi, savaş alanlarında can verdi ya da sakatlandı, yani eski çalışma yeteneğini yitirdi. Dünyanın kalkınmakta olan bölgeleri haraboldu. Bütün hammadde ve besin yedekleri savaş denilen açgözlü canavar tarafından silinip süprüldü. Geniş tarım alanları işlenmeden kaldı. Çiftlik hayvanlarının dörtte üçü öldü. Savaş alanlarından dönen işçiler fiziksel olarak tükenmiş, manen çökmüş durumdaydı. Ticaret düzeni bütünıyla altüst oldu. Farklı ekonomik ve sınai bölgeler arasındaki hammadde ve işlenmiş madde alışverişi ilişkileri kesildi. Ulaşım yolları (demiryolları, denizyolları ve diğerleri) kullanılmaz duruma geldi vb.

Ekonomik yaşamın bu düzensizleşmesinin bir sonucu olarak, bugün birçok sanayi kolu durmuştur; diğerleri bütünıyla işlemez durumdadır. Yıgınsal işsizlik dünyanın bütün ülkelerinde görülmemiş boyutlara yükseliyor.

Bugün, Dünya Savaşının tasfiye döneminde, -ki bu aslında savaşın tasfiyesi değil, ama yalnızca savaşın *başka bir aşamaya*, yükselen uluslararası proleter devrime karşı emperyalist bir savaş aşamasına atlamasıdır- kapitalizm, uluslar arasında barışı sağlamaya, üretimi yeniden başlatmaya, kitlelerin temel geçim araçlarını sağlamaya *güç yetiremez* olduğunu kanıtlamıştır. Kapitalizmin çözüm bulunmaz iç çelişkilerinin ağırlığı altında ezilirken, şimdi tek *kaygısı*; iç savaş çıkararak, üretimde ve ekonomik yaşamda yeni karışıklıkları körükleyerek, kendi öz insanların acılarını alabildiğince artırarak, kendini devrimden korumaktır.

Öte yanda Dünya Savaşı, kaçınılmaz olarak, uluslararası proletarya devrimi çağını buyur etti. Bunun başlangıcını şimdi Sovyet Rusya'da görüyoruz. Almanya, Avusturya ve Macaristan'da zaten başlamış olan devrimci akımların yanı-

sıra, İtalya, Fransa ve İngiltere'deki yoğun kıpırdanmalardan zaman zaman kulağıımıza gelen yankılar, bu hareketin öbür ülkelerdeki erken yayıldığına kanıttır.

Ekonomik yaşamda anarşi, üretimde kitlesel işsizlik ve yoksullukla birlikte gelen kargaşa, iç savaşa artarken, burjuvazi sallanan üstünlüğünü elde tutabilmek için boşuna çabalıyor.

Artık savaş öncesi koşullarına dönülmesi için hiçbir beklenti yoktur. Savaşın kendisi, kapitalist üretim ve ticaret düzeninin, kapitalist toplumsal örgütlenmenin ve devlet iktidarının *tam iflasını* hızlandırdı ve açığa çıkardı.

Tarih şimdi çalışan insanlığı şu ikilemle karşı karşıya bırakıyor: *Ya yeni üretim ve toplumsal örgütlenme biçimlerine geçmek, ya da emperyalist barbarlık düzeninde yok olmak.* Bugün ekonomik yaşamın yeniden düzenlenmesi *ancak sosyalist çizgide*, yani kapitalistlersiz ve onlara *karşı* mümkündür.

Ama bu yeni koşullarda işçilerin koşullarını savaş öncesi düzeye getirmek için sendikaların gösterdiği çabalar bile, oldukça *umutsuz* ve *çaresiz* duruma gelmiştir. Kapitalist düzenin *çerçevesi içinde* buna *yer yoktur*. Bu hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için ilk koşul, bu çerçeveyi *kırmak* ve *onun dışına çıkmaktır*.

Gerçekten de, böylesine *yığınsal* işsizlik varken; ekonomik yaşam böylesine altüst olmuşken; savaşın geri kalmış ülkemizde bile ekonomik yaşamın mutlak yöneticileri ve ağaları durumuna yükselttiği kuvvetli ve son derece inatçı kapitalistler, yüksek ücretler ve daha az çalışma saatleri için yapılan her hareketi, *doğrudan* kapitalist yönetimi devirmeye yönelik *devrimci* bir *eylem* olarak görme eğiliminde iken, sendikalar işçilerin ihtiyaç duyduğu ilerlemeleri nasıl sağlayabilirler? Milyonlara varan savaş borcunun altında ezilen, mali bakımdan iflas etmiş bugünkü burjuva devlet, sendikal mücadelenin kazanımlarını genişletmek ve pekiştirmek için hangi nitelikte iş yasaları çıkarabilir?

İşte, kapitalizmin bugünkü emperyalist aşamasındaki sendikal mücadelenin bu kendine özgü koşulları, proletar-

yanın ve özellikle sendikalarının karşısına çıkmakta ve onlara kapitalist sistemden ve artan emek sömürsünden kurtulma dolaysız görevini yüklemektedir.

İşçilerin durumlarının yavaş ve aşama aşama düzelebilmesi için kapitalist sistemin sınırları içinde sendikal mücadele vermek yerine, üretimin kendisinin işçilerin eline geçmesi ve işçi sınıfının bugün olduğu gibi kapitalist kâr uğruna ve bir azınlığın çıkarına değil, çalışan çoğunluğun genel refahı ve ihtiyaçları için örgütlenmesi gereken zaman geliyor.

5. SİYASAL İKTİDAR İÇİN MÜCADELE

Ama, kesinlikle bundan ötürüdür ki, bugünkü tarihi anda, proletaryanın siyasal iktidar için mücadelesi ön plana çıkmaktadır ve sendikalar da birlikte olmak üzere, işçi örgütlerinin bütün diğer çaba ve ödevleri bu mücadeleyle uyumlu, ona bütünüyle bağımlı kılınmalıdır. Çünkü, bir toplum ve üretim sisteminin başkasıyla değiştirilmesi ancak siyasal iktidar sayesinde olanaklıdır. Sendikaların bugünkü, kapitalist sömürünün ortadan kaldırılması, biçimindeki acil görevi ve hedefi ancak, proletarya, iktidarı egemen burjuvazinin elinden koparır ve işçi meclislerinin yürüteceği bir proletarya diktatörlüğü kurarsa gerçekleşebilir.

Ama, üretimde ilerlemeler sağlamak için sendikaların elindeki en güçlü silah grev ise, şimdi, siyasal iktidarın ele geçirilmesi, üretim ve toplumun köklü yenilenmesi söz konusuysa, sorunu, siyasal grev biçiminde yürütülse bile, grev değil, proletarya devrimi çözecektir.

Farklı işçi kitle ve gruplarının kollarını kavuşturup birbirleriyle çekişmeleri yerine bütün proletaryanın katılacağı ve elde silahla bitireceği bir mücadele vermeliyiz.

Kitleleri canlandırmak, onları bu mücadele için hazırlamak ve eğitmek, sendikaların bu mücadelede Komünist Parti'nin liderliğinde kendiliklerinden etkin görevler alırlarken, bugünkü en önemli ödevidir; proletaryanın çıkarlarına ve sınıfsal örgütlerindeki rollerine bağlı kalmak istiyorlarsa, sendikaların yapmaları gereken budur.

6. SENDİKAL TARAFSIZLIK

Olayların bu gerçek ve tarihsel durumunda, bugün siyasal tarafsızlık denen şeye -sendikaların siyasal partilerden ve siyasal mücadelelerden uzak kalmasına- yer olmadığını kanıtlamak gerekir mi?

Sendikal tarafsızlık her zaman baştan başa bir burjuva düşüncesi olmuştur. Siyasal tarafsızlık kılığı altında burjuvazi ve onun işçi hareketindeki ajanları, (sağ -kanat sosyalistleri, sosyal -reformcular ve çeşitli «işçi dostları») proletaryanın sınıf mücadelesinden koparılmasına ve kapitalist düzenin sürüp gitmesine alet etmeye çalışmışlardır.

Gerçekte, hiçbir ülkede, hiçbir zaman sendikalar tarafsız olmamıştır. İşçi hareketleri tarihinin tümü buna tanıklık etmektedir. Sendikalar, her zaman, ya siyasal mücadelelerde şu ya da bu yolda proletaryadan yana yer alarak proletaryanın amacına bağlı kalmışlar ve kapitalizme karşı azimle savaşmışlar; ya da dolaylı ya da dolaysız, şu ya da bu şekilde, burjuvazinin hizmetinde olmuşlar, burjuvazinin mücadelelerinde, proletaryanın kendi kurtuluş mücadelesine karşı olan kavgalarında bile burjuva partilerin kendilerini kullanmalarına izin vermişlerdir.

Sendikaların tarafsızlığının onları nereye dek sürüklediği en güzel Dünya Savaşında görüldü; Almanya, Fransa, İngiltere ve Amerika'nın «tarafsız» ve «özgür» sendikaları, kendi kapitalist sınıflarının savaşçı emperyalist politikasına olanca güçleriyle katılarak proletaryanın özgürlükçü amacına ihanet ettiler.

Ve gerçekte, sendikalar doğaları gereği doğrudan doğruya içinde bulundukları emek ile sermaye arasındaki kavgada *tarafsız* kalabilirler mi?

Sınıf çelişkilerinin doruğuna ulaştığı, burjuvazi ile proletaryanın birbirlerine karşı *sınıfa* karşı *sınıf* olarak kavgaya kapıştırıldığı, uluslararası proletarya devrimi döneminin başladığı bugün, sendikal tarafsızlıktan söz etmek her zamankinden daha az mümkündür.

Çünkü sendikaların bugün proletaryanın siyasal sınıf

partisine karşı *tarafsız* olmaları, burjuvaziye *bağımlı* ve burjuvazinin bazı partilerine hizmet ediyor olmaları demektir.

Çünkü, sendikalar için işçi devrimine karşı *tarafsız* olmak, burjuva karşı - devrime *yardım ediyor olmak* demektir.

Ya emekle birlikte sermayeye karşı, ya da sermayeyle birlikte emeğe karşı! Ya *devrim* tarafında, ya da karşı - *devrimci* kampta!

Orta yol yoktur!

Bu ilişkide, ilişkinin *biçiminin* kesinlikle önemi yoktur; önemli olan işin özüdür. Bazı sendikaların *biçimsel* olarak *bağımsız* sayılması olgusu kesinlikle anlamsızdır: Aslında böyle olamazlar; kaçınılmaz olarak ya *birine* ya da *ötekine*, savaşılan kampların ya birine, ya ötekine katılacaklardır.

Proleter sınıf mücadelesinin tarihsel gelişimi, yalnızca proletaryanın sendikal tarafsızlığı kollaması ve siyasal örgütlenme ve mücadeleye karşı kayıtsız kalması gerektiği şeklindeki burjuva düzmecelerini çürütmekle kalmadı; ama aynı zamanda sendikalar ile Komünist Partisi arasında *daha da sıkı bir birliği, kapitalizmi aşmak, proletarya diktatörlüğünü kurmak ve komünizme ulaşmak* amacıyla proletaryanın mesleksel ve siyasal mücadeleleri arasında *tam bir organik birliği* kabul ettirdi.

7. SENDİKALARIN YENİ ÖDEVLERİ

Proletaryanın birbuçuk yıldır diktatörlüğünü sürdürdüğü ve ülkenin sosyalist kalkınmasını yerine getirmekte olduğu Sovyet Rusya örneği, proletaryanın devrimle siyasal iktidarı ele geçirmesinden sonra da sendikaların tarihsel görevlerinin sona ermediğini, varlıklarını sürdürdüklerini açıkça göstermiştir. Tersine, proletarya diktatörlüğünün bu geçiş dönemi boyunca -burjuvazinin devrilmesinden komünizme ulaşılmasına dek- sendikalar aynı önemde bir rol oynamaya çağrılıyor. Elbette, bugünkü rolleri, burjuva egemenliği altındakinden ve kapitalist üretim dönemindekenden çok farklıdır. Burada, proletaryanın kapitalist sömürüye karşı örgütleri olmaktan çıkmışlardır; çünkü kapitalistler, prole-

tarya diktatörlüğü düzeninde artık üretimden uzaklaştırılmışlar ya da kesinlikle zararsız kılınmışlardır.

Doğrudan, bu geçici devre boyunca sendikalar yine işçileri savunmayı sürdürecekler ama bunu *grevlerle* değil *Sovyet iktidarının* örgütlü nüfuzuyla yapacaklardır. Proletarya ile birlikte sanki *sendikaların* kendileri, *iktidara gelmişler*, yani hükümetin bir parçası, *Sovyet hükümetinin* organları olmuşlardır.

Bundan böyle, sendikaların bütün ülke ekonomisi için, Sovyet hükümetince oluşturulan plana uyarak, değişik üretim dallarında, işgücünün dağılımının düzenlenmesi ve denetlenmesini örgütlemeleri gerekecektir.

Sendikalar, Sovyet ekonomik kurullarıyla uzlaşmış olarak, çeşitli işletmelerdeki işçilerin çalışma koşulları ve ücretleriyle ilgili sorunları çözecek, aralarında çalışma disiplini sağlayacak en yüksek emek üretkenliği için çalışacaklardır.

Yasaların geliştirilmesi, çalışma saatlerinin saptanması, ücretler, sağlıklı çalışma koşulları, iş kazalarına, hastalığa, yaşlılığa karşı sigorta vb. gibi, bu yasaların uygulanması da, sendikaların diğer önemli görevi olacaktır.

İşçi teknik aydınlarının yetiştirilmesi için genel ve mesleksi eğitimi ilgilendirme görevi de sendikaların olacaktır; bu eğitim olmadan ne üretimin tam düzenlenmesi, ne ulusallaştırılması ve ne de sosyalist çizgide örgütlenmesi düşünülebilir.

Ve hepsinden önemlisi, sendikalar, tam sosyalizasyona erişilinceye kadar sürecek olan işçinin üretimdeki denetimini örgütleme ve Sovyet yönetiminin organları olarak, diğer ekonomik kurullarla elele, ülkenin tüm ekonomik yaşamının ve üretimin örgütlenmesi ve yönetilmesi yükümlülüğünü de üstleneceklerdir.

Sendikalar, siyasal iktidarın proletarya tarafından ele geçirilmesinden sonra, eylemlerinin merkezini ekonomik yaşamın örgütlenmesi alanına kaydıracaklardır. Sendikaların, özel kapitalist tekelden devlet tekeline, bundan da ekonomik yaşamın sosyalist örgütlenmesine ve tam komünizme

geçište, proletaryayı üretimin örgütleyicisi rolüne hazırlamaları gerekecektir.

Sendikalar bu çok önemli ödevlerini yerine getirmeden, *ne işçi devriminin tam ve kalıcı zaferi, ne de komünizme erişmek olanaklıdır*, dersek, bu bir abartma olmayacaktır.

8. SONUÇ

Sendikaların devrimden önce ve devrim sırasında olduğu kadar, daha sonra proletarya diktatörlüğü devrinde de çok önemli ve çok karmaşık işlevleri, Bulgar sendikalarını; geniş işçi kitleleriyle bağlı gerçek *kitle* örgütleri olmaya, *tam* sendikal *birliği* sağlamaya, bu kitleleri, komünizmin düşünceleri ve ruhuyla dolu olarak komünist devrime ve yeni toplumda yaşamın örgütlü kurulması için hazırlamaya zorlamaktadır.

Yolumuz, gerçekten de pürüzsüz bir yol değildir. Hâlâ zorlu birçok sınavla karşı karşıyayız.

Kendimizi gönüllü olarak hizmetine adadığımız davamız, bizden olağanüstü çabalar ve özveriler beklemektedir.

Bundan ötürü, uluslararası proletarya devriminin kaçınılmaz zaferine ve tüm insanlığın bugün yakınımızda *Doğu'da* milyonlarca insanı barındıran geniş Rusya toprağı üzerinde harika mor ışıklarını saçarak yeni bir yaşama çağrı yapan komünizm güneşiyle bir gün aydınlanacağına inanarak bu görevlerimizi bir an bile duraksamadan yerine getirelim.

Komünist Sendika Kıtaplığı, No: 3
Sofya, Şubat 1920
G. Dimitrov

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 5, sayfa: 348 - 370
BKP tarafından 1952 yılında
yayınlanmıştır.

Sendikalar, kapitalizmin en parlak devrinde, üretimdeki işçilerin çıkarlarının kapitalist sistem çerçevesi içinde korunmasını amaçlayan örgütler olarak ortaya çıktılar ve geliştiler.

Önceleri saflarında yalnızca vasıflı işçileri bulundururken, zamanla, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi kitleleri arasında öyle güçlü bir etkinlik kazandılar ki, kendi ülkelerindeki kapitalist üretimde güçlü bir *etmen* durumuna geldiler.

Başlangıçlarında reddedilip hor görülen ve azgınca eziyetlere hedef olan sendikalar gitgide burjuvazi ve onun ideologlarınca bir yandan üretimin düzenli gelişmesi ve gerekli çalışma *barışının ve kararlılığının* sağlanması diğer yandan kapitalist düzenin korunup güçlendirilmesi ve nihayet emek ile sermaye arasındaki ilişkilerin düzenli tutulması için *vazgeçilmez* kurumlar olarak tanındılar.

Kapitalistler, etkili, darkafalı ve genellikle düzenbazlığa açık sendika bürokrasisi aracılığıyla, işçilere verilen sözler ve önemsiz ödünlerle büyük ve güçlü sendikaların uzun süreli toplu sözleşmeler yaparak *ehlileştirdiler*; böylelikle işletmelerinde çalışmanın *normal* sürmesini uzun yıllar boyunca güven altına aldılar, çıkarlarına çok zarar veren sık ve ani grevlere karşı kendilerini koruyarak sendikaları, sömürücü politikalarının dolaylı etkisi altına almayı başardılar.

Sendikalar bu işi o derece ileri götürdüler ki, özellikle İngiltere ve Almanya'da, daha emperyalist savaştan önce, proletarya sınıfı örgütlerinin bütün görünüşünü ve kişiliklerini yitirdiler ve üretimde kapitalist *ruh huzurunu* sağlayan, inanılmaz kazançlarını koruyan bir alete dönüştüler.

Savaş sırasında, bu durumun mantıklı sonucu olarak, ileri kapitalist ülkelerde, anarko - sendikalar kadar (Fransa) burjuva sosyal - reformcularının (Almanya ve Avusturya) etkisinde olan sendikalar da, kendi emperyalistlerine yan çıktılar, onların emperyalist ve saldırgan politikalarına etkin destek sağladılar, dört yıl boyunca proleter kitlelerinin katliamı utancını yaşattılar. Bu kitlelerin temsilcileri ise uluslararası kongre ve konferanslarda «tüm dünya proletaryasının uluslararası dayanışması»na yaşattıkları bu utancı dile getiriyorlardı.

Marx'ın daha 1848'de, Komünist Manifesto'yu yazarken ve daha sonra 1864'de Birinci Enternasyonalin oluşturulması sırasında, sendikaların sosyalizm okulları olarak yükümlülüklerini belirleyerek ve devrimci burjuvazinin o dönemin yerel yönetimlerindeki rolü ile proletaryanınkini karşılaştırarak, sendikaların devrimci yolunu göstermesi de bir işe yaramadı.

Savaş öncesinde ve savaş boyunca Marx'ın devrimci sosyalizmine sadık kalan sosyalistlerin, sendikaların *yoğlaşmasına* ve *orta sınıfı izlemesine* karşı uyarıları da boşunaydı. Bu sendikaların pek çoğu oportünizm batağına öyle derinlemesine batmışlar, tarihsel özel görevlerini anlamaktan öylesine uzak kalmışlardı ki, bu uyarıların hepsine kulaklarını tıkadılar ve önlerinde kendi ülkelerindeki burjuva sınıfların saldırgan politikasının zaferiyle, çalışan sınıfların kitlesel katliamı ve öbür ülkelerdeki ve özellikle sömürgelerdeki proletaryanın sömürülmesi ve ezilmesi pahasına kazanabilecekleri küçük çıkarlardan başka hiçbir şey görmediler.

Ama emperyalist savaş duruma köklü bir değişiklik getirdi. Kapitalist üretim baştan başa altüst oldu. Devalüasyon ve enflasyon yayıldı. Hayat pahalılığı göğşe erdi. Gerçek ücretler sınırsız düştü. Sendikalarca uzun çabalar ve mücadeleler sonucu elde edilen gelişmeler ve reformlar onulmaz yaralar aldı. Hiç değilse savaş öncesi durumu yeniden yaratma yolundaki bütün çabalar boşa çıktı. Geçmişte üretimde başlıca etmenler olan eski sendikaların güçsüzlüğü ve çaresizliği apaçık ortaya çıktı.

Öte yandan, Rus işçilerinin ve köylülerinin zaferle sonuçlanan devrimi, dünyada proletarya devrimi çağını başlattı. Proletarya bütün ülkelerde şu kaçınılmaz ikilemle yüz yüzeydi: Ya ölmekte olan kapitalizmle beraber yok olup gitmek, ya da devrim ve proletarya diktatörlüğüyle kendini komünist çizgide örgütlemek; kapitalistlerin, kapitalist kârın ve işçi sömürüsünün olmadığı yeni bir sanayi yaratmak.

Kapitalist düzen çerçevesi içinde *tedrici* reformlarla işçilere iyi yaşamın garanti edilmesi gerektiği şeklindeki eski sendika öğretisi ve pratiği, *bütünüyle iflâs etti*. Bunlar *gerçekliğini yitirmişti*. Yaşam; *yeni yollar*, yani, Marx'ın haritasını çizdiği ve başlangıçta en çok Rus bolşevikleri ve Sol-Kanat Bulgar sosyalistlerince uzun süre sebatla izlenen yollar getiriyordu.

Bugün, kapitalizmin savunucularının ve onların toplumsal yurtsever ajanlarının, sendikaları, eski dilenci rollerinde tutma ve onları proletarya devriminden, Amsterdam Uluslararası Sendika Federasyonu ve Milletler Cemiyeti'ndeki sözde Uluslararası Emek Bürosu denen kuruluşun ilkeleriyle yollarından saptırmaya çalışma çabaları boşunadır.

Emperyalist Milletler Cemiyeti gibi, Amsterdam Federasyonu da, farklı ülkelerdeki emperyalistlerin betterin betteri iç çelişkileriyle parçalanmıştır ve bu kuruluş, Babil Kulesi efsanesinin herbiri ayrı dillerden konuşan insanların modern bir versiyonunu temsil etmektedir.

İşçikitleleri, sendikalar, muzaffer Rus proletaryasının pratikte gösterdiği gibi, kapitalizmin proletarya diktatörlüğünün kurulması yoluyla kaldırılması için mücadele yolunda durmadan ilerlemekte; Komünist Enternasyonalin ve Moskova'daki Uluslararası Sendika Konseyinin saflarında hızla toplanmakta ve kapitalizme karşı kesin bir saldırı için güçlerini seferber etmektedirler.

Moskova'yla sıkı ilişkilere girmiş ya da girmekte olan bütün sendikalar, işçilerin acımasız kapitalist sömürüye karşı savunulmasını savsaklamadan, çabalarını ve etkinliklerini, ülkelerinin proletarya devrimindeki önemli tarihsel rol-

lerini yerine getirmek için, devrimci sınıf mücadelesinde ve bunun hazırlığında *odaklaştırıyolar*.

Taşıma işçileri sendikalarının, kitlelerince yapılan işin *niteliğinden* ötürü, en önemli ve ağır işi görmeleri gerekeceğini söylemeye bile gerek yoktur.

Amerikalı bir komünist, geçenlerde, haklı olarak şöyle demişti: «Taşıma ve maden işçileri devrimi seçtikleri an, ABD'de proletarya diktatörlüğünün zaferini göreceğiz.»

Bulgar taşımacılık proletaryasının, ülkemizde proletarya devriminin gerçekleşmesi için bu denli belirleyici olan rolünü yerine getirmeyi *reddedeceğinden* korkmamız için hiç bir gerekçemiz yoktur. Geçen Ocak ve Şubat aylarındaki olaylarda kazandıkları acı deney ve alınan değerli dersler, onların ülkemizde proletarya diktatörlüğü için devrimci sınıf mücadelesinin ön saflarında olacağının güvencesidir.

Herşey bir yana, taşıma proletaryasının bu tarihsel anda Taşıma İşçileri Sendikası'nın saflarında ve komünizm bayrağı altında bütünleşmesi, onların büyük ödevlerinin ve sorumluluklarının tam bilincinde olduğunu çok iyi göstermektedir.

«Transport», No. 1
20 Aralık
İmza: G. Dimltrov

G. Dimltrov, Eserler
cilt: 5, sayfa: 554 - 559
BKP tarafından 1952 yılında
yayınlanmıştır.

ULUSLARARASI KIZIL SENDİKALAR KONSEYİ ADINA BÜTÜN RUS SENDİKALARI DÖRDÜNCÜ KONGRESİNE SESLENİŞ

17 Mayıs 1921

Rusça konuşmadığımdan dolayı çok üzgünüm; ama Bulgarca söyleyeceklerimin özünü anlayacağınızı umuyorum. Sizi Uluslararası Sendika Konseyi adına seslenirken, aynı zamanda, sizi mesleki bakımdan örgütlenmiş devrimci Bulgar Proletaryası ve diğer Balkan ülkeleri proletaryası adına selamlamaktan mutluyum.

Siz kahraman Rus proletaryasının devrimcilerine; Avrupa ve Amerika'nın devrimci işçileri gibi, Balkan işçilerinin de Rus proletaryasının çizdiği yolda, dünya ölçeğinde proletarya diktatörlüğünü kurmak için uzlaşmaz ve yumuşamaz mücadele yolunda ilerlediğine dair güvence verebilirim. Bütün ülkelerde, devrimci proletarya, burjuvazinin korkunç terörüne ve acımasız baskısına karşın, güçlerini topluyor ve 1917 Ekiminde Rus proletaryasının yaptığını kendi burjuvazisine yapmaya hazırlanıyor.

Bulgaristan'da ve diğer Balkan ülkelerinde sendikalar, proletaryanın devrimci sınıf mücadelesinin organlarıdır. Bu organlar, barışçı sendikal mücadele döneminin kesinlikle sona erdiğini ve kapitalist dünyada varolan büyük ve başa çıkılmaz bunalımda sendikaların yakın görevinin *siyasal* iktidarı ve bütün üretim araçlarını ele geçirmek olduğunu kabul etmektedirler. Şimdi bütün dünyadaki sendikal hareketlerde görülen Amsterdam - Moskova düellosu, Moskova'nın tam zaferiyle Balkan ülkelerinde ve Bulgaristan'da sona ermiştir. Aynı şey yakında Avrupa ve Amerika'da olacaktır.

Rus deneyinden biliyoruz ki, ilk görevimiz menşeviklerin, bütün sosyalist hainlerin ve onların kalesi olan Amsterdam Federasyonunun etkisini olduğu gibi yoketmektir; çünkü İngiltere, Almanya, İtalya, Fransa ve sınai bakımdan en

gelişmiş olan Amerika'da proletaryanın hâlâ kapitalistlerin egemenliği altında bulunması olgusu, ancak sarı liderlerin hain politikası ve sendika bürokrasisinin oportünizmiyle açıklanabilir. Bütün dünyadaki burjuvazi ve menşevikler, her zaman, Rusya'nın barbar, uygarlaşmamış bir ülke olduğunu, hiçbir şey beceremeyeceğini söyler dururlar. Oysa, uygar Avrupa proletaryası, kendini sermayenin egemenliğinden nasıl kurtaracağını sizden, Rusya proletaryasından öğrenmeli; Rus yolunda eyleme geçmelidir. Biz de her zaman, büyük deneyimimizden ders alıyoruz. Bu deneyim bize, herşeyden önce komünizm ruhuyla ve Komünist Partisi'yle omuz omuza yürüyen sendikalar olmaksızın, proletarya devriminin tam zaferinin olanaksız bulunduğunu, özgün ve gerçek proletarya diktatörlüğü olamayacağını, üretimin sosyalist örgütlenmesinin ve komünist toplumun yaratılmasının düşünülemeyeceğini öğretiyor.

Sendikaları kapitalist sömürüye karşı mücadele veren örgütler olarak iyi tanıyoruz; bunu hem büyük öğretmenlerimiz Marx'ın ve Engels'in öğretilerinden hem de kendi deneyimlerimizden biliyoruz. Ama teorik araştırmalarında, sendikaların proletarya diktatörlüğünün geçiş döneminde kesin rolünü ve görevlerini o zaman henüz belirleyecek durumda olmayan öğretmenlerimiz Komünist Manifesto'sunda ve öbür eserlerinde ne yapmamız gerektiği konusunda bilgi vermemişlerdir; bunu şimdi, sizin deneyimlerinizden, bu geçiş döneminde sendikaların pratik eylemlerinde kullanmış olduğunuz somut yöntemlerden öğreniyoruz. Rus proletaryası, işitilmemiş acılar yaşadı ve hâlâ yaşıyor; yalnızca kendisi için değil, bütün dünya proletarya devrimi için sayısız özverilerde bulundu. Acılarınız ve özverileriniz boşuna olmayacaktır. Hayırlı sonuçları, daha şimdiden bütün kapitalist dünyayı sarsan büyük kavgada duyuluyor; bunun en önemli örneklerinden biri İngiliz madencilerinin büyük mücadelesidir.

Moskova, bütün dünyada proletaryanın mücadelesinin kutup yıldızıdır. Moskova kapitalist dünyadaki kurşun işlemez karanlığı dağıtan güneştir. Moskova, uluslararası prole-

tarya devriminin tam zaferinin gerekli ve kaçınılmaz koşulu-
nu yerine getirebilmek için sendikaların uluslararası çapta
önderliğini yapmayı gururla ve haklı olarak üstlenmiştir.
Rus proletaryasının şehit düşmüş sayısız savaşçıları önünde
saygıyla eğilerek şöyle haykırıyoruz: Çok yaşa Rus sendikal
hareketi! Çok yaşasın onun Dördüncü Sendika Kongresinde-
ki temsilcileri! Çok yaşa Rus sendikal hareketinin ruhu, Rus
Komünist Partisi! Çok yaşa Komünist Enternasyonal ve
onun sağkolu, Kızıl Sendika Enternasyonal!

Dördüncü Bütün Rusya Sendikalar
Kongresi Bütün Rusya Merkez
Sendika Konseyi İşçi
Basımevi, 1922

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 6, sayfa: 3 - 6
BKP tarafından 1954 yılında
yayınlanmıştır.

I

Balkanlar; Avrupa ve Asya arasında köprü olma özel durumundan ötürü uzun süredir birinin başını İngiltere'nin, diğerinin başını Almanya'nın çektiği iki emperyalist blok arasındaki mücadelenin savaş alanı olmuştur.

Bu iki blok, Balkan Yarımadasını emperyalist politikalarının amaçları uğruna kullanmak için uzun yıllar ellerinden geleni yapmışlardır. Sermayelerini yatırmak, mallarını pazarlamak, hammadde elde etmek ve hepsinden önemlisi, Doğu ile Batı arasındaki bu elverişli koridoru ele geçirmek için mücadele edip durmuşlardır.

Bu mücadele boyunca ve onun doğrudan etkisi altında, farklı Balkan devletleri ortaya çıktı; Yunanistan, Romanya, Sırbistan (şimdi Yugoslavya) ve Bulgaristan. Bunlar birbiri ardından eski feodal Osmanlı İmparatorluğu'ndan koptular; ama etnografik ve siyasal farklarına karşın, ekonomik bir bölge oluşturmaya devam ediyorlar.

Balkan ülkeleri, kendilerini resmen bağımsız saymalarına karşın, gerçekte, doğuşlarından bu yana bütünüyle Avrupa kapitalizmine bağımlıdırlar ve bu, ilerdeki ekonomik gelişmelerini kesinlikle etkilemektedir, etkileyecektir.

Aslında küçük çiftliklere sahip tarım ülkeleri olduklarından, kısa sürede kapitalist üretim tarzına ve yasalarına kapıldılar. Balkan devletleri 1914'de Balkanlarda sanayideki bütün sermayenin yüzde altmışını oluşturan Avrupa sermayesinin etkisiyle, oldukça hızlı bir sanayileşme sürecine girdiler. Avrupa sermayesi, sözgelimi şeker, tütün, demir, kömür madenciliği, petrol gibi tarımla doğrudan bağlantılı, kendisini hiç bir yolda tehdit edemeyecek, Avrupa sanayii için gerekli hammadde ve yarı işlenmiş mallar üretecek dal-

larının yaratılmasına izin verdi. 1900 - 1910 yılları arası, Balkanlarda sanayinin gelişmesi açısından özellikle karakteristik bir dönemdir. Bu dönemde sınai girişimlerin sayıca artışı şöyledir: Bulgaristan'da yüzde 115, Romanya'da yüzde 100, Sırbistan'da yüzde 90 ve Yunanistan'da yüzde 75. 1912 - 1913'deki Balkan Savaşları, Balkanların bu hızlı kapitalist kalkınmasını yavaşlattı; 1914, 1918 Emperyalist Savaşı ise, kalkınmakta olan Balkanlar sanayiine ağır ve onarılamaz bir darbe indirerek bu kalkınmayı bütünüyle durdurdu.

Günümüz dünya ekonomik bunalımı Balkanlarda daha da şiddetle hissediliyor. Balkan devletleri, yalnızca az kalkınmış sanayilere ve altüst olmuş ekonomilere sahip olması bakımından, kapitalizmin genel olarak tutulduğu hastalığa, yakalanmıştır. Eski Avusturya - Macaristan İmparatorluğundan önemli sanayi bölgeleri elde etmiş olan Sırbistan ve Romanya'nın yüzölçümelerini genişletmeleri, bütün Balkan ülkelerinin ortak durumunu düzeltmek bir yana, kendi durumlarını zorlaştırıyor, giderek daha da çetinleştirip kritikleştiriyor.

Savaş sonrası sırtlarına milyonlarca Levayı bulan borçlar binen Balkan devletlerinin umutları da altüst oldu ve üretimleri bütünüyle durdu. Hayat pahalılığı ve enflasyon hâlâ Avrupa'nın kapitalist ülkelerinden daha etkileyicidir. Savaş öncesi günlerdekine oranla, gerçek ücretler yüzde 60 - 70 düştü. İşsizlik gün geçtikçe artıyor, emek sömürüsü her gün büyüyor. Savaş sırasında bankalarda, anonim şirketlerde ve tek tek kapitalistlerde biriken sermaye, başlıca temel geçim maddelerinin spekülasyonunda kullanılıyor; çünkü bu, çalışan kitleleri aç bırakma pahasına da olsa, kolay ve büyük kazançlar getiriyor. Ama bütün bunlar yalnızca ekonomik çöküntüyü artırmaya ve bunalımı şiddetlendirmeye yol açıyor. Köhne kapitalist düzenin sınırları içinde Balkan devletlerinin savaştan yıkılmış ekonomilerini canlandırma umudu olamaz.

II

Balkanlarda sendikal hareket, kapitalizmin gelişmesine

bağlı olarak daha çok yenidir. Bir kitle hareketi olarak ancak yirmi yıllık bir geçmişe sahiptir.

Balkan devletlerinde sendikalar, sosyalist partilerin dolaysız etkisinde ve önderliğinde, burjuvaziye karşı proletaryanın sınıf mücadelesi doruğunda iken kurulmuşlardır ve kendilerini her zaman, proletaryanın kurtuluş için sınıf mücadelesinin organları olarak görmüşlerdir. Doğuşlarından başlayarak Avrupa proletaryasının yüzyıllık deneyiminden yararlanma fırsatını bulmuşlar, Avrupa devletlerindeki sendikal harekette görülen sayısız yanlışlardan ve safsatalardan kaçınmışlardır.

Öte yandan, kesinlikle Balkanlarda kapitalizmin son yıllarındaki gelişmesinden ve sendikaların sosyalist partilerin etkisinde olmasından ötürü, örneğin İngiliz ya da Amerikalı işçiler modelinde bir emek aristokrasisi oluşturulması olanaksızdı; Avrupa ve Amerika'daki eski sendikalarda gördüğümüz proletaryanın devrimci davasına hesapsız zarar veren tutucu ve gerici bir sendika bürokrasisi yaratmak da olanaksızdı.

Bu, Balkan devletlerinde sarı sendikalar oluşturma çabalarının neden başarısız kaldığını, sendika hareketinin proletaryanın sınıf mücadelesinde neden başlı başına bir *etmen* olduğunu ve, tekrar ediyorum, neden Balkan sendikalarının proletarya partileriyle ideolojik ve örgütsel bağları bulunduğunu ve onların siyasal önderliğini kabullendiğini de açıklamaktadır. Aynı zamanda anarşizmin ve sendikalizmin Balkan işçi kitleleri arasında neden yerleşemediği gerçeğine de bir açıklama getirebilmektedir. :

İşçi hareketinde oportünizmle ve benzeri akımlarla uzun ve uzlaşmaz mücadele dolayısıyla, erkenden, önce Bulgaristan'da, sonra diğer Balkan ülkelerinde büyük sebatla sürdürülen bir mücadele başladı; Balkanlarda sendikal hareket, bugün kapitalizmin yıkılması ve proletarya diktatörlüğünün kurulması adına geniş proleter kitleleri kucaklamaktadır. Balkanlardaki sendikal hareket sarı ve tarafsız örgütlerin kalıntılarını temizlemiş, komünist partilerin siyasal önderliğinde birleşik bir hareket olmuştur.

Artık Bulgaristan'da yabancı etkisinde hiçbir sendika yoktur. Sendikalarda örgütlenen bütün proletarya, Bulgar Komünist Partisi'nin denenmiş ve sağlam önderliğinde birleşmiştir ve ilerlemektedir.

Yugoslavya'da, Krotya ve Slovenya'daki sendikal örgütlerde kendilerini kabul ettirmiş sosyalist yurtseverler, şimdi başarı ardına başarı ekliyorlar ve sendikal hareketin Yugoslav Komünist Partisi'nin önderliğinde bir sendika federasyonunda birleşmesi süreci gerçekleşme noktasına yaklaşıyor.

Romanya'da amaçları bakımından eski kaypak Sosyalist Partiyi aşmış bulunan sendikalar, Komünist Parti'nin kuruluşundan sonra, onun yanında yerlerini kararlı olarak almış bulunmaktadır.

Yunanistan'da, proletaryanın tek ciddi meslek örgütü olan Genel Sendika Birliği, Komünist Parti'nin bayrağı altında ilerlerken, Yunan burjuvazisinin kendi siyasal amaçları için kullandığı sarı sendikalar bütünüyle dağılmıştır ve proletaryanın bütün sağlıklı ögeleri, Genel Sendika Birliği'nin saflarında hızla yerlerini almaktadırlar.

Bugün Balkanlar'da sendikalarda örgütlenmiş 150.000'i aşkın bir işçi ordusu vardır; bu ordu günden güne büyüyor ve güvenle söylenebilir ki, uluslararası proletarya devrimine engel olması şöyle dursun, günümüzde sendikaların tek görevinin; proletaryanın diktatörlüğü için, onun kuruluşu, sağlamlığı için savaşmak ve sonunda komünizme ulaşmak olduğunu bilerek ön saflarda çarpışıyor.

III

Savaşın hemen başlangıcında, 1914'de, Balkan devletlerinin sendikaları şimdi Amsterdam Federasyonu denilen Uluslararası Sendika Birliğinden koptular. Kendi ülkelerinde savaşa kesinlikle karşı çıkarak uluslararası proletarya dayanışması ruhuyla dopdolu, Legien, Jouhaux, Appleton, Gompers ve başka birçok liderin uluslararası sendikal harekete ihanetlerine yakınlık duymadılar ve dahası, emperyalist burjuvazinin bu uşaklarına karşı mücadele vermeyi görev bildi-

ler. Komünist Enternasyonal'in bayrağı altında sendika örgütlerinin yeni bir uluslararası merkezini yaratma girişimleri. Moskova'da ele alınınca, Balkan devletlerindeki sendikalar bu ifadede kendi istek ve amaçlarını gördüler ve orada oluşan Sendika Konseyine ilk onlar katıldılar. Balkan sendikaları, bundan başka, Uluslararası Konseyin görevlerini kolaylaştırmak için, Kasım 1920'deki Sofya Konferanslarında, görevi Uluslararası Konseyin Balkanlardaki organı olmak olan Balkan Sekreterliğini oluşturdular.

Balkan ülkelerinde *Amsterdam'a karşı* ve *Moskova için* propaganda o kadar kuvvetli, işçi kitleleri arasındaki etkisi o kadar büyüktür ki, Amsterdam Federasyonuna üyelik, işçiler arasında *utanç verici bir suç* sayılmaktadır. Bulgaristan'da Sağ-Kanat Sosyalistlerinin (menşevikler) etkisinde ve Amsterdam'la ilişkili olan önemsiz sendika grupları, Federasyondan koptuklarından onun hain politikasını lanetlediklerinden ve Komünist Parti bünyesindeki sendikalara katıldıklarından bu yana henüz çok zaman olmadı. Amsterdam Federasyonuna bağlı uluslararası sendika sekreterlikleriyle hâlâ belirli bir ilişkiyi sürdüren birkaç Yugoslav ve Romen sendikası da Federasyondan ayrıldılar; bununla birlikte onların ilişkisi bir çok durumda yalnızca biçimseldi.

Balkanlarda'ki birleşmiş proletarya, kararlı olarak bütününüyle *Amsterdam'a karşı* ve *Moskova'dan yanadır*; mücadelesini Komünist Enternasyonal bayrağı altında yürütmekte ve başlayan uluslararası proletarya devrimi döneminde, sendikaların uluslararası birleşmesinin, Moskova için, Amsterdam'a karşı sloganının ışığında uluslararası sendikal hareketteki anarşizm ve sendikalizm gibi zararlı safsatalara olduğu kadar, hainliğe karşı yürütülecek büyük mücadeleyle gerçekleşeceği görüşündedir.

Balkan sendikaları, yaklaşmakta olan Moskova Uluslararası Sendika Kongresinde etkin rol oynayacaklardır. Bu kongrenin gerçek anlamda devrimci uluslararası sendika merkezini oluşturacağı, *proletarya diktatörlüğü için mücadele temelinde* ve *Komünist Enternasyonal'in siyasal önderliğinde uluslararası proletarya devriminin gerçek karargâhı*

**olarak özel yükümlölüklerini yerine getireceği inancındadır-
lar.**

**Not : 4,1 milyon nüfuslu Bulgaristan'da 40.000; 5,5 milyon nüfus-
lu Yunanistan'da 35.000; 13 milyon nüfuslu Yugoslavya'da 180.000 ve
14 milyon nüfuslu Romanya'da 175.000 sendika üyesi vardır.**

**Mezdunarodnoe Raboçe Dvizhenie
Moskova, No. 4-5 Nisan-Haziran 1921
İmza : G. Dimitrov**

**G. Dimitrov, Esêrler
cilt : 6, sayfa : 20-27
BKP tarafından 1953 yılında
yayınlanmıştır.**

ULUSLARARASI KIZIL SENDİKA HAFTASI ARIFESİNDE

27 Kasım 1921'de Sofya Rönesans Tiyatrosu'ndaki Konuşma

İşçi hareketinin sevilen önderinin görünmesi büyük coşkunluk yarattı. İşçiler onu kürsüye omuzlarda taşıdılar. Binlerce dinleyici onu ayakta, uzun uzun ve coşkuyla alkışladı. Coşkun dinleyici topluluğu Kızıl Ordu Marşını söylemeye başladı ve tiyatro binlerce kişinin söylediği marşla çınladı.

Yoldaşlar!

Büyük kapitalist devletlerde işçilerin ivedi mesleki çıkarlarının savunulması için doğan ve geliştirilen örgütler olan sendikalar, sosyalist yurtseverlerin ve sendika bürokratlarının eylemleriyle, emperyalist savaş dönemi boyunca kardeşler arasındaki savaşın uzatılmasına alet oldular. Bir «iç barış» önerildi; ve proletarya, «anayurdunun» zaferinin kendi refahı için de parlak umutlar yaratacağı düşüncesine kapıldı.

Emperyalist savaş sona erdi; ama proletarya tüm ülkelerde *eşi görülmemiş ekonomik çöküntü* ve onun sonuçlarıyla *yüzyüze* geldi: Roket gibi fırlayan hayat pahalılığı, yıkıcı enflasyon ve işsiz kitleler. Rus işçi - köylü devriminin zaferi sonrası, 1917 - 1918'de kapitalist dünyanın kapıldığı panik, kolayca açıklanabilir. Tüm Avrupa ardarda gelen savaşların ağırlığı, Sovyet Rusya'nın *ürkütücü gücü* ve etkisi altında titriyordu. O anda proletarya sınıfının zaferi, belki de biraz çaba ve özverilerle gerçekleşebilirdi. Almanya ve Avusturya'da iktidar gerçekten proletaryanın elindeydi. Fakat sendikaları milyonlarca üyesiyle birlikte, iflas etmiş kapitalizmi onarabilmek için bir alet olarak kullanan sosyalist hainlerce ve sendika bürokratlarınca burjuvazi kurtarıldı.

Burjuvazi kendini topladı ve önce devrimci proletar-

yanın saldırılarına karşı direnmenin, sonra da *devrimci işçi hareketine karşı* ve uluslararası devrimin sürükleyicisi *Sovyet Rusya'ya karşı* bir saldırının hazırlığına başladı. Sermaye, bugün, her yerde saldırıdadır. Ücretleri azaltma, iş gününü uzatma, işçilerin geçmişte kazandıkları hakları geri alma, işçi liderlerini ve militanlarını katlederek ve işçi örgütlerini dağıtarak bu örgütleri yoketme saldırısındadır. Ve bütün bunların yanısıra Amsterdam Sendika Federasyonunda toplanmış olan sosyalist yurtseverler ve sendika bürokratları, bugün bile, burjuvaziyle işbirliğini ona her zamankinden daha da sadık olarak sürdürmektedirler.

Bu durumda, bütün ülkeler işçilerinin *Rus kıızl sendikalarının Kızıl Sendika Enternasyonalini kurma inisiyatifine* gösterdikleri coşku ve Enternasyonalin yalnızca bir yılda saf-larına bütün uluslardan ve kapitalizmin ayak bastığı her yerden yaklaşık 20 milyon sendikalı işçi toplamayı başarması anlaşılabilir olmaktadır.

Amsterdam'la Moskova arasındaki mücadele, 1921'de dünya çapında işçi hareketinin en anlamlı olgusudur. Amsterdam, her geçen gün ihanetinden ve silinemeyecek utan-cından dolayı kaybediyor, oysa Moskova, her gün daha çok yandaş kazanıyor; çünkü uluslararası proleter devriminin merkezidir.

Kızıl Sendika Enternasyonalinin birinci kongresi, bütün ülkelerdeki sendikalı işçiler için bir eylem programı hazırladı. Sendika hareketinde ulusal ayrılıkçılığa, burjuvaziyle sınıfsal işbirliğine ve uzlaşmaya karşı çalışmak yanında, eski sendikalarda kalmak ve onları devrimcileştirmeye çalış-mak gerektiği de kesinlikle ortaya çıktı.

Öte yandan, Kongre, proletaryanın yavaş yavaş yokedil-mesini önlemek için sendikaların mücadelesinin enternasyo-nelleştirilmesi sloganını ortaya attı; işçilerin çıkarlarını ko-rumak için ve kapitalizme karşı, bütün ülkelerde birleşik proletarya cephesi sloganını haykırdı. Burjuvazinin, bütün gü-cünü, kendisini tehdit eden tehlikeye karşı topladığı bugün-lerde, Amsterdam Federasyonu'nun ve İkinci Enternasyona-lin hainleri, yalnızca Moskova'dan yana çıktıkları için bütün

sektörleri ve sendikaları kovarak proletaryanın cephesini bir daha parçalıyorlar. Şu anda, bütün ülkelerde ve tüm dünyada, birinci zorunluluk *proletarya birleşik cephesinin kurulmasıdır*. Rus Devrimi, 1918'de, Avrupa devrimi halinde gelişemedi; ama devrim kıvılcımının Avrupa'ya sıçradığını, kapitalizmin ürünü olan dünya çapındaki kötü durumdan kurtulmanın biricik yolunun devrim olduğunu bugün bile güvenle söyleyebiliriz. Bugün kapitalist dünya bir kargaşa içindedir. Alman markının devalüasyonu, Alman işçisinin ucuz emeği ve çok sömürülmesi yüzünden, Almanya, Alman ekonomisinin geleceğini temsil eden herşeyin sudan ucuz satıldığı bir açık pazar durumuna gelmiştir. Bunalım, muzaffer uluslarda da had safhaya gelmiştir. Ucuz Alman malları İngiltere'de, Amerika'da ve diğer yerlerde işsizliği artırmaktadır. Paralarının değeri düşmüş olan ülkeler sanayileri için gerekli hammaddeleri ve öbür ülkelerden ihtiyaç duydukları şeyleri satınalabilecek güçte değildirler; öte yandan, paralarının değeri yüksek ülkelere, pahalı ürünlerini kaldıracabilecek güçte pazarlar bulamamaktadırlar. Gittikçe artan pazar ihtiyacı emperyalist devletleri *yeni çıkmazlara* itmektedir. Bugün dünyanın neresine bakarsanız bakınız, yalnızca yeni savaş nedenleri görürsünüz. Büyük emperyalist haydutlar, birbirlerine saldırmaya bugün bile hazırdırlar ve dünyamız daha da kötü bir savaş tehlikesiyle her an karşı karşıyadır.

Bununla birlikte burjuvazi, çıkarları böylesine bölünse de, ülkelerindeki proletaryaya ve uluslararası devrimin odağı ve kalesi Sovyet Rusya'ya karşı birleşmiştir. Bugün, eskiden yükselen devrim dalgası karşısında paniğe kapılmış olanların, şimdi bolşevizmin ve izlenen ekonomi politikasının iflasından ağızbirliğiyle söz etiklerini gözlemliyoruz. Gerçekten, Sovyet Rusya soyutlanmanın baskısı altında, ekonomi politikasının çizgisini değiştirmeye zorlanmaktadır. Rus halkının bu yalnızlığı, ileri kapitalist uluslarda devrimin sosyalist yurtseverler yüzünden gecikmesinin bir sonucu olarak, devrimden bu yana sürmektedir. Ama bugün Rusya'da yönetimde bulunan burjuvazi değildir; güçlü, akıllı ve uzak gö-

rüşlü Komünist Partisinin önderliğinde işçiler ve köylülerdir.

Orada bir proletarya diktatörlüğünüz vardır.

İşçilerin ve yoksul köylülerin Sovyet hükümeti, ulaşım hizmetlerini, dış ticareti, ağır sanayii ve nihayet önemli olarak Rus halkının güçlü silahlı kuvvetini, muzaffer Kızıl Ordu'yu elinde tutmaktadır. Tarihsel açıdan garip olmasına karşın, sonuç şudur: İktidarı ele geçirmiş ve diktatörlüğünü yürütmekte olan proletarya, şimdi, bir geçiş döneminde, burjuvazinin hizmetinde yüzyıllarca çalışmak zorunda kaldığı geçmişin acısını çıkarmak için burjuvaziye hizmetine almaya zorlanmıştır!.

Bugün Rus halkının sıkıntı çektiği, çok sıkıntı çektiği doğrudur. Rus proletaryası özgürlüğünü kazanmıştır; ama bugünkü geçiş döneminde, özgürlüğünün tadını çıkarmamaya, her şeyini gözden çıkarmaya zorlanmaktadır. Ellerindekini gerçekten harcamayan, ama ülkelerinin ve emeklerinin gururlu sahipleri olan ve öbür ülkelerdeki proletaryanın zaferini bekleyen *sendikalı Rus işçilerini* görmelisiniz; zor görevlerinde son işçisine kadar sebatla duran *Rus Komünist Partisi*'ni, ve son olarak, tarihte benzeri görülmemiş Rus Kızıl Ordusunu görmelisiniz, ki Rus Sovyet Cumhuriyeti'nin kendi başına dimdik durduğunu, ama aynı zamanda Rus proletaryasının çektiği acıların büyük sorumluluğunun öbür ülkelerin, özellikle kalkınmış ulusların proletaryasının omuzlarında olduğunu kavradığını da anlayasınız.

Bugün proletaryanın karşısındaki birincil görev, devrimci birleşik cepheyi oluşturmaktır; böylelikle sermayenin saldırılarına yalnız dayanmakla kalınmaz, ama aynı zamanda ona karşı başarılı bir saldırıya da geçilir.

Uluslararası Kızıl Sendika Haftasının ödevi kesinlikle budur.

Kapitalist ülkelerdeki büyük sendikalar, devrim bayrağı altında toplanmadıkça, bu ülkelerde toplumsal devrimin zaferi ve sosyalist ekonominin yaratılması düşünülemez. Biz bu bakımdan daha talihliyiz. Bulgar proletaryasının en bilinçli kesimi devrim ve komünizm bayrağı altında ilerlemek-

tedir. Ama sendikalarımız, *Bulgar işçi sınıfının büyük kitlelerini hâlâ kucaklamıyor*. Oysa sendikalarımız Bulgaristan'da devrimin zaferi için gerekli büyük gücü ortaya koyabilirler. İşçi yüreğinin çarptığı her yerde bütün işçileri devrimci sendikaların saflarında toplamak, insanlığı kapitalizmin ağırlığı altında yokolmaktan kurtarmak ve komünizmin zaferi, çalışan bütün insanlığın mutluluğu için çabalarımızı sürdürelim; *içinde bulunduğumuz anda birincil görevimiz budur*. (Uzun ve coşkun alkışlar).

Rabotniçeski Vestnik, No. 124
28 Kasım 1921
(Bu konuşmanın basitleştirilmiş
şekil dergide yayınlandı)

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 6, sayfa: 101 - 106
BKP tarafından 1953 yılında
yayınlanmıştır.

İKİNCİ PROFİTERN KONGRESİNİN ONUNCU OTURUMUNDAKİ BİLDİRİ

29 Kasım 1922

Tezlerin ana ilkelerinde tümüyle anlaşıyoruz. Gerçekte belirli değişiklikler gereklidir; fakat, bunların bir komitede yapılması daha iyidir.

Bununla birlikte, Bulgar delegasyonu, bu tezlerde, sendikal hareketin şu andaki aşamasında üretim birliklerini Birleşik Genel Sendikanın bölümleri haline çevirmenin yalnızca zamansız değil, son derece zararlı da olduğunu daha çok vurgulanmasını zorunlu saymaktadır. Üretimin her dalında, üretim birliklerinin işçi çıkarları uğruna ve kapitalizmin saldırılarının savuşturulması için oldukça farklı koşullarda verdiği yoğun mücadele sürmektedir; ve şimdi baş ve ivedi görev, direnmeyi örgütlemek ve onları reformistlerin etki ve önderliğinden kurtarmak için, kitleleri üretim dallarında toplamaktır.

İkinci olarak, sendikaların yükümlülüklerine ve sınıf mücadelesinin bugünkü koşullarına artık uymayan federalizm, sendika hareketinde modası geçmiş bir örgütlenme biçimi olarak daha kesin kınanmalıdır.

Fransa, İspanya ve İtalya'da geleneksel federalizmin bir hamlede, kongrenin bir kararıyla merkeziyetçiliğe dönüştürülemeyeceği besbellidir. Böyle hayallere kimse kapılmamalıdır; tersine, merkezileşme için zor ve yöntemli çalışma gereklidir; yani bütün ülkelerde sendika hareketinin örgütsel biçimleri proletaryanın devrimci mücadelesinin günümüzdeki koşullarına ve gereklerine uydurulmalıdır.

Profintern'e bağlı olanlar; proletaryanın bu ortamda merkezileşmiş sermayeyle ancak elinde merkezileşmiş kitle-sel üretim sendikaları olursa savaşabileceğini zaten çok önce anlamalıydılar.

İtalyan 'Yoldaş Vecchi'nin merkeziyetçiliğe yönelttiği itirazlar ancak mekanik ve bürokratik merkeziyetçilik açısından belirli önem taşır. Ama hiçbir komünist bu çeşit bir mekanik ve bürokratik merkeziyetçiliği desteklemez. Yoldaş Vecchi'nin itirazları, bütün ülkeler proletaryasının yürüttüğü sınıf mücadelesinin belirli aşamasında kaçınılmaz tarihsel zorunluluk ve onun zaferi için ön koşul olarak proleter merkeziyetçiliğe karşı değildir.

Bulgar delegasyonu -üçüncü olarak- danışma ve *bağlantı* ile ilgili maddenin daha ayrıntılı hazırlanmasını istemektedir. Tam yetkili Profintern Bürosu'nun, örgütleriyle ve üyeleriyle sürekli ve canlı ilişkide bulunup devrimci sendikaların etkinliklerine ve mücadelelerine uluslararası ölçüde kılavuzluk etmesini sağlayacak gerekli organ ve fonlar belirlenmelidir.

Bulgar delegasyonu, ayrıca, tezlere Balkanlarla ilgili aşağıda verilen özel bir paragrafın eklenmesini önermektedir:

Balkanlarda, sendika hareketinin birleşip Profintern'e katıldığı Bulgaristan dışında, sendika hareketinde birliğin yeniden sağlanması için çalışmanın yenilenmesi yakındır. Özellikle Yugoslavya ve Romanya'da 1920 ve 1921'de bozguna uğratılan devrimci sendikaların eski durumlarına getirilmesini en zor koşullarda -reformistlerin şiddetli tepkisi, öfkeli direnci ve soğuk terör* karşısında- başarmak gerekecektir. Yenilenen sendikalar, işçi kitlelerini günlük çıkarları için enerjik bir mücadele temelinde ne kadar çok toplayabilirlerse, bu zorlukların üstesinden de o kadar çabuk gelinecektir.

Emek Konfederasyonu'nun, Profintern'in siyasal programını hemen hemen benimsediği Yunanistan'da, Profintern taraftarlarının görevi; bazı sendikalar üzerinde hâlâ etkinliklerini sürdürüp onları ardından sürükleyen bir avuç sarı milliyetçi liderin ihanet politikalarına karşı şiddetle mücadele vermektedir. Herşeyden önce dok işçilerinin ve gemicilerin örgütünü onların elinden almak ve onları Emek Konfederasyonu'na katmak zorunludur.

* «white terror» (Türkçe - çn.)

İşçilerin başlıca milliyetçi sendikalarda (Türk, Rum ve Ermeni) örgütlendiği Türkiye’de, Profintern’e bağlı olanların başlıca görevi, bu sendikaları milliyetçilik gözönüne alınmadan ve sınıf mücadelesi temelinde, üretim dallarındaki genel sendikalarda örgütlemeye çalışmaktır.

Balkan devletleri arasında varolan yakın karşılıklı ekonomik ve siyasal bağımlılık, Balkanlardaki proletaryanın mücadelesinde kazanılacak başarı, en başta bütün balkan ülkelerindeki sendikaların birleşik eylemine bağlıdır. Dolayısıyla, Balkanlar’daki Profintern taraftarlarının en önemli görevlerinden biri, böylesine bir birleşik eylem olanağını yaratmaktır; sonra bu da Profintern’in bir şubesini oluşturacak olan bir Balkan Sendikalar Federasyonu biçiminde örgütlenmelidir.

İkinci Uluslararası Kızıl
Sendikal Kongresi Bülteni
Moskova, 1922

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 6, sayfa: 409 - 412
BKP tarafından 1953 yılında
yayınlanmıştır.

Avrupa savaşının arifesinde bile, dünyanın kilit ülkelerinde proletaryanın birliği tamamlanmış değildir. İkinci Sosyalist Enternasyonal ve Sendika Enternasyonalı gerek reformist politikaları gerek sınıf uzlaşmacılığı taktikleri, gerekse milliyetçi ideolojilerinden dolayı, ne tek tek ülkelerde ne de uluslararası planda, kapitalizme karşı birleşik işçi cephesini oluşturma yeteneğine sahiptirler.

Bununla birlikte, bu iki uluslararası proletarya örgütüyle ilişkili sendika ve partilerin kadroları ve liderleri, emperyalist savaşın ilanında ve bütün bu savaş boyunca, *içbarış* denen olayı ortaya atıp gerçekleştirerek, yani kendi ülkelerinin burjuvazisiyle yandaş olup önderlik ettikleri örgütleri *kapitalist anayurdun* savunulması hizmetine vererek, sonunda işçi kitlelerinin o zamana kadar sağladıkları zayıf birliği de yok ettiler.

Ama savaşın sona ermesinden ve Rusya'da proletarya devriminin şanlı zaferinden sonra bile, hain sosyalist liderler ve sendika bürokratları, uzun süredir acı çeken işçi kitlelerini yeniden bir cephede birleştirerek devrimin bütün Avrupa'da zaferini sağlamak yerine, bir kez daha burjuvaziden yana çıktılar, zaten canı çıkmış, perişan proletaryanın daha da sömürülmesi ve köleliği pahasına, burjuvazinin sınıf egemenliğini sürdürmesine, savaşın sarstığı ve temelleri sallanan kapitalizmin yeniden canlandırılmasına yardım ettiler.

Reformistler ve Amsterdam bürokratları; beş yıldan beri burjuvazi canlanıp gücünü topladığı, çalışma saatlerini uzattığı, gerçek ücretleri azalttığı ve işçileri savaş öncesinde elde ettikleri kazançlardan yoksun bıraktığı, yeni askeri ve

emperyalist serüvenlere girişme yönünde kesin bir eğilim gösterdiği bir sırada, şu ya da bu biçimde ülkelerindeki burjuvaziyle ittifak içindedirler. Kapitalizm ve savaş aleyhtarını laflar eden bu kahramanlar, faşizme ortam hazırlayarak, onların ulusal emperyalizminin eylemlerine hak vererek, kapitalizme ve emperyalizme karşı, faşizme ve savaşa karşı birleşik işçi cephesinin kurulmasını önleyerek, her olanaktan yararlanarak sermayenin saldırganlığını destekliyorlar.

Amsterdam Sendika Federasyonu liderleri, Roma ve Lahay'deki uluslararası kongrelerinde Fransız emperyalistlerinin Almanya'nın en önemli endüstri bölgesi Ruhr'u işgal etme eğilimlerine karşı gürültülü protestolara ve uzun kararlarla oyalanırken ve barışın sürdürülmesi kararlarının yanı sıra, böyle bir işgal ve savaş tehlikesi halinde uluslararası genel grevle gözdağı verirken, böyle ciddi bir hareketin, *birleşik bir işçi cephesinin* başarısı için önkoşulların yaratılmasına katılmamakla kalmadılar, tersine, Fransa'da Emek Konfederasyonu'nda, Çekoslovakya'da Genel Sendika'da parçalanmaya yol açtılar ve şimdi de sendikalarda muhalif unsurları ve şubeleri ayırıp yöntemli olarak, Alman Sendikası'nda bir bölünme hazırlıyorlar.

Aynı zamanda, Ruhr'un işgaline karşı, sermayenin saldırısına karşı, faşizme ve dünyayı tehdit etmekte olan yeni emperyalist savaşa karşı bir eylemi başarıyla örgütlemek için bütün işçi partilerinin ve sendikaların temsil edileceği bir genel uluslararası konferans toplanması için Kızıl Sendika Enternasyonal'i'nin ve Komünist Enternasyonal'in, yaptığı bütün önerileri inatla reddettiler.

Reformistler ve Amsterdam liderleri, hemen her yerde, burjuvaziyle olan birlikleri ve amaç beraberliklerini gözetecek, proletaryanın birliğine karşı, birleşik işçi cephesinin kurulmasına karşı daha büyük bir sadakate yaraşan bir çabayla çalışıyorlar.

İkinci Sosyalist Enternasyonal'in ve Amsterdam Uluslararası Federasyonu'nun kahramanları, İtalya'da Mussolini ve onun faşist çeteleriyle, Fransa'da Poincaré'le, Almanya'da Cunow ve Stinnes hükümetiyle, Çekoslovakya'da burjuva ge-

riciliğiyle, Yugoslavya'da Sırp hegemonyacı burjuvazisi ve onun polisiyle, Bulgaristan'da (dün Populist ve Demokratik Partilerin liderleriyle seçim ittifakı kurduğu gibi) fabrika-törler, bankerler ve vurguncularla birleşik cephe kurmaya hazır dırlar; ama kapitalizme karşı, savaşa karşı, barış için savaşmak amacıyla komünist ve devrimci proletaryayla birleşik bir cephe kurmayı benimsemeyi reddediyorlar.

Ve dolayısıyla, Antant ülkelerinin Amsterdam'daki adamları, emperyalist Fransız orduları Ruhr'u işgal ettiği ve Avrupa yeni bir savaşla tehdit edildiğinde, uluslararası genel grev kararlarının uygulanması zamanı gelince, Fransız işgalcilerden ve zorbalarından yana çıktılar; Amsterdam Sendika Federasyonu sekreteri Edo Fimen ise, acıma kılı bir sesle, Federasyon'un kararlarını işleme koymaktan aciz olduğunu haykırıyor, görülmemiş bir küçümsemeyle işçi kitlelerini yalnızca kendi günlük çıkarlarını gözetip temel davalar uğruna savaşmaya ilgisiz kalmakla suçluyordu.

Aynı zamanda, bütün ülkeler proletaryasının öz varlığını sürdürmesinin ve savunmasının gerekleri, sermayenin vahşi saldırılarının savuşturulması, ekmeğini, barınağını ve özgürlüğünü sağlaması gibi en acil çıkarları ve bunların yanında kapitalist sömürünün zincirlerinden kurtulması biçimindeki en önemli sınıfsal çıkarı sendikal ve siyasal mücadele alanında, ulusal ve uluslararası çapta bir birleşik cephenin ivedilikle kurulmasını gerektirmektedir.

Tarih bütün dünya ve ülkelerin proletaryasının karşısına şu ikilemi getirmektedir: Ya herşeyi göze alarak sermayenin saldırısına karşı verilecek savaş için birleşik cepheyi kurmak, ya da buna yaraşık değilse, kendini acımasız, yırtıcı kapitalist ve emperyalist çetelerin insafına bırakmak ve daha uzun yıllar güdülecek sürü durumuna düşmek.

Ve proletaryanın kendi sağlıklı sınıf içgüdüğü olmasaydı, geçmişteki acı deneyimden ders almamış olsaydı, birleşik işçi cephesinin kurulması için var gücüyle çalışan Komünist ve Kızıl Sendika Enternasyonalleri, komünist partiler, devrimci sendikalar ve reformist sendikaların muhalefet kanatları olmasaydı, proletaryanın bu duruma düşmesi kaçınılmaz olurdu.

Şimdi bu bakımdan her gün yeni ve önemli başarılar kaydedildiğini söylemeliyiz. Birleşik cepheye kesinlikle karşı çıkan sosyalist demokrat partilerin ve reformist sendikaların bünyesinde, daha şimdiden güçlü işçi muhalefeti eğilimleri oluşturuluyor. Tabandaki kitleler, siyasi eğilim ve örgüt bağlarını gözetmeden, Almanya'da, Fransa'da, İtalya'da, Çekoslovakya'da ve birçok ülkede ortak bir mücadele için fabrika konseyleri oluşturarak şimdiden elele veriyorlar.

Amacı Ruhr işgaline, faşizme ve planlanmakta olan yeni emperyalist savaşa karşı proletaryanın birleşmiş uluslararası düzeyde eylemini düzenlemek olan ve bu yılın Martında yapılan Frankfurt (Almanya) Uluslararası İşçi Konferansı, birleşmiş işçi cephesi fikrinin gittikçe yaygınlık kazandığını en inandırıcı şekilde kanıtladı. İkinci Enternasyonal ve Amsterdam Sendika Federasyonu, kendi kadrolarınca boykot edilmelerine karşın, *aralarında birçok sosyal - demokrat ve Amsterdam yanlısı da bulunan* Almanya, Fransa, İngiltere vb. fabrika konseyi temsilcileri, Komünist Enternasyonal'in, Kızıl Sendika Enternasyonal'i'nin, çeşitli ülkelerin devrimci sendika ve komünist partilerinin temsilcileri, konferansa katıldılar.

Saksonya'da Sosyal - Demokrat Parti'nin burjuvaziyle koalisyonunun bozulması ve komünistlerin desteğiyle Saksonya fabrika konseylerince hazırlanan bir işçi programıyla bir sosyalist hükümetin³¹ kurulması, birleşik işçi cephesinin proletaryayı biraraya getiren bir slogan olmaktan çıkarak, *gerçek bir olgu* durumuna geldiğini gösterdi. İşçi cephesi bugünlerde sosyal - demokrasi ve burjuvazi arasındaki işbirliğinin kopmasına ve bir işçi hükümetinin kurulmasına doğru yol alan Almanya'nın siyasal gelişmesinde önemli bir kilit rolü oynuyor. Ruhr'un emperyalist Fransız ordularınca işgalinden sonra, Alman halkının içine düştüğü korkunç durumun sorumlusu olan burjuvazinin ve reformcu kadroların yarattığı bunalımla ancak böyle bir hükümet başedebilir.

Bugün uluslararası proletarya arasında birleşik işçi cephesinden daha çok tutulan bir düşünce olmadığını güvenle söyleyebiliriz; çünkü işçi kitleleri, her geçen gün ekmek, ba-

rış, özgürlük ve çalışan insanlığın geleceği ile ilgili bütün sorunların çözüm *anahtarının her ülkede, Avrupa'da ve tüm dünyada birleşik proletarya cephesinin gerçekleştirilmesinde yattığını* daha da açık olarak anlıyorlar.

Bütün proleterlerin ve kentte ve köyde çalışan bütün insanların ortak eylemi olmadan, sermayenin saldırısının savuşturulması, vahşi faşizmin ezilmesi, yeni emperyalist savuştan kaçınılması nasıl olanaksızsa, bir *birleşik işçi cephesi* olmadan kurtarıcı proletarya devriminin *zaferi de öyle olanaksızdır*. Bütün ülkelerde bu yılki 1 Mayıs gösterilerinin ilk büyük ve tarihsel sloganının *birleşik işçi cephesi* olması bundan ötürüdür. Bulgar proletaryası da, kendi payına, Komünist Partinin ve Genel Sendikanın önderliğinde, mücadelelerinin hepsinde birleşik işçi cephesinin taktiklerini ısrarla ve inanmış olarak uyguluyor, kentte ve köyde çalışan yığınlarla yıkılmaz birliğini kuruyor. Bu birlik 1 Mayıs'ta, ideolojik ve siyasal açıdan iflâs etmiş burjuvazinin olduğu kadar Çiftçiler Birliğinin hırçın demagoglarının ve zorbalarının yanı sıra burjuvaziye satılmış sağ-kanat sosyalist kariyeristlerin, çelişki içindeki bir avuç anarşistin de bölücü çabalarını bir daha lanetleyerek; *birleşmek için, köydeki ve kasabadaki küçük mal sahibi kitlelerle güçlü ve uzun ömürlü bir uzlaşmaya gireceği gibi kentsel ve kırsat burjuvaziye karşı mücadelede, kendi varlığını sürdürebilmek, koruyabilmek, -Bulgar emekçi halkının gerçek hükümeti olan- işçi ve köylü hükümetini kurabilmek için, sarsılmaz ve sağlam isteğini güçlü biçimde ortaya koyacaktır.*

Rabotniçeski Vestnik, No. 259

1 Mayıs 1923

İmza : G. Dimitrov

G. Dimitrov, Eserler

cilt: 7, sayfa: 95 - 101

BKP tarafından 1953 yılında yayınlanmıştır.

BÜTÜN DÜNYA İŞÇİLERİNE İKİ DİLEKÇE

Aşağıda yer alan iki dilekçe adıgeçen uluslararası kuruluşlara gönderilmiş ve şimdiden komünist, sosyalist, köylü ve Bulgaristan'daki halk ayaklanmasına yakınlık duyan öbür Avrupa ve Balkan işçi basınında yayınlanmıştır.

Amsterdam Uluslararası Sendika Federasyonu Sekreterliğine,

Moskova Kızıl Sendikalar Enternasyonal Yürütme Kuruluna,

Sevgili Yoldaşlar,

9 Haziran Darbesiyle yeni kurulan Bulgaristan Hükümeti, iktidarını sağlamlaştırmak için, ülkemizin bütün çalışan halkına, özellikle işçi hareketine karşı korkunç bir gerici kampanya başlatmıştır.

Bu kampanya. Komünistlerin 17 Eylülde bir darbe planladığı yalanıyla hükümetin 2.000'den fazla işçi militanı, işçiyi ve köylüyü tutuklaması ve tutuklamalar başlayınca gizlenmeyi başaran diğer birçok kişiyi tutuklamaya çalışması, işçi derneklerini kapatması, işçi örgütlerini dağıtması ve işçi basınıni baskı altına almasıyla 12 Eylülde doruğuna erişti.

Bu nedenle başlatılan 24 saatlik protesto grevini otoriteler kanla bastırdı. Diğer protesto toplantıları da aynı vahşî işlemle karşılaştı.

İşçi kitlelerinin bütün yasal mücadele ve öz-savunma yolları kapatıldı; kırdan, köyde, kentte şiddet havası estirildi.

İşte, işçilerin, zorla başa geçen baskı hükümetine karşı ve Bulgar işçi ve köylülerinin gerçek bir halk hükümetini kurmak için giriştikleri Eylül Ayaklanmasını hızlandıran ve kaçınılmaz duruma getiren budur.

Başkaldırıanlar, benzeri az görülen amaç birliğine ve istekliliğine özgürlükleri için sonuna dek çarpışmaya her an hazır olmalarına karşın, yeterince silahları olmadığı, hükümetin elinde çok miktarda top ve makinalı tüfek bulunduğu ve hükümet Bulgar toprağındaki onbin Rus Wrangel subayından ve erinden, ayrıca Makedonya silahlı örgütünden yararlandığı için, hükümetin çetelerine yenildiler.

Halkın ayaklanmasını böyle bastıran hükümet şimdi de silahsız insanlardan barbarca öç alıyor. Hapisaneler 15.000 işçi ve köylüyle dopdolu. Tutuklananlar en aşağılık muameleleri görüyorlar. Bazıları yargılanmadan ve hüküm giymeden vuruluyor. Ayaklananların bir çoğunun ailesi öldürüldü. Yaşlı, erkek, kadın, çocuk bile ayırdedilmiyor. Bütün köyler bombalanıyor, ateşe veriliyor. Hükümet çetelerinden kurtulmak için dağlara çıkanlar top, makinalı tüfek ateşine tutuluyor. Bütün demiryolcular, diğer işçi ve hizmetliler, sendikalarımızın üyeleri dağıtılıyor ve ülkenin içlerine sürgüne gönderilip aileleriyle birlikte açlıktan ölmeye mahkûm ediliyorlar.

Bankerlerin ve generallerin hükümetince girşilen hayvanca zulümleri ve cinayetleri anlatmaya kelime yetmez. Hükümet şimdi de bu cinayetlere ve zulümlere haklılık kazandırmak için ayaklananların çılgınlıkları, katliamları üzerine hikâyeler uyduruyor. Gerçekte ise devrimciler hiçbir yerde vahşet, katliam yapmadılar, düşmanlarından kişisel öç de almadılar. Ayaklanmaya karşı çıkanlar ve hükümet temsilcileri arasından tutuklananların kılına bile dokunulmadı; bankalar ve devlet mülkleri, öbür mülkler gibi, titizlikle korundu, tutuklanan Wrangel subaylarının bile canına dokunulmadı; çünkü özgürlükleri için çarpışan insanlar kutsal davalarının herhangi bir biçimde lekelenmesini istemiyorlardı.

Bütün Bulgar proletaryası ve yönetimdeki kasapların kurbanı onbinler adına, Amsterdam'daki Uluslararası Sendika Federasyonu'na, Moskova'daki Kızıl Sendikalar Enternasyonaline ve İngiltere, Fransa, Almanya, Avusturya, Belçika, İsviçre, Çekoslovakya, İskandinav ülkelerindeki Rusya, Yugoslavya, Yunanistan, Romanya ve diğer ülkelerdeki birleş-

miş sendikal örgütlere, Bulgar Beyaz-Muhafızlarının ve faşist hükümetin duyulmamış barbarlığına karşı protesto sesi yükseltmeleri, zorluklar içinde çabalayan Bulgar proletaryasına ve Yugoslavya'ya, Romanya'ya, Yunanistan'a ve Türkiye'ye sığınmak zorunda kalmış binlerce isyancı işçiye ve köylüye ellerinden gelen yardımı yapmaları için sesleniyor, çok ciddi ve ısrarlı dilekte bulunuyoruz.

İnanıyoruz ki bütün sendikalar, siyasi eğilimleri ne olursa olsun, en vahşi beyaz terörün dehşetini yaşayan Bulgar kardeşlerine hemen maddi, manevi yardımda bulunarak uluslararası proletarya dayanışmasını göstermekte geç kalmayacaklardır.

Bulgar proletaryası, bu değerli desteğe dayanarak saldırgan burjuvazinin ağır darbelerini daha kolay göğüsleyebilecek, yenilgisinin yaralarını daha çabuk sarabilecek, daha çabuk ayağa kalkabilecek, kapitalizme ve gericiliğe karşı son zafer yolunu daha da kısaltabilecektir.

5 Ekim 1923

Bulgaristan Genel Sendikası Sekreteri

G. Dimitrov

Rabotniçeski Vestnik, No. 3
11 Kasım 1923

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 7, sayfa: 283 - 286
BKP tarafından 1954 yılında
yayınlanmıştır.

TÜM DÜNYANIN ÇALIŞAN KİTLELERİNE, BALKAN DEVLETLERİNDEKİ İŞÇİLERE VE KÖYLÜLERE

Bulgaristan'da, halkın iktidarı elinde tutan asker-monaşist ve bankacılar kliğine karşı ayaklanmasının geçici olarak bastırılmasından sonra, Beyaz-Muhafızların kanlı intikamına uğrayan çok sayıda devrimci, işçi ve köylü komşu ülkelere sığınmak zorunda kaldı.

Yugoslavya'da şimdiden 1.000'e yakın mülteci var ve sayıları her geçen gün daha da artıyor. Daha da çok sayıda kişi Türk ve Yunan topraklarına geçti, bazıları da belki Romanya'ya ve daha uzak ülkelere sızmaya çalıştı.

Korunması uğruna çalıştıkları işçi davası hiçbir zaman yenilemeyeceği için kendilerini yenilmiş saymayan mülteci devrimciler ve aynı dava uğruna yurt dışında çalışmayı planlayanlar, her kurtuluş savaşçısı tarafından iyi bilinen iki tehlikeyle karşı karşıyadırlar ve bu tehlikelerin giderilmesinde kader ve ülkü kardeşlerine, diğer ülkelerin, başta komşu Balkan devletlerinin işçi ve köylülerine güvenmektedirler.

İlk ve en önemli tehlike egemen sınıfların uluslararası dayanışmasından doğuyor. Burjuvazi, yükselen işçi kitlelerini karşısında bulunca, uluslararası hukuk ilkelerini çiğner, asırlık liberal geleneklerini unuttur ve kana susamış insan kasaplarının suç ortağı olur. Bulgar göçmenler de, celletlerine teslim edilme korkunç tehlikesiyle yüzyüze değil midirler?

Yugoslav Hükümeti, şimdilik, Sırbistan'a kaçmış Bulgar devrimcilerine konukseverlik ve hoşgörü gösteriyor. Ama Zankof hükümetinden alınacak bazı ödünler karşılığı bu tutumun değişmeyeceği konusunda her hangi bir güvence var mı?

Şimdilik Bulgar mültecilerin Türkiye’de ve Yunanistan’da nasıl karşılandığına ilişkin bilgimiz yok; ama Romen hükümetinin Bulgar devrimcilerine sınırlarını kapattığını biliyoruz. Ama bazıları bu yasağa rağmen Romen topraklarına girmenin yolunu buldularsa, hayatları her an tehlikede değil mi?

Yalnız yasalarla değil, ama bütün uygar ulusların gelecekleriyle de kutsanmış olan yurt dışına sığınma hakkı (le droit d’asile) Bulgar devrimcileri için ancak diğer ülkelerin işçi kitleleri onları korursa gerçekleşebilir. Bulgar göçmenleri, onlara kardeşçe yardımları ve korumaları için gönülden seslenirken, bu zor günlerde, tüm dünyadaki işçi örgütlerinin ve demokratik örgütlerin kişiliğindeki kamu bilincine güvenmektedir.

Ama onların dilekleri bundan de öteye gitmektedir. Uygar dünya bimedidir ki, Bulgaristan’da iktidar, elleri binlerce kurbanın kanıyla boyanmış ve intikam hırsları bu ülkenin boyutlarını bile aşmış bir Beyaz-Muhafızlar ve faşistler hükümetinin elindedir. Dokuz Hazirandan sonra, Stamboliski’yi ve hapiste bulunan bazı köylü liderlerini alçakça katlettiler; Plevne’de komünist lider Halaçef’i öldürdüler; daha önce yurt dışına kaçmış köylü önderlerini katletmek için kiralık katiller gönderdiler; eski bakanlardan Daskalof Prag’da, millet vekili Matof İstanbul’da bu şekilde ortadan kaldırıldı. Bu hükümet Eylül Ayaklanmasını bastırıp binlerce mahkûmu katlettikten, binlerce tutukluyu da yaralayıp onlara görülmemiş işkenceler yaptıktan sonra, kaçmayı becerebilmiş birkaç komünist ve köylü devrim hareketi önderini izlemek için şimdi yurt dışına gene kiralık katiller gönderiyor. Güvenilir kaynaklara göre suikastçılar Sofya’dan yola çıkmışlardır. Bazı hükümetlerin, bencil ve emperyalist amaçlarından dolayı, Tsankov hükümetini desteklediği, bütün Bulgar işçilerine karşı vahşi saldırılarına gözyumduğu bugünlerde, Bulgaristan’ın evlatları; bütün dünyadaki işçilerin ve köylülerin, Bulgaristan’da iktidarı elinde tutan kanlı rejime karşı seslerini kuvvetli bir öfkeyle duyuracağına ve bu kanlı rejimin zalim, aşağılık destekçilerini siyasal ve mane-

vi yönden yapayalnız bırakacaklarına güveniyorlar.

Ama Bulgar göçmenleri sefalet de tehdit ediyor. Çoğunluğu yoksul işçiler ve köylüler olan yurt dışındaki savaşımlar, şimdiden büyük sıkıntı çekiyorlar. Bugünkü ekonomik bunalım ve bütün Balkan ülkelerindeki işsizlik yüzünden çok zor olan koşullar altında iş bulana kadar yabancı kardeşlerinin maddi desteğine de muhtaçtırlar. Bulgaristan'da varlıklarını sürdürebilme olanağı kalmayan, faşist çetelerin nefreti ve dinmek bilmez intikam arzusuyla çevrili aileleri, eşleri ve çocukları da aynı desteğe muhtaçtırlar. Böylesine ivedi yardım dileğinde bulunuyorlar ve bu yardımı göreceklerine de kesinlikle inanıyorlar.

Böylece, tüm dünya işçileri gerek yurt dışına sığınmış Bulgar devrimcilerini siyasal himaye altına alarak, gerek onlara ve ailelerine maddi destek sağlayarak, gerekse Sofya Cezvit'lerine ve talihsiz ülkemize ölüm, korku, yıkım getirecek, önce, korkusuz ve kendini düşünmeyen savaşımları sayısız iftira ve suçlamalarla özgürlük ve refah için çarpışmaktan vazgeçirmeye çalışan, sonra da kiralık aletlerle liderlerini fizik olarak ortadan kaldırmaya çalışan kasaplara cevasını verecektir.

Vasil Kolarov, Georgi Dimitrov

Rabotniçeski Vestnik, No. 3
11 Kasım 1923

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 7, sayfa: 287 - 290
BKP tarafından 1954 yılında
yayınlanmıştır.

BULGARİSTAN'DA SINIF MÜCADELESİNİN ŞİDDETLENDİRİLMESİ

*Sayıcı Artan Grevler - Tsankov'un Politik Yalnızlığı -
Hükümet Hazırlanıyor - Kitleler Savaşmaya Hazır*

Stamboliski'nin, tarım hükümetinin devrilmesini sağlayan burjuva hükümet darbesi, Bulgar burjuvazisi ve çalışan halk arasında kanlı bir mücadele dönemini başlattı. İşçilerin ve köylülerin Eylül 1923'deki ayaklanmasının bastırılması bu mücadeleye bir son getirmedi. Yalnızca işçi, köylü kitleleriyle, yönetimi kaba kuvvetle elinde tutan burjuva klik arasındaki uçurumu derinleştirdi.

Ne 15.000 işçi ve köylünün hapsedilmesi, ne 5.000'den fazla komünist ve Çiftçi Birliği destekçilerinin öldürülmesi, ne zalim Devlet Güvenlik Yasasının uygulanması, ne Komünist Parti'nin, sendikaların ve diğer işçi-köylü örgütlerinin dağıtılması, ne komünist basının ve çiftçilerin yayımlarının susturulması, ne de kitle tutuklamaları, hapisanelerde ve baskınlarda cinayetler; *hiçbir şey Bulgar bankerlerinin, kapitalistlerinin ve toprak ağalarının gücünü bütünleştirmesine ve devrimci işçi ve köylülerin savaş ruhunu silmesine yeterli olamadı.*

Şu günlerde şehirlerde grev hareketi büyüyor. Köylüler arasında hoşnutsuzluk yaygın. Yeraltına çekilmiş işçi ve köylülerin sayısı durmadan artıyor. Darbe sırasında faşist burjuvazinin etkisine kapılan küçük-burjuvazi, çalışan aydınlar, Makednoya örgütü ve sivil hizmetlilerin büyük kısmı militan işçi ve köylülere yan çıkmaya başlıyor. Burjuva-faşist hükümet politik açıdan yapayalnız kalmış durumda. Aslında, tek desteğini büyük iş adamlarından alıyor. Tek dayanağı ülkenin silahlı kuvvetlerinin yanında polis gücünü, jandarmayı, silahlı faşist örgütlerini ve Wrangel paralı askerlerini kontrol eden burjuvaziye sadık olan subaylar.

Tsankov hükümeti, yükselmekte olan devrim dalgasıyla paniğe kapılmış, işçi ve köylü kitlelerindeki ilerici ögelere karşı cinayet ve dayanılmaz baskılara başvuruyor. Hapisaneler bir kez daha en vahşi işkenceler uygulanan tutuklu işçi ve köylülerle dolu. Bazıları gece yarısı hücrelerinden alınıyor ve sonra «kayıp» oldukları rapor ediliyor. Hükümet «barış ve düzeni bozan herkesin» acımasızca yokedileceğini açıkça bildiriyor. Siyasal suikastler birbirini izliyor. Askeri otoriteler, yasak açık hava ve kapalı salon toplantısı düzenleyen «gruplara karşı» uyarmadan ateş açılacağını bildirdi. Kitlelere karşı katliamlar hazırlanıyor. Çoğu işçi ve köylü olan, çalışan insanların çocukları olan askerler, barakalarda kilitli tutuluyor, akrabaları ve arkadaşlarıyla ilişki kurmalarının önlenmesi amacıyla dışarı çıkarılmıyorlar.

Tsankov hükümeti, aynı zamanda, kendi karşı-devrim politikası için Yugoslavya'nın ve emperyalist ülkelerin desteğini kazanmaya çalışıyor. Bulgaristan'da ve Balkanlar'daki «bolşevik belası»na karşı «kutsal birliğin» kurulması için elinden geleni yapıyor. Bu amaç uğruna, Bulgaristan'ı sonunda Sovyetler Birliği'ne karşı savaşa sokma zorunluluğunu da üstlendi. Ulusun bağımsızlığını ve Makedonya kurtuluş hareketinin çıkarlarını feda ediyor. Ulusun servetini İngiliz ve Fransız kapitalistlerine vererek Bulgar endüstrisine ağır darbeler indiriyor.

Trankov hükümeti, bütün bunlarla kendi temeline dinamit koyuyor, giderek bazı burjuva sanayicilerinin, bazı subayların ve bütün gücü askeri darbeyi gerçekleştirmekte ve Eylül Ayaklanmasını ezmekte kullanılan silahlı Makedonya örgütünün düşmanlığını kazanıyor. Ümitsiz çelişkilere düşüp ülkeyi yeni bir iç savaşa sürüklüyor.

Şimdi yeraltında olan Komünist Parti ise, korkunç baskılara karşın güçlerini toplamış, yeniden örgütlenmiş, işçi ve köylülerin mücadelesinde önderliği almış durumda. Devrimci sendikalar Devlet Güvenlik Yasasıyla dağıtılmış olmalarına karşın, Komünist Parti'yle omuz omuza yürüyorlar. Komünist Parti, yasadışı yayın organı *Rabotniçeski Vestnik* ve sık sık yeraltından yayınlanan kitapçıklarla, kitlelere doğru yolu, onları kesin zafere götürecektir yolu gösteriyor.

Bulgaristan'da kitlelerin faşist burjuva rejimine karşı olan mücadelesi şimdi en önemli evreye giriyor. Bir ölüm-kalım savaşı başlamak üzere. İç savaş, kitleler için sayısız zorluklar getiriyor. Geçen yılki ayaklanma deneyini yaşamış herkesin bildiği üzere, risk son derece büyük. ama kitleler şu sonuca varmıştır:*Dehşetli son, sonsuz dehşetten yeğdir!*

**Pravda, 1924
İmza: G. Dimitrov**

**G. Dimitrov, Eserler
cilt: 7, sayfa: 375-378
BKP tarafından 1954 yılında
yayınlanmıştır.**

BULGARİSTAN'DA SENDİKA BİRLİĞİ İÇİN MÜCADELE

I

Bulgar sendika hareketinin kaderi, çözülmez bir şekilde Sosyal-Demokrat Parti'ninkiyle bağlıdır. Saflarında iki görüş olan devrimci sosyalistler (Sol-Kanat Sosyalistleri) ve oportünistler (Sağ-Kanat Sosyalistleri) arasında başlayan ve sonunda iki sosyalist partinin oluşmasına varan mücadele, sendika hareketindeki bölünmeyi de kaçınılmaz kıldı. Bu, 1904' de Parti'deki bölünmeden bir yıl sonra oldu.

Sınıf sendikaları; Bulgar sendika hareketindeki bölünme süreci boyunca, son yıllarda elde ettikleri sayıca üstünlüğe dayanarak (1923'deki hükümet darbesi sırasında Sağ-Kanat Sosyalistlerinin sendikalarının 1.000-1.500 üyesine karşılık 35.000 üye), Komünist Parti'nin önderliğinde, sendika birliğini sağlamak için çalışmaktan geri durmadılar. Sağ-Kanat Sosyalist Sendika üyelerinin sayıları ne kadar az olursa olsun, varlıklarıyla proletaryanın bütünleşmiş mücadelesine zararlı olduklarını, yalnızca işçi düşmanlarının işine yaradıklarını düşünüyorlardı.

Sağ - Kanat Sosyalist Sendika, Komünist Parti'nin Tsankov hükümetince ezilmesinden sonra, Sağ-Kanat Sosyalist Bakan Kazassov'un katılması ve Sağ-Kanat Sosyalist Parti'nin manevi ve siyasal desteğiyle sınıf sendikalarının kaldırılması için bir kampanya başlattı. Sendika örgütlerinden yoksun kılınan kitlelerin, dehşetin baskısı ile Sağ-Kanat Sosyalist sendikalara katılacağını ve Sağ-Kanat Sosyalist Parti saflarında yerlerini alacağını umuyorlardı. Komünist sendikaların yokedilmesinde pek etkin rol oynamış olmaları bundandır. Ama bir başlarına kaldılar: Kitleler Sağ-Kanat Sosyalistlerine gitmedi, tam tersine, Sağ-Kanat Sosyalistleri Partisi'ne ve onları bölücü, hain politikalarında destekleyen Amsterdam Enternasyonaline duydukları nefret daha da arttı.

Dağıtılan sendikaların üyeleri, yeni sınıf sendikaları kurmalarını sağlayan ilk fırsata var güçleriyle sarıldılar. Bağımsız sendikalar işte böyle doğdu ve terörist otoritelerin bütün baskılarına ve engellerine karşın üye sayıları birkaç ayda, Sağ-Kanat Sosyalist sendikal örgütlerinkinin tam beş katına çıkıverdi. Bağımsız sendikalar, ortaya çıkar çıkmaz, sendika birliği kampanyasına giriştiler; bu birğin sınıf mücadelesi temeline dayanması ve işbirliği yapan kuruluşlara eşit haklar sağlayacak düzeyde olması için, devlet memurlarının özerk sendikalarının yanısıra, Sağ-Kanat Sosyalist sendikalara da çağrıda bulundular. Bu inisiyatif, işçi sınıfının ekonomik durumunun çok bozulması ve komünist sendikaların dağıtılmasından sonra iyice saldırganlaşan sermayeden dolayı, sendika birliği lehine, kitlelerce sevinçle karşılandı. Sendika birliği düşüncesi şimdiye kadar Bulgar proletaryasının kalbine bu derece yakın olmamış, böylesine tutulmamış, böylesine benimsenmemişti. Etkisi Sağ-Kanat Sosyalist Sendika ve özerk sendikal kuruluşlarda da görüldü. Ama Sağ-Kanat sendikaların liderleri birlik önerisini geri çevirdiler. Terörist rejimin kendilerine yarattığı uygun durumdan yararlanarak görüşlerini belirttiler: Birleşmek isteyenler «Büyük Amsterdam Enternasyonalı aracılığıyla milyonlarca proleter ile ilişkide olabilen «özgür» sendikalarımıza katılabilir. Sağ-Kanat Sosyalist Sendika'nın üst kademesi ise, durumlarının ciddi bir eleştiriye ya da içtenlikle sendika birliğini sağlamak için çalışan işçi kitlelerine karşı dayanamayacağını hissettiğinden, büyüyen birlik hareketine karşı çıkarak yardım isteğiyle Amsterdam Enternasyonaline başvurdu. Amsterdam Sendika Merkezi de, dileklerine, bu yıl Nisanda Sofya'da yapılan Balkan Sendika Konferansını düzenleyerek cevap verdi. Bu Amsterdam Konferansının amacı, Bulgaristan (ve diğer Balkan devletleri) işçilerini Sağ-Kanat Sosyalist Sendikalara katılmaya ikna etmek ve sendika «birliğine» Amsterdam Enternasyonalı'nın çerçevesi içinde ve bayrağı altında erişilmesini sağlamaktı. Balkan ülkelerindeki sendikalı işçilerin çoğunluğunun saflarında topladıkları için Bulgaristan ve Yugoslavya'daki bağımsız sendikaların

ve Romanya birleşmiş sendikalarının bu *Balkan* Konferansı-na katılma istekleri ve birleşme konusunun Konferansın gündemine alınması önerileri, Amsterdam Enternasyonalî'n-ce reddedildi; çünkü bu talep Amsterdam'ın adamlarının bölücü niyetlerine ve planlarına ters düşüyordu.

Bütün bunlara karşın, bağımsız Bulgar Sendikalarının işçi kitlelerince desteklenen sendika birliğinin gerçekleştirilmesi yolundaki yoğun kampanyası, Amsterdam Konferansı'nı birlik konusunu incelemeye zorladı. Konferans, bağımsız sendikaların Sağ-Kanat sendikalarında toplanmaları şeklindeki ilk görüşünü bırakarak Sağ-Kanat sendikalara, bağımsız sendikalarla birleşmek için görüşmelere başlanması önerisini yapmak zorunda kaldı. Böylelikle Sağ-Kanat Sosyalistlerinin ve Amsterdam Enternasyonalî'nin bölme planları tam bir fiyaskoya uğradı. Geniş işçi kitlelerince desteklenen sendika birliği düşüncesi, önemli bir zafer kazandı. Sağ-Kanat Sosyalist Parti'nin söz konusu birliği önce bozma, bu olmayınca yeniden kitlelerin gözüne girmek için kullanma çabalarına karşın, 1 Mayısın bağımsız Sağ-Kanat Sosyalist sendikalarıyla bir arada kutlanması, her iki taraftan işçilerin baskısı altında, sendika birliği sorununun tam olarak çözümünün kaçınılmaz ve çok önemli olduğunu açıkça göstermektedir. Sosyal-Demokrat Parti'nin dağılması, Sağ-Kanat Sosyalist sendikalara üye işçiler üzerindeki etkisini zayıflatmıştır; ama sendika birliğinin gerçekleşmesine de çok yararlı olmuştur. Başlatılmış ve işçi kitlelerinin baskısı altında sürdürülmekte olan görüşmeler, bir ortak bildiri platformu oluşturulmasına ve açıklayıcı bir bildiri yayımlanmasıyla noktalandı; bunlar 21 Temmuz 1926'da, Sofya'da yirmi yıldır birbiriyle amansızca savaşan bölünmüş sendikaların birleşmesi, her iki kanadın binlerce üyesinin katıldığı işçi toplantısında, Enternasyonal'in görüşlerine uygun olarak, hep birlikte onaylandı.

Birlik platformunun ve bildirinin ana maddesi şöyle verilebilir:

1. Birleşmiş sendikalar, örgütsel olarak, siyasal partilerden bağımsızdır. Ama, proletaryanın bir siyasal örgütü-

nün varolması ve bu örgütün sınıf mücadelesinde yerini almasının gerekli olduğunu farkındadır.

2. Birleşmiş sendikalar, ana görevlerinin sınıf mücadelesiyle işçi sınıfının çıkarlarını savunmak ve işçilerin sömürülmesini sona erdirmek olduğunu ilân ederler.

3. Birleşmiş sendikaların lider durumundaki organları, önümüzdeki altı ay içinde yapılması gereken birleşme kongresine kadar, her iki partinin, örgütlerindeki üye sayısı farklılığına bakmaksızın, eşit sayıda temsilcisinden oluşmaktadır.*

4. Birleşmiş sendikalar, işçilerin uluslararası dayanışması için savaşıacaklar ve sendikaların birliğinin gerçekleşmesi için İngiliz - Rus Komitesinin her girişimini destekleyeceklerdir. Onları Amsterdam Enternasyonalî'yle bağlamayacak bilgi alışverişini, ilişkilerini sürdüreceklerdir. Uluslararası ilişkiler sorunu (Amsterdam Enternasyonaline katılıp katılmama) gelecek Kongrece kararlaştırılacaktır.

Bu anlaşmayla üzerinde çok tartışılan Sağ-Kanat Sosyalist ve bağımsız sendikalar arasındaki uluslararası işbirliği sorunu, *uzlaşmış* bir çözüme kavuşmuştur. Sağ-Kanat Sosyalist sendikalar, kendilerini, üyesi oldukları Amsterdam Enternasyonalinden ayrılıp İngiliz - Rus Komitesini desteklemekle bağlamaktadırlar. Hiçbir uluslararası örgüte resmen bağlı olmayan bağımsız sendikalar, birleşmiş sendikaların Amsterdam Enternasyonalî'yle bilgi düzeyinde ilişkiler sürdürmesini onaylamaktadırlar.

Bu uzlaşmanın, pasif bir kuruluş olan ve sürekli bölücü politika izleyip -sendika hareketinin gerçek birliği için tek temel olan- sınıf mücadelesini fiilen (de facto) reddeden Amsterdam Enternasyonalî'nin belli bir ölçüde tanınması

* Bu taktik, geçici düzenleme komitesinin birleşimine uygun olarak şu gerçeğe dayanıyordu: Bulgar yoldaşlar, bu kabulün reformist liderlerin maskelerini düşürerek yıkımcı eylemlerine son vereceğine ve Parti'ye, o ana kadar sendikalarda örgütlü olup da reformistlerin tarafını tutan işçi kesimini etkileme olanağını sağlayacağını düşünüyordular.

anlamına geldiği inkâr edilemez. Belirli Amsterdam taraftarlarının ve bağımsız sendikalardaki belirli tasfiyeci ögele-
rin Amsterdam Enternasyonalı ile sürdürdükleri geçici bil-
gi alışverişi ilişkilerini dikkate alırsak, bu düşünce daha da
doğrulanır. Sürdürülen bu ilişkiler birleşmiş sendikaların
Amsterdam'la kaynaşma yolundaki girişimleri olup genel
kongrede sona erdirilmesi gereken bir aşamadır.

Bu uzlaşma, ilân edilen birliğin özüne ters düşmekte-
dir. Ve kitleler bunun farkındadır; çünkü birleşmenin uz-
laştırıcı Amsterdam temelinde değil, kapitalizme karşı ger-
çek sınıf mücadelesi temelinde olduğunu bilmektedirler.
Şimdi Amsterdam Enternasyonalinin hain bölücü politikası-
na karşı yürütülen maskeleri düşürme kampanyası, sayesin-
de, büyük ölçüde düzeltilen bu yanılgıya karşın, arzulanan
birlik önemli bir olaydır; Bulgaristan'da sendika birliğinin
gerçekleşmesi yolunda atılmış önemli bir adımdır; işçi sı-
nıfının, Sağ-Kanat Sosyalistlerinin ve Amsterdam Enternas-
yonalı'nın bölücü politikasına karşı birleşmesi düşüncesi
için bir zaferdir.

II

İlân edilen birliğin tarihsel önemi, 1.000 - 1.500 Sağ-Ka-
nat Sosyalist sendika üyesinin 5.000 bağımsız sendika üyesi-
ne katılması olgusunda değil, Bulgar proletaryasının birleş-
miş sınıf sendikalarında toplanması için, kitlelerin sermaye
ve muhalefete karşı mücadelesinin birleştirilmesi ve şiddet-
lendirilmesi için ,birkaç yıldır sekteye uğramış Bulgar işçi
hareketinin güçlü kalkınması için geniş olanakların ortaya
konması olgusundadır.

Sendika birliğine doğru atılan bu adımın büyük önemi,
ayrıca Bulgar burjuvazisinin ve Sağ-Kanat Sosyalist Parti'nin
tutumuyla da pekiştirilmektedir. Hükümet basını, bağımsız
ve Sağ-Kanat Sosyalist sendikalar arasındaki antlaşmaya
düşmanca ve korkuyla karşı çıktı; Birleşmiş Sendikaların
Amsterdam'la ilişkileri olgusunu sendikalar için, komünizm
için, Moskova için *hemen bir zafer sayılamayacağı* şeklinde
yorumladı ve hükümeti Bulgar sendikalarının eylemlerini

dikkatle izlemeye, devrimci çizgiye kaymalarını önlemek için ilk önlemleri almaya çağırıldı. Muhafif burjuva basınsa, Sağ-Kanat Sosyalistlerinin bu birlik sayesinde komünist proletaryayı ehlileştirmeyi başaracağından kuşkulu olduğunu, tam tersine, Moskova bayrağı altına girmeye eğilimli olduğunu ifade etti. Hem hükümet, hem burjuva muhalefet, Bulgar işçi sınıfının dağınık güçlerinin proletarya temelinde, kapitalizme ve gericiliğe karşı, burjuva sisteme karşı, kararlı mücadele temelinde toplandığını açıkça bilmektedir. İlân edilen birlikt, acımasızca ezilen, horlanan sınıf düşmanlarının yeniden canlanışını gereği gibi görmektedirler. Birliğin, Bulgar işçi sınıfının kurtuluşu hareketinin geliştirilmesi ve yeniden canlandırılmasına yol açtığını anlamaktadırlar.

Doğal olarak, Sağ-Kanat Sosyalist Parti özellikle hoşnutsuzdur. Organı olan *Narod*'da (Halk) birlik zeminine karşı öfkeli bir kampanya açmıştır. Sağ-Kanat Sosyalist Sendika liderlerini, Amsterdam Enternasyonalî'ni bırakma kararı aldıklarından dolayı, komünistlere utarılacak ödünler vermekle açıkça suçlamaktadır. Ona göre, Amsterdam dışında herhangi bir sendika, suçtur. Sağ-Kanat Sosyalist kitlelerinin Amsterdam'a karşı oldukları bir zamanda, birlik kongresinin Amsterdam'la işbirliği kararı alabileceğine inanmamaktadır. İlân edilen birliğe karşı bu öfkeli kampanyayı başlatan Sağ-Kanat Sosyalist Parti, bu birliği eylemleriyle çöktürmeye girişti. Birlik zemininin benimsendiği sıralarda, Bulgaristan'da bulunmayan Sağ-Kanat Sosyalist Sendikaları Merkezi Sekreteriyle işbirliği yaparak birlik sorununu «yasal» biçimde karara bağlamak için bir «özgür» sendikalar özel konferansı düzenledi. Ve bu konferansdaki delegelerin çoğunluğunu oluşturan Sağ-Kanat Sosyalistlerinin işlettiği *Napred* (İleri) kooperatifinin bir teki bile seçimle bu temsil hak kazanmış olmayan üyeleri birlik hareketini yasadışı saydılar ve Sağ-Kanat Sosyalist Sendikaların hepsinin benimsediği zeminin aşağıdaki koşullarda yeniden düzenlenmesini önerdiler: a) Birleşmiş Sendikaların derhal Amsterdam Enternasyonalî'ne katılması; b) (Sağ-Kanat Sosyalist ve bağımsız sendikaların üye sayısı oranı 1'e 5 olmasına karşın)

her iki tarafın eşit sayıda üyeyle katılacağı birlik kongresinin altı ay değil iki ay içinde toplanması; c) Kongrece seçilen Merkezi Sendika Komitesinin anlaşılan her iki kanadın eşit sayıda temsilcilerinden oluşması. Düzenli bir şekilde seçilen Sağ-Kanat Sosyalist Sendikaların temsilcilerinden oluşan konferansa katılan işçilerin hemen hepsi ise, konferansın bu kararına karşı çıktılar; böyle, izin verilemez koşulların bağimsız ve «özgür» sendikalar arasında varılan birliği şimdiden yok edeceğini belirttiler. İşçi delegeleri ayrıca, sendika hareketiyle hiçbir ortak yönü olmayan «çoğunluğun» bu kararına rağmen, benimsenen birlik zeminine bağlı kaldıklarını, Bulgar proletaryası için gerekli olan sendika birliğinin Sağ-Kanat Sosyalist Partiyi ve Amsterdam'ı hoşnut kılmak için torpillenmesini sessiz karşılamayacaklarını da bildirdiler. «Amsterdam olmadan da kolayca yapabiliriz, ama Sendika Birliği olmadan ileri bir adım atamayız». Temel görüşleri buydu.

Birliğin reformist kanattaki muhalifleri, Amsterdam Enternasyonalî'nin sekreteri Sassenvach'ın Sağ-Kanat Sosyalist Sendika Merkezine yazdığı ve istenen birlik üzerinde Amsterdam açısından «kuşkularını» ve «düşüncelerini» belirttiği, dolaylı olarak da Amsterdam Enternasyonalî'nin ilkelerine uymadığı için reddini önerdiği mektubundan çokça yararlanmaktadırlar. Ama, Sağ-Kanat Sosyalist Sendikalarına üye işçilerin artık böyle kanıtlardan etkilenmediği açıktır. Onlar, Sağ-Kanat Sosyalist Partinin ve Amsterdam Enternasyonalî'nin, Sendika Birliği için en büyük engel olduğunun, her yerde lanetlenen komünistlerinse içtenlikle ve ciddiyetle birliğin gerçekleşmesi için çalıştıklarının farkındadırlar. Bunun içindir ki, çoğu şehirlerdeki Sağ-Kanat Sosyalist Sendika örgütleri, birlik zemininin gerçekleşmesi için ve bir birlik kongresi toplanması için alınan «konferans» kararına karşıdırlar. Konferans kararına uymayan basım işçileri sendikası, birleşmeyi desteklediğini ilân etmek için kendi başına bir kongre topladı.

Sağ-Kanat Sosyalist Parti'nin, terörist burjuva hükümetinin ve Amsterdam Enternasyonalî'nin Bulgar proletaryası-

nın sınıf birliğine karşı *birleşik cephesi*, yalnızca, Bulgar proletaryasının Sendika Birliği hareketini güçlendirmeye yardım eder; bu birlik, ne kadar zor bir mücadeleyle olursa olsun, sonunda gerçekten başarılacaktır.

Bulgaristan'daki olaylar, Komintern'in sendika birliği sorunundaki tutumunun doğruluğunu bir kez daha belirle-
mekte ve Amsterdam Enternasyonalı açısından, bazı komü-
nist partilerde ortaya çıkan bozguncu eğilimlere uyarı nite-
liğini taşımaktadır.

Komünist Enternasyonal, No. 2
Eylül 1926

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 8, sayfa: 247 257
BKP tarafından 1953 yılında
yayınlanmıştır.

FAŞİZMLE VE SARI SENDİKALARLA SAVAŞ YOLLARI

Dördüncü Sendika Enternasyonalı Kongresinde Yapılan Konuşma

Faşizmin *yerel, geçici* ya da *kısa ömürlü* bir olgu olmadığını açıkça bilmeliyiz. Faşizm, kapitalist burjuvazinin sınıf yönetim *sistemi*, emperyalist ve sosyal devrim dönemindeki diktatörlüğüdür. Burjuvazi, emperyalist savaştan, muzaffer Ekim Devriminden ve Sovyetler Birliği'nin on yıllık varlığından sonra ve bütün bu etkenlerin proletarya, köylülük, baskı altındaki uluslar ve sömürge ulusları üzerindeki görülmemiş devrimci etkisi altında, parlamenter demokrasinin eski şekli ve yöntemleriyle olsun kapitalist dengeleme ve rasyonalleştirmeye olsun sınıf egemenliğini artık kitleler üzerinde sürdürememektedir. Bu açıdan, burjuvazi için çıkış, yolu, kitlelerin faşizmle *bastırılmasıdır*. *Faşizm, burjuvazinin sınıf yönetiminin son aşamasıdır*. Bütün burjuva devletler, ergeç ya bir *hükümet darbesi* ile ya da «barışçı» yoldan, daha sert ya da «yumuşak» biçimde faşizme geçeceklerdir; geçiş yöntemleri önemli değildir ve belirli bir ülkedeki sınıfsal ve siyasal güçler dengesine, sosyal yapıya ve özel duruma bağlıdır.

Faşizm, proletarya ve sınıf sendika hareketi için *sürekli ve büyüyen bir beladır*. Bu belanın yokedilmesi, ancak burjuvazinin yönetiminin devrilmesi, burjuva diktatörlüğünün yerine çalışan köylülerle birlik olan proletaryanın diktatörlüğünün kurulmasıyla mümkündür. Faşizmi; kapitalizm çerçevesi içinde, eski burjuva demokratik rejimin yeniden onarılmasıyla ortadan kaldırılabilir geçici ve kısa ömürlü bir olay saymak ve başlıca kapitalist ülkelerde faşizmin kurulması

tehlikesini yokumsamak, proletaryanın bilincini ve direnişini zayıflatacak boş hayallerdir; bunlar faşizme ve geçici olarak faşist diktatörlüğün kurulmasına yardımcı olur. *Bu boş hayaller hemen bırakılmalı, Sendika Enternasyonalî üyeleri, bütün araçlarla bunlara karşı savaşmalıdır.*

Bütün bunlar, Güney-Doğu Avrupa'da (Balkan ülkeleri ve Macaristan) daha da geçerlidir. Bu bölgede, özel tarihsel, ekonomik ve siyasal nedenler, burjuvaziyi kaçınılmaz biçimde faşizm yoluna itmektedir. Başlıca nedenler şunlardır:

Burjuva-demokratik devrim, Balkanlar'da ve Macaristan'da henüz tamamlanmamıştır. Burjuvazi, geçmişteki feodalizme ve mutlakiyetçiliğe karşı kitleleri ideolojik ve siyasal açıdan bir arada tutmasını mümkün kılacak liderliği sağlayacak devrimci görevini yerine getirmemiştir. Köylüler, bir burjuva-demokratik devrimle toprak sahibi olmamışlardır. Tam tersine, en acımasız sömürünün ve ilkel sermaye birikiminin hedefi olmuşlardır. Feodalizm, henüz bütünüyle yok edilmemiştir. Ulusal sorun henüz çözülmemiştir. Bu ülkelerin çoğunda, proletarya dolaysız köylü kökenlidir, köylülerle ilişkilidir ve doğuşundan bu yana, onların muhalif, anti-kapitalist duygularıyla yoğrulmuştur.

Balkan ülkeleri ve Macaristan; emperyalizmin yarı-sömürgeleri durumundadırlar; esas olarak, emperyalist devletlerin çok kalkınmış kapitalizmiyle kıyasıya rekabete girmek zorunda olan görece zayıf endüstriye sahip tarım ülkeleridir. Emperyalist güçlerin körüklediği ve sömürdüğü ulusal ve topraksal sorunlar içinde, mahvedici bir ekonomik savaş içindedirler. Kitlelerin gülünç derecede düşük satın alma gücü ve yabancı pazarların çoğunlukla kapalı olması dolayısıyla iç ve dış pazarları çok sınırlıdır. Kapitalizme kararlılık kazandırma ve üretimi rasyonalleştirme olanakları oldukça kısırdır. Emperyalist savaşın getirdiği kayıplar, bunlardan bazılarının onarım giderlerinin ve savaş borçlarının ağır yükü, ekonomik durumlarını daha da kötüleştirmekte, ekonomik bunahımlarını şiddetlendirmektedir.

Emperyalist savaş ve sonuçları, burjuvaziyi kitlelerin gözünden oldukça düşürmüştür. Egemen burjuvaziyle ezilen,

sömürülen kitleler arasındaki uzaklık daha da büyümüştür. Bu ülkelerdeki burjuvazi, yabancı rekabete karşı korunmak için, proletaryayı insafsızca sömürmüş, köylü kitlelerini soy-
muştur. Emperyalist savaş sonrası, bütün bunlar daha da geniş çapta uygulanmaktadır. İşçiler, en ufak kazançları için zor ve uzun bir savaş vermek zorundadırlar. Proletaryanın burjuvaziye karşı uzlaşmaz tutumu ve kitlelerin görelî yük-
sek devrimci ruhu bundandır. Emperyalist ülkelerin tersine emek aristokrasisi ve reformizmi bu yüzden zayıftır. Oralar-
da, burjuvazi, sömürgelerden elde edilen üstün kârlarla pro-
letaryada kayırılan, ayrıcalıklı bir kesim yarattı; onları rüş-
vetle dolaylı, dolaysız hizmetçisi durumuna sokmayı başar-
dı. Güney-Batı Avrupa'daki burjuvazi, özellikle bugün, işçi-
lere ve çalışanlara aralarındaki uçurumu kapatacak herhan-
gi bir ekonomik ödün verecek durumda değildir.

Eski Rusya'nın ve Güney-Batı Avrupa'nın sosyal yapıla-
rının aşırı benzerliğinden dolayı, Ekim Devriminin etkisi bu-
rada pek büyük olmuştur ve olmaktadır; kitlelerin Sovyet-
ler Birliği'ne bağlılığı sınırsızdır.

Böyle bir durumda, burjuvazinin diktatörlüğünün par-
lamenter demokrasi yöntemleriyle sürdürülmesi olanaksız-
dır; hele şimdi, burjuvazi için kapitalizmin kararlılığını işçi
sınıfının ve köylü kitlelerinin zararına sağlamak amacıyla
olağanüstü önlemler almak kaçınılmaz ve *zorunlu* iken.

Burjuvazi, ancak faşist diktatörlükle yönetimini koruya-
bilir, kitlelerin direnişini kırabilir ve kapitalist dengeyi ve
rasyonalizasyonu onların yıkımı pahasına elde edebilir.

Balkan burjuvazisi ve bütün Güney-Batı Avrupa burju-
vazisi, emperyalizmin baskısı yüzünden zorunlu olarak bu
yolu izleyecektir; bunun bir nedeni de Balkanların ve diğer
Güney-Batı Avrupa ülkelerinin bir anti-Sovyet emperyalist
savaş hazırlığı için proletaryanın, köylülerin ve azınlıkların
devrimci hareketinin bastırılmasının, bozulmasının ve zayıf-
latılmasının kesin koşul olmasıdır.

Güney-Doğu Avrupa ülkelerinde var olan özgül koşullar
ise, faşizme *özgü* bir nitelik vermektedir. Bu özgünlük, özel-
likle, diyelim ki İtalya'nın tam tersine, bu ülkelerde faşiz-

min iktidara bir kitle hareketiyle *aşağıdan gelen hükümetli bir devlet biçimi* gibi değil, tersine *yukardan* gelmesidir. Faşizm, devlet gücüne, burjuvazinin askeri gücüne, banka sermayesinin mali gücüne dayanarak, kitlelere sızmaya ve orada ideolojik, siyasal ve örgütsel bir temel oluşturmaya çalışır.

Bulgaristan'da 9 Haziran 1923 askeri-faşist *darbeden* sonra bu oldu. Yugoslavya'da, faşizmin esinleyicisi ve düzenleyicisi monarşi, militarizm ve sermaye oldu. Romanya ve Yunanistan'da, az farklarla durum aynıdır. Horthy ve Bethlen denetimindeki Macaristan da bu kurala uymaktadır. Avusturya'da ve daha sinsi olarak Çekoslovakya'da faşizm örgütleniyor, «cumhuriyetçi» hükümetlerin desteği ve savunması altında saldırı için örgütleniyor, silahlanıyor.

Faşizm, yukarıdan (devletin olanaklarından yararlanarak) aşağıya, kitlelere bu gelişiminde, sınıf mücadelesinin bütün belirtilerini yok eden, «endüstriyel barış» politikası önererek ve bunu uygulayarak, devrimci işçi hareketine karşı acımasızca savaşarak, açıktan açığa *faşist bir çıkmazı* benimseyen reformistlerin çok değerli desteğini görmektedir.

Sendikaların denetimini ele geçirmek, sınıfsal sendika mücadelesini yıkmak, faşizmin ilerlemesi için *hayati bir zorunluluktur*. Sınıf sendikaları olmadan proletaryanın diktatörlüğü nasıl düşünülemezse, proletarya ve köylüler (şu ya da bu şekilde) *yenilmeden*, hepsinden önemlisi *sınıf sendika hareketi ezilmeden*, burjuvazinin uzun ömürlü faşist diktatörlüğü de sözkonusu olamaz.

Balkan - Güney - Doğu tipi faşizmi, demagojik sloganlar ortaya atmadan, demagoji ve hile yöntemleri kullanmadan ayakta duramaması bir yana, sınıf bilinçli proletaryaya karşı en acımasızca dehşete ve şiddete başvurmak zorunda kalmış, Bulgaristan ve Macaristan'da olduğu gibi, yüzlerce ve binlerce devrimci işçinin kanına girmiştir.

Faşizmin ana çabaları *ulaşım işçileri, madenciler* ve *sanayinin diğer önemli kollarındaki işçilerin* hareketleri yanı sıra, sivil hizmetlilerin hareketlerinde de *denetimi ele geçirmeye* yönelmiştir. Faşizm, demiryolcular, PTT'ciler, devlet

memurları, maden işçileri ve diğer sınıf örgütlerinin varlığına ve dayanışmasına çeşitli engeller çıkararak, liderlerinin doğrudan yardımıyla bu alanlardaki reformist ve sarı örgütlere elkoymuştur. Faşizm, bütün Balkan ülkelerinde, şimdiden, demiryolcular, PTT'ciler ve devlet memurlarının örgütlerinin yönetiminde etki sahibi olmuş, maden işçilerinin de yasal örgütlerini kurma girişimlerini önlemiştir. Faşizm, kültürel gerikalmışlıklarından yararlanarak tarım emekçileri ve işsiz aç kitleler arasında etkisini artırmak için büyük çaba gösteriyor. Faşizm, köylü gençlere de aynı dikkati gösterip emperyalist savaşın dehşetini *doğrudan doğruya* yaşamamış olan bu gençleri, çeşitli sporlar ve diğer kültürel örgütler aracılığıyla elegeçirmeye çalışıyor.

Faşizm, ideolojik açıdan, *milliyetçilik ve şovenizmin* başlıca fikirlerini kullanıyor, diğer ülkelerden gelenler karşısına yerli işçileri sürüyor, özellikle işsizleri kandırıp kitlelerin ilgisini *ulusal sorunlardan dış sorunlara* çekmeye çalışıyor, kitleleri diğer uluslara karşı ayaklandırıp ulusal - şovenist duyguları körüklüyor, işçi sınıfının yaşam koşullarının komşu toprak ve bölgelerin fethi sayesinde geliştirileceğini söyleyip herkeste tozpembe bir dünya görüntüsü yaratmaya çalışıyor.

Faşizm, kapitalizmin sağlamlaştırılması ve üretimin rasyonelize edilebilmesi için kapitalistler ile işçilerin işbirliği yapması; sınıflar arasında uyum sağlanması gerektiği sınıfların çıkarlarının ortak olduğu, bütün sınıf mücadelesinin kaldırılması, grevlerin yerine zorunlu hakem kararının konması, sendikaların burjuva devlet gücünün organları durumuna dönüştürülmesi gerektiği biçimindeki görüşlere dayanmaktadır.

Burada, reformist sendikaların yönetici kadrosu kendini faşizmle bir kez daha tam bir ideolojik ve siyasal anlaşma içinde bulmaktadır. Bu liderler, yayın organlarında aynı fikirleri, aynı politikayı işlemektedirler. Örneğin, Bulgar demiryol ve PTT işçilerinin reformist liderleri, faşist bir örgüt olan *Koabratın* üyeleridirler, görevi proletarya ve küçükburjuvalar özellikle de sendika hareketi üzerinde ideolo-

jik etkinlik oluşturmak olan faşist yayın organı *Zveno*'da yazmaktadırlar. Ayrıca, sınıf sendikalarının kaldırılması için faşistlerle birleşik bir cephededirler; bürolardaki ve işletmelerdeki taraftarları devrimci görüşlü ögeleri ibhar etmektedirler vb. Bütün Balkan ülkelerinde ve Macaristan'da durum budur.

Faşistler, aynı zamanda, belirli mesleklerdeki üst tabakaya güvenerek, *kendi* sendikalarını kurmak için olağanüstü çabalamaktadırlar; bu, sınıf sendikalarının zorla ezilmesi halinde, onların tüm sendika hareketini denetimlerine alacak bir *örgüt çekirdeğine* sahip olmalarına yarayacaktır.

Hemen her büyük işletmede emekliye ayrılmış faşist subaylar ve çeşitli işsiz güçsüz kişiler, denetleyici, muhafız vb. olarak atanmakta, işçilere ve memurlara dehşet saçan silahlı gruplar kurarak, onları dağıtmaya ve manen çökertmeye çabalamakta, devrimci proletarya ögeleri işletmelerden sürerek kitleleri öndersiz bırakmaya çalışmaktadırlar.

Faşizm, madenciler, demiryolcular, dok işçileri ve diğeri önemli sanayi dallarındaki işçilerin yanısıra sivil hizmetlilere de yasal sendika hakkı tanımayarak, sınıf sendika hareketinin örgütsel temelini ve açısını, *küçük esnaf meslekleriyle ve sınıf mücadelesinde hiç önemi olmayan sanayi dallarıyla* sınırlamak istemektedir.

Faşizm, aynı zamanda sınıf sendikalarının *ulusal birlikler* halinde *merkezileşmesine* de her yoldan engel olmaya, başarılı mücadele vermelerini önlemek için onları yerel sendikalara bölmeye uğraşmaktadırlar.

Meslek okulları, faşizmin elinde, *yetenekli yeni teknik kadroları faşist etki altında*, ulaşım ve diğeri önemli endüstri dallarındaki yetenekli devrimci proletarya kadrolarının yerini alacak şekilde yetiştirmektedirler.

Faşizmin sendika hareketine karşı olan politikası «böl ve yönet» olarak özetlenebilir. Faşizm, proletaryanın çeşitli kesimlerini bölmeye ve karşı karşıya getirmeye, işsizi işçiye, yerli işçileri yabancılara düşürmeye çalışmakta, sendikaları bölerek sınıf sendikaları hareketinin örgütsel kalıntıları üzerinde faşist örgütler kurmaya çabalamaktadır. Faşizm, sen-

dika hareketinde birliğin yeniden kurulmasına şiddetle karşıdır; ve örneğin Yunanistan, Macaristan gibi, sendikaların henüz bölünemediği ülkelerde, bunu reformistlerle birlikte gerçekleştirmeyi denemektedir. *Faşizmin sendika hareketinde egemenliği; sendika hareketinin dağılması, sınıf sendikalarının ezilmesi, proletaryanın bağımsız sendika hareketinin sonu demektir.*

Faşizm, proletaryanın ve sınıf sendikalarının yeminli düşmanıdır. Faşizme karşı sonuna kadar uzlaşmaz bir mücadele verilmelidir. Sınıf sendikaları hareketi ile faşizm arasında bir yumuşama sözkonusu olamaz. Sendika Enternasyonalı'nın üyeleri, hiçbir zaman, hiçbir yerde, faşizmle ortak ya da *koşut* eyleme girmemelidir. Faşistlerin reformist sendika yöneticileri ile kesin antlaşmaya ve karşılıklı anlayışa henüz varmadığı, (örneğin Bulgar Öğretmenler Sendikası) ve hâlâ çekişmekte olduğu yerlerde, Enternasyonal üyelerinin, reformistlere karşı savaşta faşistlerle beraber yapacak hiçbir şeyleri yoktur. Bu konuda Sendika Enternasyonalı üyelerinin, demiryolcular ve öğretmen kuruluşlarında yaptığı yanlışlardan gelecekte dikkatle kaçınılmalıdır. *Reformizme karşı savaş her zaman faşizme; faşizme karşı savaş, her zaman reformizme karşı savaş anlamına gelmelidir.*

Sendika hareketindeki faşizme karşı ve özellikle faşist sendikalara karşı *her cephe ve her yerde*, sürekli, sistemli, kararlı ve ödünsüz savaş verilmelidir. Faşizm her görüldüğü yerde, fabrikalarda, dairelerde, örgütlerde, işsizler arasında ve benzeri yerlerde, proletaryanın kurtuluşçu sınıf mücadelesi açısından, işçi ve memurların çıkarları ve sendikaların kendi özel görevleri gözönüne alınarak, sağlam ve etkin biçimde ezilmelidir.

Faşizme karşı savaş; sendika hareketinin ideolojik, siyasal ve örgütsel alanlarında, aşağıda belirtilen yönde yürütülmelidir:

1 — a) Proletaryanın devrimci sınıf ideolojisini kararlı olarak faşist ideolojiye karşı çıkarmak. b) «Endüstriyel barış ve sınıfların uyuşumu» gibi düşüncelerin yanısıra milliyetçiliğin ve şovenizmin ne olduğunu açıkça ortaya koymak. c) Sı-

nıf işbirliğini ve reformizmin her türlüünü ortadan kaldırmak. d) sendika hareketinin yıkıcısı ve mezar kazıcısı olarak faşizmin maskesini düşürmek. e) Faşizmin, bankacı sermayenin ve emperyalizmin ideolojisi olduğunu açıklamak. f) Faşizmin savaş tehlikesinin, özellikle Sovyet Cumhuriyetleri Birliği'ne karşı savaş tehlikesinin nedeni olduğunu belirtmek. g) Sendika Enternasyonalı'nın, sınıf sendikaları enternasyonalinin programını ve taktiklerini kitleler arasında alabildiğine ve yorulmadan yaymak.

2 — Sınıf sendikaları örgütlerini güçlendirmek ve örgütsüz işçileri onların saflarında toplamak; yasal sınıf sendikalarının varlığı olanaksızlaşan yerlerde (madenciler ve diğer işçiler), kitlelerle ilişkileri sağlayacak ve mücadelenin başını çekecek *yasadışı* sendika grupları oluşturmak gerekir. Ayrıca reformist, milliyetçi, özerk ve diğer sendikalardaki sınıf-bilinçli ögelerle, birlikte eylem ve mücadele açısından onların sınıf sendikalarıyla bağlarını kuvvetlendirmek şarttır. İşletmelerdeki ve bürolardaki işçi komiteleri ağını, kitlelerin hazır sözcüleri, organları olarak güçlendirmek ve yaymak, çalışmalarını sendika hareketiyle birleştirmek gerekir. İşsizlerin hareketini düzenlemek ve bunun sınıf sendikalarının yürüttüğü kampanyalarla eşgüdümünü sağlamak, tarım emekçilerini örgütlemek, çalışan genç ve kadın nüfusu sınıf sendikalarının saflarında toplamak, yabancı işçileri olanaklı her biçimde örgütlemek ve korumak kaçınılmaz görevdir.

3 — Daha yüksek ücretler için, daha az çalışma saatleri için, emek güvenliği, örgütlenme ve grev özgürlüğü için kitlesel kampanyalar ve direnişler özellikle önemlidir. (İşçilerin çıkarları ve istekleri için savaş süresince) bu yollarla *kitleleri* faşizmle (ve yardımcısı reformizmle) karşı karşıya getirip hain burjuva karakterlerini açığa vurmak, bu şekilde, faşizmi ve faşist sendikaları proletarya kitlelerinden yalıtma zorunludur.

4 — Kentteki ve kırdaki diğer çalışan halkın işçi mücadelesine olan *etkin* maddi ve manevi desteğini sağlamak (grevler ve benzerleri): İşçilerin ve çalışan köylülerin birle-

şik cephesini kurmak, sanayi işletmelerindeki (tütün, şeker endüstrileri vb.) işçiler ve küçük hammadde üreticileri (tütün ekicileri, pancar üreticileri vb.) arasında sözkonusu endüstride sermayeye karşı ortak mücadele sürecinde işbirliği yaparak, faşizmi bu şekilde işçi kitlelerinden yalıtma-
k çinilmazdır.

5 — İşletmelerde faşist baskı ögelerine karşı öz-savunmayı örgütlemek (örgüt, toplantı, grev gözcüleri, sendika militanları vb.). Faşist ajanların, denetleyicilerin, casusların, *provakatörlerin* işletmelerden atılması için kampanya yürütmek;

6 — Sendika hareketinin *sınıf birliği* için mücadele sürecinde, kitleler arasında, faşizmin (ve reformizmin) muhalif politikasına karşı *temelden* bir kampanya yürütmek; Amsterdam Enternasyonalî'yle ve faşist sendikalarla, ödün vermeden, uzlaşmaz bir tutumla savaşmak gerekir.

Sendika hareketindeki faşizme karşı ve faşist sendikalara karşı savaş, bütün ülkelerin sınıf-bilinçli proletaryasının ortak çabaları ile, *uluslararası çapta* yürütülmelidir. Faşist diktatörlüğün şimdiden kurulduğu İtalya, Bulgaristan gibi ülkelerde, sendikaların savunması için uluslararası kampanyalar düzenlemek özellikle gereklidir. Faşizmin egemen olduğu ülkelerde durumunun zayıflaması, faşist diktatörlüğün henüz başa geçmediği ülkelerdeki anti-faşist sendikal mücadeleyi şüphesiz kolaylaştıracaktır.

Sendika hareketinde faşizme karşı verilecek savaşın başarısının, her şeyden önce, Sendika Enternasyonalî üyelerinin göstereceği etkinliğe, politikalarının doğruluğuna, kitlelerin güvenini kazanmalarına ve kitlelerce sermayenin saldırganlığına ve savaş tehlikesine karşı yürütülen savaşta onların gerçek liderliklerine dayandığını yinelemek gereksizdir.

Aksi durumda, sınıf sendika hareketini korumak olanaksızdır.

Sendika Enternasyonalî'nin
Dördüncü Kongresi
Moskova, 1928

G. Dimitrov, Eserler
cilt: 8, sayfa 340 - 352
BKP tarafından 1953 yılında
yayınlanmıştır.

Bulgar tütün işçilerinin genel greve gittiği açıklanmıştır. 17 Mayısta, Bulgaristan'ın en önemli tütün merkezlerinden biri olan *Haskova*'da başlayan grev, tüm ülkeye yayılmıştır; 26.000 kadın ve erkek işçi, daha yüksek ücretler için ve despot faşist rejime karşı grevdedir.

Bulgaristan koşullarına göre dev boyutlarda olan bu grev, 1923'deki hükümet darbesinden beri yapılan ilk büyük sanayi grevidir ve tüm işçi hareketi için, özellikle Bulgar faşist diktatörlüğüne karşı mücadele için çok önemlidir.

Bulgar proletaryası, Komünist Partinin liderliğinde, 1923 - 1925 döneminin kitle katliamlarından, ağır darbelerinden ve kanlı faşist saldırılarından sonra kendini toparlayabilmiş, anagüçlerini bir araya toplayıp genel olarak oportünist duraksamaların ve eğilimlerin üstesinden gelmiş, geçici yenilgisine son vermiştir; şimdi acımasız faşist teröre karşı etkin savunma mücadelesine girmiştir ve kapitalist rasyonalizasyona ve faşist diktatörlüğe karşı - saldırı için ideolojik, siyasal ve örgütsel bakımdan silahlanmıştır.

Bulgar işçi ve köylü hareketi, son iki yılda, sürekli ilerlemektedir. Siyasi af için yaygın kampanyadan, kitlelerin faşist diktatörlüğe karşı mücadeleye çağrılmasından öğrenci gösterilerinden, bu yılki Bir Mayıs gösterilerinin devrimci düzenlemesinden sonra, tütün işçilerinin genel grevi, Bulgar işçi kitlelerinin devrimci ilerlemesinin en güçlü ifadesidir.

Tütün işçilerinin genel grevi, nispi ve geçici kapitalist dengeğin temelinde kesinleşmiş sınıflararası çelişkilerin sonucudur; proletarya kitlelerinin sola doğru büyüyen eğiliminin, etkinliğinin, karşı-saldırıya geçişinin ifadesidir ve proletaryanın sınıf mücadelesinde *yeni ve son derece önemli bir evreyi*

açmaktadır. Sanayi proletaryası, ön saflarda ve ön safın kilit noktalarında çarpışırken, aynı zamanda, hiç şüphesiz, yeni ve keskin bir devrimci durumun öğelerinin yaklaşımını ve olgunlaşmakta olduğunu kanıtlamaktadır.

Sınıfsal çelişkilerin ve sınıf mücadelesinin bu gelişmesi, Komünist Enternasyonal'in Altıncı Dünya Kongresinde kapitalizmin savaş sonrası bunalımının *üçüncü dönemi* ve Bulgaristan üzerine bildirilen görüşlerin doğruluğunu göstermekte ve çeşitli tasfiyecilerin ve yoldaşlarının, -ödöncülerin- tezlerine yıkıcı bir darbe indirmektedir.

Tütün işçilerinin genel grevi, Bulgar faşist burjuvazisinin en güçlü ve en iyi örgütlenmiş kapitalist grubuna, bir kartel kurmuş olan tütün tüccarlarına ve işleticilerine yöneltilmiştir. 1923'deki faşist hükümet darbesini finanse edip ilk düzenleyen, güçlü tütün sermayesiydi. Tsankov, Vulkov, Roussev, Kalfov, Lyapcher ve bu darbenin diğer «kahramanları»nın hepsi, devrimci işçi ve köylülerin kanlı cellatları ve katilleri, doğrudan doğruya tütün sermayesince beslendi. 9 Haziran 1923'den sonra da, şimdi de, en saldırgan kapitalist grup tütün kartelidir. Tütün işçileri ve tütün yetiştiricilerine korkunç bir soygun rejimi uygulandı. Devrimci tütün işçileri sendikasının önderliğinde, uzun mücadele yılları sonucu elde edilenler hiçe indirildi. Yıllar boyu, tütün kapitalistleri tütün işletmelerinin ve fabrikalarının tam efendileri oldular. Tütün işçilerinin ve yetiştiricilerinin sömürülmesi için faşist diktatörlükten ve Bulgar proletaryasının kanlı yenilgisinden yararlandılar. İşçilere düşük ücretler verip çalışma saatlerini arttırırken, yetiştiricilerin işlenmemiş tütününe görölmemiş düşük fiyat verdiler. Böylelikle, bulgar tütününün dış pazarlarda karşılaştığı engelleri, tütün işçi ve yetiştiricisinin zararına aştılar ve tütün kapitalinin gücünü büyük ölçüde artırdılar.

Bulgar tütün işçilerinin verdiği mücadelenin şimdi yoğunlaşmış güçlerle, tütün kapitalistlerinin başını çektiği faşist diktatörlüğün kızgınlık ve nefretiyle karşılaşacağı açıktır; hakları uğruna direnen tütün işçilerini ezmek için her türlü zor araçlarını seferber edeceklerdir. Baskılar ve tutukla-

malar şimdiden başlamıştır. Faşist diktatörlük, bütün işçilerin grevini kanla boğmakta duraksamayacaktır. Tüm burjuvazi bu kanlı kampanyayı etkin biçimde destekleyecektir; çünkü büyük Bulgar endüstrisinin yanı sıra ihracatın da yarısı bu grevden etkilenecektir, çünkü bütün işçilerinin başarisının, dokuma, metal, maden, orman ürünleri ve diğer sanayi dallarındaki kitle mücadelelerinin gelişme hızını *arttıracağını* ve faşist diktanın zayıflayacağını bilmektedirler. Soydan gelen karşı-devrimci nitelikleriyle Sosyal-Demokratlar, faşist diktatörlüğün çarpışan işçilere karşı kampanyasını psikolojik ve siyasal açıdan büyük hevesle hazırlamakta, bütün işçileri grevinin devrimci önderliğine karşı dedikodu kampanyasına girişmektedirler.

Geçmişte büyük savaşlar vermiş olan Bulgar bütün işçileri, mücadelelerinin karşısındaki zorluk ve tehlikelerin farkındadırlar. Mücadelelerini, *grev liderliği* ve bağımsız sendikalar çevresinde toplanarak yürütmektedirler. Bağımsız sendikalar yönetiminin duyurduğu gibi, bütün işçileri barbar faşist teröre karşı, büyük hevesle çarpışmaktadırlar. Komünist bütün işçileri elbette, bu kahramanca mücadelede en etkin, en kararlı ve önder ögelerdir.

Bulgar proletaryası ve devrimci köylüleri (ve en önemlisi bütün yetiştiricileri) şimdi yürütülen mücadelenin bütün çalışanların ortak davası olduğunu bilmekte ve grevdeki bütün işçilerini, Komünist Parti'nin önderliği altında güçlü, kararlı biçimde desteklemektedir.

Böylece, Bulgar bütün işçilerinin ekonomik mücadelesi önemli bir siyasal karakter ve büyük devrimci önem kazanmıştır. Sınıflararası mücadeleye dönüşmekte ve faşist diktatörlüğe karşı bütün çalışan kitlelerin mücadelesinde önemli bir aşamayı damgalamaktadır.

Bu büyük mücadelenin gelişmesini ve sonuçlarını önceden kestirmek zordur. Ama, Bulgaristan'da sınıf mücadelesinin gelecekteki gelişmesi üzerindeki devrimci etkisi büyük ola-

caktır. Komşu Balkan devletlerindeki sınıf mücadelesinin devrimci ilerleyişine de hız kazandıracaktır.

Uluslararası Basın Bülteni

No: 48, 4 Haziran 1929

İmza: G. Dimitrov

G. Dimitrov, Eserler

cilt: 8 sayfa: 403 - 407

BKP tarafından 1953 yılında yayınlanmıştır.

ULUSLARARASI PROLETER BİRLİK GÜNÜMÜZÜN YÜCE BUYRUĞU

I

Bugünkü uluslararası durum, bütünüyle, faşizmin dünyayı yeni bir savaşla yeniden parçalamak için ateşli hazırlıkları ve aynı zamanda, uluslararası proletaryanın büyüyen birliği ve çalışan halkın, demokrasi ve barış tutkunlarının faşizme ve savaşa karşı biraraya gelmesi ile tanımlanabilir.

Batı'daki ve Doğu'daki faşist saldırganlar, hedeflerine ulaşmak için, ne pahasına olursa olsun, bütün yollarda, yöntemlerde ve konularda anlaşmaya varmanın telaşı içindedirler. Berlin, Roma ve Tokyo birbirleriyle çeşitli paktlar ve askeri anlaşmalar imzalıyor. Hitler'in ve Mussolini'nin İspanya'ya elatması, İspanyol halkına karşı savaşları, bunun yanı sıra Japon militaristlerinin Çin'deki saldırgan hareketleri, yalnızca büyük bir savaşın hazırlık aşamalarıdır.

Bu savaş körükleyicileri, çıkarları arasında farklar olmasına karşın, hep birlikte, barışı sürdürmek isteyen ve faşist olmayan ülkelerde yıkıcı eylemlere girmekte, muhalif parti ve grupları her yoldan desteklemekte, kendilerine ve amaçlarına uymayan hükümet ve rejimlere karşı darbeler düzenlemekte, her yere karşı-devrimci anarşi tohumları ekmektedirler. Cani elleri Fransa'da De la Roque ve Doriot'un, Belçika'da Degrelle'nin, Çekoslovakya'da Henlein'in hain eylemlerinde, İskandinav ve Balkan ülkelerindeki, Macaristan, Avusturya, Polonya ve Baltık devletlerindeki faşist entrikalarda, Çin'deki Japon yanlısı ögelerin politikasında ve ABD'de Hearst çevrelerinin eylemlerinde görülebilir.

Faşist saldırganlar ulusların savunma gücünü olabildiğince azaltmak, işçi hareketini dağıtmak, yeni oluşan halk cephelerini yıkmak için, troçkistlerden her yerde ajan olarak yararlanmaktadırlar; Dördüncü Enternasyonal'i, bu giz-

li polis ajanlarını ve işçi sınıfına ihanet edenleri, bu süprüntüleri kanatları altına almışlardır. Faşist eylemler, en çok Sovyetler Birliği'ne, sosyalizmin bu büyük ülkesine, insanlığın barış, özgürlük ve gelişme diyarına, faşizmin saldırı yolundaki bu en büyük engele yönelmiştir.

Barışın Sovyetler Birliği gibi güçlü bir koruyucusu uluslararası proletarya saflarında faşizme karşı savaşın şiddetlendirilmesi ve birleşmiş halk cephesi için böylesine güçlü bir hareket olmasa, İspanyol halkı faşist saldırılarını böylesine kahramanca geri püskürtmüş bulunmasa, Fransız proletaryası anti-faşist halk cephesi kurmamış ve nihayet Çin halkı, Japon istilacılara karşı güçlerini milliyetçi cephede böylesine toplamamış olsa idi; Almanya ve İtalya'daki faşist yöneticilerin ve Japonya'daki faşist askeri kliğin şimdiden yeni bir dünya savaşı yangını çıkaracağından kuşkulanamazdı.

Ama bütün bunlar, faşist savaş körükleyicilerini planlarını uygulamakta yalnızca engelliyor; planlarından vazgeçmediler, kendi istekleriyle de asla vazgeçmeyecekler. Mussolini'nin çeteleri Guadalajara'da bozguna uğradıktan sonra, yabancı istilacılar şimdi İspanyol halkına karşı yeni silahlı güçleri savaşa sürüyorlar. Hitler, bir çocuk kadar saf ve politik açıdan kör olan İşçi Partisi Lideri Landsbury'ye barıştan söz ederken, Çekoslovakya'ya büyük bir çabayla darbe hazırlanıyor. Faşist anlayışa göre, «Avrupa'nın barışçılaştırılması» için Çekoslovakya'nın bağımsız devlet niteliği kalmasıdır. Alman faşizmi Avusturya'yı yutmaya hazırlanırken, bazı ülkelerde de faşist hükümet darbeleri kışkırtıyor. Japon askeri klihiyse, Çin halkına daha rahat saldırabilsin diye, ülkesindeki demokratik muhalefeti asarak, keserek ezmeye çalışıyor.

Uzun deneyler, faşist savaş körükleyicilerinin uyarıdan, tehditten anlamadığını, açıkça gösteriyor. Onların anlayacağı tek yol, farklı ülkelerdeki kitlelerin faşizme karşı uluslararası çapta vereceği ödünsüz mücadeledir. Ancak etrafına bütün çalışan halkı, bütün ilerici, demokratik ögeleri, bütün gerçek barışseverleri toplamış uluslararası proleter eylem

birliği, artık çizmeden yukarı çıkan saldırgan faşistleri durduracak, korsanca planlarına son verecek bir durumdadır.

Bütün son olaylar, proletaryanın faşizme karşı tek adam gibi ve güçlü biçimde savaştığı, çalışan kitlelerin ortak anti-faşist cephede birleştiği her yerde, faşizmin çalışan sınıfı köleleştirmeye; haklarını, özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını kendini düşünmeden ve her yoldan savunmaya hazır insanları büyülemeye güç yetiremediğini göstermektedir.

Faşizmin silahlı saldırılarını dokuz ay boyunca geri püs-kürten İspanyol halkının uzun mücadelesi, Fransa'da halk cephesinin başarısı ve Çin'de Japonlara karşı direnme hareketi, şimdiden bu gerçeği tartışılmaz biçimde doğrulayan sonuçlar getirmiş, bunun yanında faşizme ve savaşa karşı mücadele için birleşmiş halk cephesinin tarihi önemini belirlemiştir. Şimdi herkes, halk cephesinin olduğu her ülkede, kitlelerin faşizme direndiği ve «faşist canavarı rahatsız etme» biçimindeki çürümüş politikayı izlemediği her ülkede, faşizmin yenilgiye uğradığını görebilmektedir. Halk cephesinin faşist olmayan ülkelerdeki başarıları, faşizme bu ülkelerde yalnızca set çekmekle kalmamakta, faşist diktatörlükle yönetilen ülkelerin insanları üzerinde çok etkili olmakta ve faşizmin temelini sarsmaktadır. İspanya'da, özellikle Guadajajara'da faşist istilacıların uğradığı ilk yenilgiler, faşist rejimlerin çelişkilerini, kararsızlıklarını ve çürümüşlüklerini örten perdeyi kaldırmış, İtalya ve Almanya'da anti-faşist duyguları güçlendirmiştir.

II

Bugün, tarih, uluslararası proletaryaya büyük bir özel görev vermiştir; insanlığı faşizmin barbarlığından, hazırlamakta olduğu yeni emperyalist katliamın dehşetinden kurtarmak.

İspanya halkının kendilerini faşist saldırganlardan kurtarmalarına yardım etmek; Alman ve İtalyan halkının faşist rejimin zincirlerini kırmalarına yardım etmek; Çin halkının Japon istilacılara karşı mücadelelerine yardım etmek; küçük ülkelerin özgürlük ve bağımsızlıklarını korumalarına yardım

etmek; Batı'da ve Doğu'da faşist saldırıya aşılmaz engeller yaratmak; bugünkü aşamada uluslararası proletaryanın tarihi görevini yerine getirmesinin en güvenli yolu budur. Birleşmiş ve örgütlü biçimde davranırsa, proletaryanın kendi gücü, bu görevin başarılmasına yeter.

Uluslararası proletaryanın öncü müfrezesi -Sovyetler Birliği işçi sınıfı- devletçe örgütlenmiş bir güçtür; bütün insanlar için barış ve özgürlük ülkesi olan güçlü bir devleti yönetmektedir. Dünyanın altıda birinde, SSCB'nin Lenin'in büyük Partisinin liderliği altındaki işçi sınıfı, toprak ağalarını ve kapitalistleri yendikten ve proletarya diktatörlüğünü kurduktan sonra, sosyalizmin zaferini kazanmış, gerçek demokrasiyi gerçekleştirmiş, SSCB'nin yeni anayasasıyla pekiştirmiştir.

Uluslararası proletaryanın başka bir kahraman müfrezesi -İspanyol işçi sınıfı- faşizme karşı ön saflarda savaşmakta, saflarını sıklaştırmakta, İspanyol halkını anti-faşist halk cephesinde toplamaktadır. İspanyol proletaryası, halk cephesi hükümetinin çevresinde birleşmiş silahlı halkın kılavuz gücü olarak, ülkesinin özgürlük ve bağımsızlığının yanısıra bütün uluslararası proletaryanın çıkarlarını, ortak demokrasi ve barış davasını savunuyor.

Saflarında birleşik bir cephe oluşturmaya başlayan Fransız işçi sınıfı, sendikalarını şimdiden beş milyonun üzerinde üyesi bulunan tek bir Emek Konfederasyonunda birleştirmiştir. Fransız işçi sınıfı, bütün Fransız faşist entrikaları boşa çıkaran bir halk cephesi kurmuştur. Fransız halk cephesinin başarıları diğer ülkelerde bir halk cephesi kurma hareketine güçlü bir hız vermektedir.

Birleşik Devletlerin işçi sınıfı; Amerikan tarihinde ilk kez, sınıf olarak bağımsızlığını ilan ediyor, güçlerini sendikalarda topluyor, demokratik ve ilerici güçleri ülkedeki gericiliğe ve faşizme karşı ön saflarda yorulmadan çarpışıyor.

Nüfusun büyük kesimini oluşturan ve elinde güçlü örgütler olan İngiliz işçi sınıfı, İngiltere'nin dünya politikasındaki özel durumundan dolayı, uluslararası işçi hareketindeki ağırlığı her gün daha da artan büyük bir gücü temsil et-

mektedir. İngiliz proletaryası, emekçi ve komünist hareketlerin bütün güçleri arasında militan eylem birliğinin kurulması koşuluyla, yalnızca kendi ülkesindeki tutuculuğu yenmekle kalmayacak, ama aynı zamanda faşizme ve savaşa karşı uluslararası mücadelede de önemli bir rol oynayacak durumdadır.

Bütün öbür ülkeleri ayrıntılı olarak incelemeden, abartmaya kaçmadan söyleyebiliriz ki, her yerde aynı hızda olmamasına karşın, işçi sınıfının birlik hareketi, yalnızca faşizm ve faşist devletlerin saldırı tehdidi altındaki ülkelerde değil, faşist diktatörlükle yönetilen ülkelerde de büyümektedir.

Şimdi esas olan, işçi sınıfının birliğini ulusal çapta pekiştirmek, proletaryaya birleşik bir cephede uluslararası çapta eylemde bulunma -ve şu anda en önemli sorun olan- anti-faşist mücadelede güçlerini yoğunlaştırma olanağı verecek ortak bir dil, ortak bir platform bulmaktır.

Ortak düşmana, tüm insanlığın en büyük düşmanına karşı, *faşizme* karşı, uluslararası proletaryanın eylem birliğinin kurulması, *tüm dünyanın işçi örgütlerinin birinci acil görevi, bugünün yüce buyruğudur.*

Bu, işçi hareketinin olağan görevlerini aşan büyük, zor bir görevdir. Ama bu görevin yerine getirilmesi, olayların siyasal akışını temelden değiştirecek, onlara çalışan insanların çıkarları için yeni bir yön verecek, işçi sınıfını ve örgütlerini; kendi ülkesinin kaderini olduğu kadar, insanlığın kaderini de bütününüyle etkileyecek bir güç haline getirecektir.

Tarihi önemi pek büyük olan bu görevin yerine getirilmesinin ilk önkoşulu nedir?

Birincisi, bütün işçi örgütleri, savaşı *esas düşman* üzerinde yani büyük burjuvazinin en tutucu kesiminin vurucu gücü olan *faşizm* üzerinde yoğunlaştırmak gereğini anlamalıdır. Bütün işçi örgütleri, politikalarını saptarken, *kendi sınıf çıkarlarının savunmasından yola çıkmalı*, burjuvazinin çıkarları için çalışmamalıdır. İşçi sınıfı ve örgütleri kendi sınıf çıkarlarından yola çıkarak, kendilerinin ve bütün sömürülen insanların, bütün ulusun çıkarlarını da savunurlar.

Sömüren ve sömürülenlerin çıkarlarını uzlaştırma politikasına bir son verilmeli. Aynı zamanda hem kapitalistlerin hem de çalışanların tarafında olunamaz. Hem Allaha hem şeytana hizmet edilemez, derler. Hem darbeci generallerin, hem de İspanyol halkının yanında olamazsınız. İspanyol halkının zaferi için çalışırken aynı zamanda General Franko'yla bir uzlaşma araştıramazsınız. İspanya Cumhuriyeti'ne sadık olduğunuzu söylerken, pratik olarak İngiliz Muhafazakârlarını hoşnut kılmak için bütün savunma yollarını reddedemezsiniz. Faşizmle savaşmak için sabırsızlığınızı ifade ederken, aynı zamanda, faşist saldırganların en kararlı düşmanları komünistlere karşı halkı kışkırtamazsınız.

İkinci olarak, işçi hareketinin içindeki *birleşik cephe düşmanlarını durdurmak* gerekir. İşçiler eylem birliği için her an hazırdırlar; ama «büyük isimler»i eleştirilemez kabul eden tutumları ve kendi örgütlerine karşı anlaşılmaz bağlılıkları, işçileri, ikiyüzlü davranışlarıyla birleşik cephenin kurulmasına zararı dokunan liderlere karşı çıkmaktan genellikle alıkoymaktadır. Bu liderler, işçi sınıfının amacına uymayı reddettikleri için, burjuvaziye hizmet etmeyi yeğleyip kendi kariyerist çıkarlarını işçi sınıfınıninkilerden üstün tuttukları için; yeterli cesareti toplayıp birliğe doğru engellere aldırmadan birlik isteğini gerçekleştirmek uğruna gerekli yol ve araçları bulmak, her işçi örgütünün ana görevidir.

Üçüncü olarak SSCB'ne karşı *iftira kampanyasına katılan herkese kararlı olarak karşı çıkmak gereklidir*. SSCB ile savaşmak, sosyalizmle, işçi sınıfının tüm dünyadaki işçi örgütlerinin çoğunluğunca program olarak alınan büyük amaçla savaşmak demektir. SSCB ile savaşmak, işçi sınıfının tarihteki en büyük zaferine karşı, bütün uluslararası proletaryaya ve çalışan kitlelerinin gücünü çoğaltan zafere karşı savaşmak demektir. SSCB ile savaşmak: Bu, faşistlerin uluslararası proletaryanın güçlerini bölmeyi, böylelikle onları ayrı ayrı daha kolay ezmeyi amaçlayan; işçi hareketini ezmeyi, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfını ve çalışanları faşist diktatörlüğün boyunduruğuna koşmayı hedef alan düşmanca planının en önemli kısmıdır. Hem faşizmin düşmanı olup hem

de uluslararası anti-faşist mücadelenin öncüsü SSCB ile savaşılamazsınız. Sovyetler Birliği ile, bu büyük sosyalizm ve gerçek ulusal demokrasi ülkesiyle gönülden birlikte olmadan, sosyalist ve giderek gerçek bir demokrat olamazsınız. Gerçekte, işçi sınıfının çıkarlarına bağlılığın, sosyalizm fikrine bağlılığın denek taşı, her emek militanı ve her işçi örgütü için, onun Sovyetler Birliğine karşı tutumudur.

Dördüncü olarak, faşizmle savaşırken, onun *troçkist ajanlarını*, Alman faşizminin ve Japon askeri kliğinin emrindeki bu casuslar, yıkıcılar, teröristler ve provokatörler çetesini acımasızca yenmek gerekir. Troçkist ajanlar, faşist entelejans servislerinin emriyle sosyalizm diyarına karşı yıkıcı eylemlerde bulunmakta, diğer ülkelerde işçi hareketinin birliğinin kurulmasını önlemek ve dağılmayı derinleştirmek, halk cephesi hareketini içten zayıflatmak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. İşçi hareketinin sabotajcıları her yerde, faşizme karşı kitlesel mücadelenin bozguncuları olduklarını göstermektedirler. Uluslararası proletaryanın faşizme ve savaşa karşı birliği, faşizmin troçkist ajanlarıyla çarpışmaksızın olanaksızdır, gerçekleşemez.

Uluslararası proletaryanın faşizme ve savaşa karşı eylem birliğinin gerçekleşmesi için *en temel koşullar* bunlardır. Ama, İkinci ve Amsterdam Enternasyonallerinin politikalarının saptanmasında etkileyici rolleri olan liderlerin eylemleri, bu temel koşulların gerçekleşmesine ters düşmektedir. Yalnızca, Komünist Parti'nin ve Komünist Enternasyonal'in İspanyol halkının savunması için ortak eylem önerilerini sistematik olarak reddetmekle kalmamakta, İkinci Enternasyonal'in komünistlerle ortak bir cephede, faşizme, İspanya'daki Alman ve İtalyan istilacılara karşı çalışan örgütlerinin girişimlerini de engellemektedirler. İkinci ve Amsterdam Enternasyonallerinin Londra Konferansı'nda, Sosyalist Parti ve İspanya Genel İşçi Sendikası delegeleri, İspanya halkının kahramanca mücadelesine karşı gösterilen ilgisizlik duvarını yıkmak için boşuna çabaladılar; Cumhuriyetçi İspanya'nın mücadelesine destek olmaları bütün işçi örgütlerinin ortak eylemini desteklemeleri için İkinci Enternasyo-

nale ve Amsterdam Enternasyonaline boşuna başvurdular. İspanyol delegeleri, Konferansı hayal kırıklığı içinde terkettiler. İki Enternasyonal, kararlarında İngiliz Muhafazakârlarının kabul edebileceği bildiri ve karar sınırlarını aşmadılar.

İşçi sınıfı birliğinin düşmanları, bu Enternasyonallerin bünyesindeki gerici liderler, İspanya halkına her açıdan yararlı olacak yardımı sabote etmekle kalmayıp daha da ileri gittiler. Şimdi İspanya halk cephesini içinden bölmek için her çareye başvuruyorlar. Sosyalist liderleri Komünist Parti'ye karşı kışkırtıyorlar, böylelikle hem halk cephesini, hem de İspanyol Cumhuriyetinin savunma gücünü zayıflatıyorlar. Halk cephesi sayesinde faşizme direnen ve eylem birliğini gerçekleştiren Fransız proletaryasının bütün ülkelerin işçilerine esin kaynağı olduğu bu gün, tutucu liderler Fransız Sosyalist ve Komünist Partileri arasında güvensizlik havası yaratmak için entrikalar peşinde koşuyorlar, halk cephesini çökertip burjuvazi ve Sosyalist Partideki sağ-kanat öğeleri arasında cepheye ve komünistlere karşı bir koalisyon oluşturulması için koşulları hazırlıyorlar. Böylece, işçi sınıfının çıkarlarını burjuvazinin en tutucu tabakasını hoşnut etmek için feda ediyorlar. Bu liderler için en büyük düşman faşizm değil, komünizmdir. Citrine, Bevin ve Adler için, esas düşman Franko değil, İspanyol halkının kadın kahramanı Dolores Ibarruri'dir, De la Roque ve Hitler değil, Thorez ve Thaelmann'dır.

III

Proleter eylem birliğinin, tutucu liderlerin uyarılması, ikna edilmesiyle ya da onlara yalvarmakla sağlanacağını sanmak düşüncesizliktir. Uluslararası proleter birlik, bu birliğin gizli, açık düşmanlarına karşı kararlı bir mücadele olmadan sağlanamaz.

Bazan, sosyalistlerin saflarından; komünistlerin, İkinci ve Amsterdam Enternasyonallerinin liderlerine karşı açık; içten eleştirilerinden dolayı birleşik cephenin kurulmasını engelledikleri şeklinde sesler yükseliyor. Oysa, birleşik cepheyi her alanda engellemek isteyenler yılmadan eleştirilmez-

se, onun yaratılması başarılabilir mi? Böylesine önemli bir konuda, bütün işçi sınıfı için bütün gerçeği açıkça ortaya koymasaydık işçi hareketinin militanları olabilir miydik?

İşçi hareketinin yapısındaki tutucu liderlerin zararlı eylemlerine gözyumanlar, tepki göstermeyenler, işçi sınıfı birliği davasına yardım etmezler. Birleşik proleter cephenin çıkarları doğrultusunda kim düşmanlarıyla çarpışmaktan, reformizmi eleştirmekten kaçınıyorsa, kim işçi sınıfı hareketini burjuvazinin çıkarlarından geride tutuyorsa, işçi sınıfına hizmet etmiyordur.

Komünist Enternasyonal'in Yedinci Kongresi; *Faşist Saldırı ve Komünist Enternasyonal'in İşçi Sınıfının Faşizme Karşı Birliği Mücadelesinde Görevleri* adlı bildirisinde, birleşik proleter halk cephesi politikası üzerinde dururken şu noktayı özellikle vurgulamaktadır:

Sosyal Demokrat Parti ile, örgütler ile işbirliği; burjuvaziyle sınıfsal işbirliğinin ideolojisi ve uygulaması olarak sosyal demokrasiyi almayı, reformizmin ciddi ve sağlam dayanaklı eleştirisini, komünizmin program ve ilkelerinin sosyal-demokrat işçilere sabırla anlatmasına engel olmak bir yana tam tersine, *zorunlu kılmaktadır*.*

Yedinci Kongrenin kararına uymayanlar, işçi sınıfı birliği faşizm ve savaşa karşı halk cephesi açısından aşağılık bir savaşıdır. Herkim, bir halk cephesi uğruna mücadeleden, bizi işçi hareketinin ilkeleri ve temel çıkarları için işçi sınıfına karşı olan kuramlar ve görüşlerle savaşmaktan kurtardığını düşünüyorsa, büyük bir yanlış yapmaktadır. Birleşik cephe davası, böyle bir mücadeleden zararlı değil, ancak kazançlı çıkar. Üstelik, böyle bir mücadele, faşizm ve savaşa karşı birleşik halk cephesinin geliştirilmesi ve sağlamlaştırılması için bir dayanaktır.

Birleşik bir halk cephesi için ısrarlı ve kararlı mücadele verirken, komünistlerin ilkesiz bir koalisyon politikası değil, tersine, ilke politikası izledikleri hiç unutulmamalıdır.

Demokratik hak ve özgürlüklerin savunulması için, tutu-

* Komünist Enternasyonal'in Yedinci Kongresi Kararları.

culuğa ve faşizme karşı savaşıırken, bunu, burjuva demokratlar ve reformistler gibi değil, marksistler gibi, ısrarlı proleter devrimciler gibi yapıyoruz. Halkımızın ulusal çıkarlarını, bağımsızlığını, özgürlüğünü savunduğumuzu ilân ederken, milliyetçilere ya da burjuva yurtseverlere dönüşmüyoruz; tersine, bunu, proleter devrimciler ve halkımızın gerçek evlatları olarak yapıyoruz. İnananların faşistlerce cezalandırılmasına karşı, dini özgürlüğü savunduğumuzu söylerken, bütün dini önyargılardan arınmış marksist dünya görüşümüzden ödün vermiyoruz.

Komünistler, faşizme ve savaşa karşı halk cephesi politikasını izlerken, diğer parti ve işçi örgütleriyle ortak düşmana karşı ortak eylemlere girerken, demokratik hakları ve çıkarları için, barış ve özgürlük için savaşıırken, artık devrini tamamlamış olan kapitalizmin devrilmesinin ve bütün insanlığı ve işçi sınıfını kölelikten kurtaracak olan sosyalizmin gerçekleşmesinin tarihi zorunluluğunu hiç bir zaman unutmuyorlar.

Halk cephesi politikasını, marksist propagandayla, işçi sınıfı hareketi kadrolarının teorik düzeyinin yükseltilmesi ile, Marx'ın, Engels'in ve Lenin'in büyük öğretileriyle doğru olarak birleştirelim; öğrenmemiz ve yapmamız, kadrolarımıza ve kitlelere her gün öğretmemiz gereken budur. Ağaçlara bakıp da ormanı görememekten sakınmalıyız. Pratiğin teoriden ayrılmasına, işçi sınıfının güncel görevleri ile uzun süreli planlarının ve hedeflerinin birbiriyle çatışmasına izin vermemeliyiz. Halk cephesi hareketinin büyüdüğü oranda, hareketin taktik sorunlarının da o denli karmaşıktığını, durumun ve çatışan güçlerin dengesinin gerçek marksist bir analizi gerektiğini, elimizde güvenilir marksist-leninist teorisi pusulasının bulunması gerektiğini unutmamalıyız.

Proletarya, faşizme karşı ulusal ve uluslararası çapta birleşik halk cephesinin kurulması ve sağlamlaştırılması için en etkili savaşıdır. Proletarya olmadan halk cephesinin gerçekleşmesi düşünülemez. Proletarya, her anti-faşist halk

hareketinin, demokrasiyi ve barışı savunan her kitle hareketinin temel itici gücüdür. Demokrat küçük-burjuvaziyle, köylülerle ve aydınlarla birlikte ortak düşmanlarına karşı savaşıır. Ama proletarya, önce kendi güçlerine, her ülkede işçi hareketi saflarındaki birliğe ve dünya işçi hareketinin birliğine güvenmelidir. Çünkü, proletarya ne kadar birleşmiş ve ne kadar örgütlenmiş olursa, sınıf çıkarlarını o kadar doğru olarak savunacak, birleşik halk cephesi saflarındaki lider rolünü o kadar daha iyi oynayabilecektir.

Komünistler ve bütün sınıf-bilinçli işçiler için bundan doğan görev, hiçbir özveriden kaçınmamak, zorluklardan yılmamak, işçi sınıfının ulusal ve de uluslararası çapta eylem-birliği davası için her olanaktan sonuna kadar yararlanmaktır. Bu dava, sendika hareketinin tam birliği gerçekleşinceye, proletaryanın tek olan kitle partisi oluşturuluncaya kadar ileri götürülmelidir. Komünist partiler sayıca, örgütçe ve ideolojik açıdan ne kadar güçlü olurlarsa, işçi sınıfının ve kitlelerin en ilerici ve en iyi ögelerinin güvenini ve desteğini ne kadar çok kazanırlarsa, proletaryanın birliği o kadar çabuk gerçekleşecek, birleşik halk cephesinin kurulması ve pekiştirilmesi başarısı o kadar büyük olacaktır. Çünkü komünistler, işçi sınıfı birliğinin gerçekleştirilmesi uğrunda en kararlı ve ısrarlı savaşçılardır.

Marx ve Engels, uluslararası komünist hareketinin doğuşunda, komünistlerin uluslararası proletaryanın saflarındaki tarihi rolünü tanımlarken Komünist Manifesto'da şunları yazdılar:

«Bir bütün olarak, proletaryanınkinden farklı çıkarları yoktur... Dolayısıyla komünistler, tüm ülkelerin işçi partilerinin pratikte en kararlı kesimi ve [diğerlerini] her zaman daha ileriye iten kesimidir; öte yandan, teorik olarak proletaryanın kendileri dışında kalan kitlesi önünde proletarya hareketinin koşullarını, ilerleme yolunu ve genel sonuçlarını onlardan önce kavramış olma üstünlüğüne sahiptirler.»

Komünistler gerek sınıflarının gerçek evlatları, halklarının çıkarlarının savunucusu, gerek burjuvaziye bağımlılık zincirlerinden kurtulmuş, gerekse de gerçek enternasyona-

listler olarak, proletaryanın saflarında olduğu kadar, işçi sınıfının, demokrat küçük-burjuvaların, köylülerin ve aydınların anti-faşist partileri, örgütleri ve grupları içinde de, *birleştirici bağ* rolünü en iyi şekilde oynayabilecektir.

Sonuç olarak, işçi sınıfının birliği uğruna, birleşik bir halk cephesi uğruna mücadelede başarı kazanmak amacıyla komünist partilerin ve tüm Komünist Enternasyonalin saflarını güçlendirmek ve pekiştirmek için her gün, yorulmadan savaşmak gereklidir. Hem uluslararası proletaryanın, hem de tüm ilerici insanlığın hayati çıkarları böyle buyurmaktadır.

1 Mayıs 1937

G. Dımltrov, Eserler
cilt: 10, sayfa: 319 - 335
BKP tarafından 1954 yılında
yayınlanmıştır.

1 Georgi Dimitrov; «sosyal politika» ile, İkinci Stambovollst rejiminin (1903-1908) uyguladığı işçi sınıfını uyutma ve aldatma politikasını kastediyor. Bu rejim bir yandan sosyal-demokrasının önderliğindeki işçi hareketinin baskısı altında belirli ödümler verirken (Kadın ve Çocuk Emeği Yasası, İşgöremez Devlet İşçilerine Yardım Yasası), öte yandan, işçi sınıfının temel hak ve özgürlüklerini kısıtlayan yasalar getirmişti. (s: 9)

2 **Zubatov'stina**; Zubatov'dan, Rus Okhrana'nın polis albayı. Yüzyılın başında sınıf işçileri örgütlerine karşı polis denetimindeki yasal işçi örgütlerini kurmuştu. (s: 10)

3 **Bulgar Sanayicileri Sendikası**; 17 Mart, 1903'de kurulmuştu. (s: 10)

4 İlk Sanayi ve Elzanaatları Kongresi, Zanaatçılar Birliğinin Merkez Komitesi'nin başkanlığında, Sofya'da 29 Haziran 1901'de toplandı. Tüccarların, sanayicilerin ve zanaatçıların katıldığı Endüstri ve Zanaatçılar Birliği orada kuruldu. (s: 10)

5 Yüzyıl dönümünde, Bulgar Sosyal-Demokrat Partisi'nde (BSDP) iki eğilim ortaya çıktı; biri devrimci, diğeri oportünist. Bunlar, ilke taktik ve örgüt açısından farklılık gösteriyorlardı. Dimitar Blagoev, Georgi Kırkov, Gavril Gavrilov, Georgi Dimitrov ve diğ. lerinin önderliğindeki birincisi, marksizmin ilkelerine sarıldı. Partinin sınıf niteliğini savundu ve gerçek bir ideolojik bütünlüğe sahip militan ve devrimci mücadeleleri yönetecek kapsamda gerçek proleter partiyi savundu. Oportünist akım ise burjuvazi ile sınıf işbirliğini savundu, Bernstein revizyonizminin Bulgar uyarlamasını temsil etti. 1903'daki ayrıldıktan sonra, reformist kanat uzaklaştırılınca, BSDP işçi sınıfının marksist partisi olarak ortaya çıktı. Zamanla Lenin'in öğretilerini benimsedi ve yeni tip bir parti oldu. Partinin dağılmasında, küçük-burjuvaların ve burjuva aydınların etkin olduğu sendikalar reformistlerle birleştiler, işçilerin çoğunlukta olduğu büyük şehir sendikalarıysa-Sol-Kanat (Dar) Sosyalist Partisi'ne yan çıktılar. (s: 14)

6 Pernik Madencileri 18 Haziran 1906'da, Georgi Dimitrov'un önderliğinde, başka nedenlerin yanı sıra, kendi sendikalarını kurma hakkı için greve gittiler. Tüm ülkedeki işçilerden büyük destek gördüler; işçiler toplantılar, yürüyüşler düzenledi, yardım parası topladı. 35 günlük grev esas amacına ulaştı; Madenciler Sendikası kuruldu ve böylelikle Bulgaristan'daki sendika hareketine itici güç verdi. (s: 15)

7 Demiryolcular 20 Aralık 1906'da şimdiye dek Bulgaristan'da görülen en büyük grevi başlattılar. Arkasından 3.000'den fazla işçi ve memurun imzaladığı dilekçe Millet Meclisine sunuldu ama Başbakan Dimitar Petkov delegasyonu kabul etmeyi reddetti. Tersine, Hükümet alelacele iki yasa çıkarmaya çalıştı; biri devlet işçilerinin greve gitmesini yasaklarken, diğeri greve katılanları, ücretlerinin yanı sıra, sendikalarda örgütlenme ve kendi gazetelerini yayınlama haklarından da yoksun bırakıyordu. Burjuva muhalefet Petkov Hükümetini devirmek için bu 42 günlük grevden yararlanmak istedi. Partinin rehberliği altında, Demiryolcular Sendikası greve katıldı ama, grevin başına geçmeyip burjuva muhalefet partilerinin demagogik politikasını açığa vuran bir kitapçık yayınlamakla yetindi. (s: 15)

8 Bazı burjuva gazeteler, Şubat 1907'de, «Grev-Kırıcı Blok» başlığı altında, sanayici, tüccarlar ve zanaatçı örgütlerinin grevlere karşı tam bir savaş bloku kurmayı görüştüklerini yazdılar. Bu örgütlerin önde gelen üyelerinden, bu amaçla bir komite oluşturuldu. (s: 15)

9 Sendikalar Sendikası: Sağ-Kanat Sosyalistlerinin etkisi altında olan ve 1908'de kurulan bu sendika örgütü, Bulgar Öğretmenler Sendikası'nı, Demiryolcular Sendikası'nı, Telgraf ve Posta İşçileri Sendikası'nı, devlet memurları, belediye vergi tahsildarları, teknisyenler sendikalarını ve diğerlerini biraraya getiriyordu. Sendikalar Birliği, 1919'da Genel Özgür Sendikalar'la birlikte, Emek Konfederasyonu'nu kurdu. (s: 40)

10 Burgaz dok işçileri grevi (2-15 Eylül 1911) Hükümetin acımasız terörüyle karşılaştı. (s: 45)

11. Georgi Dimitrov'un sözünü ettiği partiler şunlardı:

Ulusal Liberal Parti (Stambolovistler), 1887'den 1894'e ve 1903'den 1908'e kadar hükümette olan bu parti yeni burjuvazinin çıkarlarını savundu, anti-Rus ve Avusturya-Almanya tarafılsı bir politika izleyerek Bulgaristan'ın iki askeri bozguna uğramasına yolaçtı.

Narodnılaşka (Poluler) Partisi, 1894'den 1899'a ve 1911'den 1913'e (Dragan Tsankov'un yandaşlarıyla koalisyon halinde) iktidardaydı. Büyük işadamlarının (bankerlerin, tacirlerin, toprak ağalarının ve müteahhitlerin) çıkarlarını savundu. Blagoev, Bulgaristan'da Sosyalizmin Ta-

rihine Katkı adlı kitabında bu rejimi, gizli antlaşmalar ve siyasal sul-kastler uygulayan «Tartar-Bizantın» olarak nitelemişti.

Liberal Parti (Radoslavov'un yandaşları), 1899'dan 1901'e ve 1913'-den 1918'e (Stambolovistler ve Tonçevistlerle koalisyon ortaklığı ya-parak) iktidardaydı. Blagoev, bu rejimi «Çerkez ve korsanca» olarak tanımlar. Radoslavistler, Birinci Dünya Savaşında Ferdinand'ın kukla-ları gibi davranıp Bulgaristan'ı, Almanya'nın yanında savaşa soktular ve ikinci bir ulusal felaket getirdiler.

İlerici Liberal Parti (Dragan Tsankov'un) 1901'den 1903'e (De-mokratlarla koalisyon yaparak) ve 1911'den 1913'e (Narodnlaklarla koalisyon oluşturarak) iktidarda. —Ferdinand'la birlikte— Bulgaris-tan'ın İkinci Balkan Savaşındaki yenilgisinin sorumlusu oldu.

Demokratik Parti 1901'den 1902'ye (İlerici Liberal Parti ile koalis-yon halinde) ve 1908'den 1911'e kadar iktidarda bulundu. Krala ülke-nin dış politikasını denetleme yetkisi vererek onun gücünü artıran yasanın 17. maddesindeki değişikliği hazırladı.

Radikal Demokrat Parti, 1903'de Nalço Tsanov, Todor Vlaikov ve Dr. Fadenşit grubunun Demokratik Partiden ayrılmasından sonra ku-ruldu.

Bulgar Köylü Birliği, 1919'da (Narodnlaklarla ve Tsankovistlerle bir arada) ve 1920'den 1923'e kadar iktidardaydı. 1899'da «köylülerin yardımlaşması ve korunması» için kurulmuş bir örgüt olmasına kar-şın, küçük ve orta halli köylülerin çıkarlarını savundu, bir küçük-burjuva politikası izledi. Köylüler nüfusun yüzde 80'ini oluşturdukla-rından, kararlı bir köylü hükümeti kurabilirlerdi. Bulgar Köylü Birliği, bugün Bulgaristan'da sosyalizmin yerleştirilmesi için Bulgar Komünist Partisi'yle elele vermiştir. (s: 46)

12 7 nci nota bakınız. (s: 49)

13 Eastern Company'nin Belovo-Plovdiv-Silvengrad-Istanbul de-miryolu hattında çalışan ve çoğu yabancı olan işçilerin durumu Tür-kiye'de ve hemen arkasından Bulgaristan'da genel greve neden oldu (5 Eylül 1908). Direnişçiler, daha yüksek ücret, daha kısa çalışma saatleri ve şirket idaresi ile düzgün ilişkiler isteminde bulundular. (s: 49)

14 Muhalefetteki burjuva ve küçük-burjuva partileri, populistler, tsankovistler, demokratlar, radikaller ve sağ-kanat sosyalistleri, 1907'-nin başında, Ulusal Liberal Parti'ye (Stambolov'un izleyicilerine) karşı bir koalisyon olan «Yurtsever Blok»u oluşturdular. Sınıfsal hedeflerini gizleyerek «şahsi rejim»e karşı savaşıyor göründü ama 1907 Mayıs

sonu Ulusal Liberallerin durumu sallantılı ve Ferdinand da Bloktan bir partiyi iktidara çağırma eğiliminde olunca dağıldı. (s: 49)

15 Demokratlar Hükümeti, Jön Türklerin darbesinden sonra Türkiye'deki bunalımdan yararlanarak, 22 Eylül 1908'de Bulgaristan'ı bağımsız krallık olarak ilân etti ve Prens Ferdinand'a «Bulgar Kralı» ünvanını verdi. 1911'de, Beşinci Büyük Millet Meclisi, Anayasayı hazırlamaya çağırdı; Meclis Krala, Ulusal Meclise danışmadan gizli siyasal antlaşmalar yapma yetkisi veren 17. maddeyi de onayladı. (s: 50)

16 Amerikan Emek Federasyonu (AEF), 1881'de kuruldu; aslında 1925'e kadar Gompers (Lenin Zubatovla kıyaslamıştı) ve Creen, Carey gibi tutucu liderlerin kılığı altındaki işçi aristokrasısından oluşuyordu. Rus devrimine karşı düşmanca tutum takındılar; Dünya Sendika Federasyonu'na katılmayı reddedip dünya sendika hareketini bölmeye çalışıyorlar. (s: 51)

17 Bulgar sendika delegeleri, Paris'teki Uluslararası Sendika Konferansında (17-18 Ağustos 1909) ihtiyatlı oy kullandı; çünkü sendika, Enternasyonal Sekreterliği'yle henüz resmi ilişkiler kurmamıştı. Konferansta görüşülen ana konuyla, Prusya hükümetinin yabancı işçilere keyfi davranışlarıyla ilgili olarak, Uluslararası Sendika Sekreterliği ve Uluslararası Sosyalist Büro'nun beraberce bir kampanya yürütmeleri kararlaştırıldı. Amerikan ve İngiliz delegeleri, grev kırıcı işçilerin bir ülkeden diğerine geçişlerini engelleyecek önlemler getirilmesi önerisinde bulundular. Sekreterliğin dikkatli, o sıralar Çar taraftarı hükümetçe mısıllanma yapılan Rus Sendikalarıyla temas kurmak gerçeğine çevrildi. Konferansa Kostenets Kibrit Fabrikasında grevde olan işçilerden bir telgraf geldi; Enternasyonal Sekreterliğinden Bulgar kibritlerinin diğer ülkelere satışını önlemek için ellerinden geleni yapmalarını istiyorlardı. (s: 51)

18 Jouhaux, Léon (1878'de doğdu), Amsterdam Sendika Enternasyonalı'nın en önde gelenlerinden biri, Fransız reformist sendika hareketinin lideri; Birinci Dünya Savaşı öncesi anarşist anti-militarist olmasına karşın, sonradan «İç barış»ın ateşli avukatı oldu. Lenin onu en utanç verici sosyal uyutuculardan biri olarak nitelermişti. Jouhaux Fransız Emekçileri Konfederasyonu'nu parçalamaya çalıştı ama başaramadı; reformist bir sendika kuruluşu olan «Force ouvrière»i örgütledi. (s: 52)

19 Confédération Generale de Travail (CGT), 1895'den 1921'e kadar Fransa'da en önde gelen sendika merkeziydi. Birinci Dünya Savaşı boyunca ve sonrasında, kapitalizme uyuşumu savundu ama 1921'deki parçalanmada atılan devrimci ögeler sonraları Confédération

General de Travall (unltalre) oluşturdular; eski CGT ise Amsterdam Enternasyonall'nin temel direklerinden biri oldu. Önceleri, anarşist sendikacılar CGTU'yu ellerine geçirmek istediler; ama 1924'de, sendika üyelerinin çoğunluğunun devrimci taktiklerini ve Sendikalar Enternasyonall'nin (Profintern) ilkeleri için çalıştığını farkedince, vazgeçtiler. Bugün CGT Dünya Sendika Federasyonu'nun üyesidir ve barış için savaşta etkin rol almaktadır. Günlük yayın organı «La vie ouvrière»dir. (s: 52)

20 Georgi Dimitrov, Sosyalist Parti Yayınevi ve Basımevinde yayınlanan «Ücretler İçin Savaş» adlı broşüre önsöz yazmıştı. (s: 57)

21 Lassalle, Ferdinand (1825-1864) Alman siyasetçisi Genel Alman İşçiler Birliğinin kurucusu. Lassalle işçi hareketinin kuramı ve uygulaması hareketinde marksizme ters tutumdaydı. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesine karşı çıkararak oportünizmin Alman Sosyal-Demokrat Partisi'ndeki bayrağı oldu. Engels kendisinden şöyle söz eder: «Edebi kişi ve öğretici kişi olarak ne olursa olsun, Lassalle politikacı olarak Almanya'da en önde gelen kişilerden biriydi; bizim için güvenilir bir müttefikti; daha uzun yaşasaydı düşmanımız bile olurdu.» (Marx ve Engels'in Mektupları, 4 ncü baskı (Rusça) sayfa: 145-146).

Lenin, Lassalle'in ciddi yanırları üzerinde durarak şöyle demişti: «Lassalle'in Almanya'ya büyük tarihli hizmeti, işçi sınıfını liberal burjuvazinin kuyruğu olmaktan çıkarp bağımsız bir siyasal partiye çevirmesi olmuştur.» (Lenin, Eserler; cilt: IV, sayfa: 173). (s: 58)

22 Balkan Savaşı, Balkan Müttefikleri (Bulgaristan, Sırbistan, Yunanistan ve Karadağ) ve Osmanlı Devleti arasında 1912 Ekiminde patlak verdi. Birkaç ay içinde Osmanlı Ordusu safdışı edildi. 17 Mayıs 1913'de Osmanlıların isteğiyle, Londra Barış Antlaşması imzalandı; buna göre, Türkiye Mıdla-Enos hattının batısındaki bütün toprakları ve Ege Adaları'nı Balkan müttefiklerine veriyordu. Birinci Balkan Savaşı, objektif açıdan ilerliydi, çünkü kurtarılmış bölgelerdeki feodal artıkları temizledi ve kapitalist gelişimlerine yol hazırladı.

Ama, Balkan Birliğindeki ülkelerin burjuvazileri ve kırılları, ganimetin bölünmesi sorununda İkinci Balkan Savaşına neden oldular. Bulgaristan, Yunan, Sırp ve Karadağ ordularına karşı askeri harekâta başladı; ama Romen ve Osmanlı güçleri arkadan saldırınca barış istemek zorunda kaldı. 1913 Bükreş Barış Antlaşması Bulgar topraklarının komşularınca işgalini onayladı. Bu Bulgaristan'ın ilk ulusal bozgunuydu. (s: 59)

23 Legien, Karl (1861-1920), Alman sendika lideri, Sağ Kanat

Sosyal-Demokrat, 1893'den başlayarak Reichstag üyesi, Alman Genel Sendikaları'nın Başkanı ve 1890'dan sonra Uluslararası Sendika Sekreterliği'nin sekreteri, 1913'den sonra da başkanı. Birinci Dünya Savaşında, sendikaları, askerlerin çıkarları uğruna feda eden atılğan bir şövenist, 1918'deki Alman devriminden sonra da İşadamları ve sendikalar arasındaki işbirliğinin hazırlayıcısıydı. (s: 63)

24 **Mithat Paşa** (1822-1884) Liberal burjuva çevrelerle sıkı ilişkileriyle tanınmış Türk reformcusu; Osmanlı İmparatorluğu'nu vilayetlere ayıran 1864 idari reformunu kaleme alanlardan biri. Tuna Eyaleti (Kuzey ve Güney Bulgaristan)'nin valisi (1864-1869). Başvezir olarak, Bulgar halkının ulusal kurtuluş mücadelesine karşı bir İngiliz'oyunu olan Sultan Abdülhamit Anayasasının hazırlayıcısı. Mithat Paşa'nın reformları çağdışı Osmanlı İmparatorluğu'nun durumunu düzeltmeyi hedef almıştı. Bulgar Ziraat Bankasının ileride temellni teşkil eden Küçük Tasarruflar Bankasını kurmuştur. (s: 67)

25 **Samokov Komünü**; Bulgaristan'ın Sosyal-Demokrat Parti'nin (Sol-Kanat Sosyalistlerinin) elindeki ilk belediye meclisi; 27 Haziran 1910'daki belediye seçimlerinde 430 oy almış, 12 üyelikten 8'ini kazanmıştı. İşçilerin kazançlarını artırmak için çok çalıştı; iyi kazananları hedef alıp birçok işçiyi ve fakir zanaatçıyı kapsamı dışında bırakan ilerici bir gelir vergisi getirildi. İlkokullar, çocuk yuvaları, devlet daireleri ve eczaneleri içeren kamu hizmet binaları yapımı kampanyası başlatıldı; Samokov'un su ihtiyacının karşılanması da hedef alındı. Hükümetse, sosyal ve kentsel hizmetleri için istenen ödenekleri fazlasıyla sınırladı. Bütün yerel burjuva partileri Komünün çalışmalarına karşı birleştiler.

25 Eylül 1911'de Sliven'de belediye meclisi seçimi yapıldı. Çetelerin işçiler klübüne saldırısını da kapsayan hükümet baskısına karşın, Parti toplam 20 sandalyeden 8'ini kazandı. (s: 69)

26 **Enternasyonal ya da Uluslararası İşçi Birliği**, Kari Marx'ın başkanlığında, 1864'de kuruldu. Marx, Anayasal Manifesto olarak bilinen ilkeler deklarasyonunda, Komünist Partisi Manifesto'sunda açıklanmış olan düşünceleri geliştirdi. Enternasyonal, proletaryanın, egemen sınıflarla siyasal iktidar için savaşıarak sosyalizmin zaferini sağlayacak sınıf örgütü olacaktı. (s: 72)

27 Alman sosyalistlerine karşı olağandışı yasaların meclisçe iptalinden sonra 14-18 Mart 1892'de Halberstadt'da Genel Sendika Kongresi toplandı. Orada, sonradan Alman sendika hareketinin ve oportünizmin odağı olan Kari Legien'in başkanlığında genel sendika komitesi kuruldu. Alman sendikaları tarafsızlık denen bir politika izlediler ve «özgür» sendikalar olarak anıldılar. (s: 74)

28 II Wilhelm (1859-1941) son Alman İmparatoru ve Prusya Kralı, orta yolcu ve dar görüşlü bir politikacı; Alman emperyalizminin saldırgan dış politikasını yansıtan tantanalı ve megalomanyak söylevleriyle tanınır. Almanya'daki Kasım Devriminden sonra Hollanda'ya sığınmak zorunda kalmıştır (9 Kasım 1918) II. Wilhelm sonraları Nazilerle olan dayanışmasını belirtmiş ve 1940'da Hollanda'nın Hitlerin orduları tarafından işgaline alkış tutmuştur. (s: 74)

29 16. nota bakınız. (s: 74)

30 Anarşist sendikacılık ya da kişisel sendikacılık; 1880'lerde ortaya çıkan sendikaları tek gerçek sınıf kuruluşları olarak gören, sınıf mücadelesi için yalnızca grev silahına inanan ve proletaryanın siyasal mücadele sonucu kuracağı diktatörlüğe karşı çıkan anarşist bir akım. Yüzyıl başında özellikle Fransa, İtalya ve İspanya'da gelişen bu akım, Rus devriminden sonra önemini kaybetti. (s: 75)

31 Ruhr Havzası'nın Fransız ve Belçika ordularınca işgaline tepki olarak tüm Almanya'da yayılan devrimci kitle hareketi sonrası, 11 Ekim 1923'de Saksonya'da bir İşçi Hükümeti kuruldu. Beş Sosyal-Demokrat ve iki komünistten oluşuyordu; komünistler, Sol-Kanat Sosyal Demokratlarıyla beraber, zayıf bir uzlaşma politikası izleyerek proletaryanın silahlanmasına engel oldular ve Almanya'daki devrimci hareketleri dizginlediler. Alman ordu birlikleri, 30 Ekim 1923'de İşçi Hükümetini devirdiler. (s: 110)

SORUN YAYINLARI

1101